

การศึกษาเปรียบเทียบประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับประโยคที่สื่อความ
ลักษณะเดียวกันในภาษาไทย

นายสุรกฤตย์ ใจบุญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

A COMPARATIVE STUDY OF MANDARIN CHINESE EXISTENTIAL SENTENCES AND
THEIR THAI EQUIVALENTS

Mr. Surakrit Jaibun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Chinese
Department of Eastern Languages
Faculty of Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2018
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบประโยคแสดงการดำรงอยู่ใน
ภาษาจีนกลางกับประโยคที่สื่อความลักษณะเดียวกัน
ในภาษาไทย

โดย

นายสุรกฤตย์ ใจบุญ

สาขาวิชา

ภาษาจีน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ ธีรพจน์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร.กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ประพิณ มโนมัยวิบูลย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ ธีรพจน์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ ชุณหเรืองเดช)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สืบพงศ์ ช้างบุญชู)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(Associate Professor ZHANG, Lijun)

สุรกฤตย์ ใจบุญ : การศึกษาเปรียบเทียบประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับประโยคที่สื่อความลักษณะเดียวกันในภาษาไทย (A COMPARATIVE STUDY OF MANDARIN CHINESE EXISTENTIAL SENTENCES AND THEIR THAI EQUIVALENTS) อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ ธีรพจน์, 163 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษารูปประโยค องค์ประกอบ และความหมายของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง และการเปรียบเทียบกับภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยรู้จักและเข้าใจประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางอย่างถูกต้อง

ผลการศึกษาพบว่า การสื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่มี 2 ลักษณะ ลักษณะที่หนึ่งคือ “สถานที่หรือเวลาหนึ่งมีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป” หรือลักษณะที่สองคือ “มีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป ณ สถานที่หนึ่ง” ซึ่งโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง (存现句) จะมีลำดับคำตามการแสดง ความหมายในลักษณะที่หนึ่งเท่านั้น หากจะแสดง ความหมายตามลักษณะที่สองจะอยู่รูปประโยคอื่นที่สื่อความหมายเดียวกัน ประโยคที่สื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่ในภาษาไทยใช้โครงสร้าง “มี...อยู่” มาเทียบเคียงกับการแสดง ความหมายดำรงอยู่ได้ในทั้ง 2 ลักษณะ ต่างกันที่ตำแหน่งของวลีบอกสถานที่เท่านั้น ประโยคแสดงการดำรงอยู่แบ่งประเภทได้เป็น ประโยคแสดงการมีอยู่ (存在) ประโยคแสดงการปรากฏขึ้น (出现) และประโยคแสดงการหายไป (消失) ซึ่งประโยคแสดงการมีอยู่จะสามารถสื่อความได้ในรูปแบบแสดงสภาวะ (静态) เท่านั้น ส่วนประโยคแสดงการปรากฏขึ้นและประโยคแสดงการหายไปสามารถสื่อความได้ในรูปแบบแสดงสภาวะและรูปแบบแสดงการเคลื่อนไหว (动态) ภาษาไทยสามารถใช้กริยา “มี” คำเดียวโดยละคำว่า “อยู่” ได้ในรูปแสดงการมีอยู่โดยตรง และสามารถใช้กริยา “เกิด” หรือ “ปรากฏ” ในประโยคแสดงการปรากฏขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องใช้โครงสร้าง “มี...อยู่” ก็ได้ นอกจากนี้ ประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ใช้คำช่วย “过” หรือ “เคย” เรียกได้ว่าเป็น “ประโยคแสดงประสบการณ์การดำรงอยู่”

ภาควิชา..... ภาษาตะวันออก..... ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา..... ภาษาจีน..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาหลัก.....

ปีการศึกษา..... 2561

5880167422: MAJOR CHINESE

KEYWORDS : CHINESE, EXISTENTIAL SENTENCES, COMPARATIVE STUDY, THAI EQUIVALENTS

SURAKRIT JAIBUN: A COMPARATIVE STUDY OF MANDARIN CHINESE EXISTENTIAL SENTENCES AND THEIR THAI EQUIVALENTS. ADVISOR: THEERAWAT THEERAPOJJANEE, Ph.D., 163 PP:

The purposes of this thesis are to study Chinese existential sentences and its Thai equivalents in the element of sentence, syntax and semantics and to compare the Chinese existential sentences with Thai language to let Thai learners understand them better.

Through research, I found that the expression of existence contains two forms: “someplace or sometime exists, appears or disappears something” and “There be something exists, appears or disappears at or from someplace”, however, the structure of Chinese existential sentences can express in the first form (some place or time exists, appears or disappears something) only.

There are three types of Chinese existential sentences: “an existential sentence (存在)”, “an appearing sentence (出现)” and “a disappearing sentence (消失)”. An existential sentence express the static (静态) form only, but an appearing sentence and a disappearing sentence can express both static and dynamic (动态) forms. The Chinese existential sentences not only expressed by “มี...อยู่ (mi...yu)” sentence in Thai, but also expressed by verb “เกิด (koet)” and “ปรากฏ (prakot)” sentences or the sentences which use verb “มี (mi)” only and leave out the word “อยู่ (yu)”. Besides there is an auxiliary verb “过 (guò)” or “เคย (khoei)” in the existential sentences to indicate an experience meaning, so it called “an experienced existential sentence”.

Department : Eastern Languages Student’s Signature

Field of Study : Chinese Advisor’s Signature

Academic Year : 2018

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ ธีรพจน์ ที่คอยสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวคิดในการทำวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้คำแนะนำทางวิชาการที่ดีเสมอ มาอีกท่านขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. Yè Wénxī (叶文曦) แห่งภาควิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่คอยชี้แนะแนวทางในการวิจัย และให้ความช่วยเหลือในขณะเดินทางไปเก็บข้อมูลและพำนักอยู่ ณ มหานครปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ตลอดจนสมาชิกทุกคนในครอบครัว อันได้แก่ คุณปู่ คุณย่า คุณอา ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจทุกเวลาในยามที่เหนื่อยล้าจากการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงและผ่านพ้น ไปด้วยดี

ขอขอบคุณ มิตรสหายระดับชั้นปริญญาโททุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และให้กำลังใจ ตลอดระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ภาคการศึกษาแรกจนจบการศึกษา และเป็นกัลยาณมิตรที่ดีเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	3
1.6 วิธีการดำเนินการค้นคว้าและวิจัย.....	3
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 นิยามของประโยชน์แสดงการค้ารงอยู่.....	5
2.2 ลักษณะของการแสดงความหมายการค้ารงอยู่.....	6
2.3 การแบ่งประเภทของประโยชน์แสดงการค้ารงอยู่ในภาษาจีนกลาง.....	7
2.4 โครงสร้างของประโยชน์แสดงการค้ารงอยู่ในภาษาจีนกลาง.....	12
2.4.1 หน่วยประธาน.....	14
2.4.2 หน่วยกริยา.....	23
2.4.3 หน่วยกรรม.....	33
2.5 การพิจารณาประโยชน์แสดงการค้ารงอยู่ในภาษาจีนกลาง.....	36
2.6 สรุปการทบทวนวรรณกรรม.....	41

บทที่ 3 คำกริยาในประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง	
3.1 คำกริยาที่สามารถปรากฏใน โครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่.....	43
3.2 การพิจารณาประโยคแสดงการดำรงอยู่ตามวิธีการสับเปลี่ยนรูปประโยค.....	76
บทที่ 4 ประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาไทยและการเปรียบเทียบกับ ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง	
4.1 ลักษณะของประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาไทย.....	83
4.2 รูปประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย.....	85
4.2.1 รูปประโยคที่สื่อความการมีอยู่ในภาษาไทย.....	86
4.2.2 รูปประโยคที่สื่อความการปรากฏขึ้นหรือหายไปภาษาไทย.....	87
4.3 โครงสร้างประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย.....	87
4.3.1 หน่วยประธาน.....	87
4.3.2 หน่วยกริยา.....	93
4.3.3 หน่วยกรรม.....	96
4.3.4 คำบุพบท “ที่” และ “จาก” ในภาษาไทย.....	100
4.4 การใช้ประโยคแสดงการดำรงอยู่กับรูปประโยคที่ผ่านการสับเปลี่ยนใน ภาษาจีนกลาง และประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาไทย.....	101
บทที่ 5 บทสรุป	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	107
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	110
รายการอ้างอิง.....	111
ภาคผนวก.....	113
ประวัติผู้เขียน.....	163

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 2-1 ตารางแสดงการแบ่งประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ ในภาษาจีนกลาง	12
ตาราง 3-1 ตารางแสดงคำกริยาพยางค์เดียวในคลังคำศัพท์ของ การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ระดับ 1-5	44
ตาราง 3-2 ตารางแสดงคำกริยาพยางค์เดียวที่สื่อความหมายการดำรงอยู่	77
ตาราง 3-3 ตารางแสดงคำกริยาพยางค์เดียวที่สื่อความหมายการปรากฏขึ้นและหายไป	81

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประโยคแสดงการดำรงอยู่ (存现句 cúnxiànjù) เป็นประโยคโครงสร้างรูปแบบพิเศษรูปแบบหนึ่งในภาษาจีนกลาง การลำดับโครงสร้างเรียงจากคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งตามด้วยคำกริยา จากนั้นจึงเป็นคำนามที่บ่งบอกถึงคน สัตว์ หรือสิ่งของ ซึ่งอาจเป็นผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำก็ได้ ด้วยเหตุที่กล่าวมานี้ จึงทำให้โครงสร้างและการลำดับคำของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนไม่สามารถนำมาเทียบเคียงกับประโยคในภาษาไทยได้ เนื่องจากภาษาไทยไม่นิยมนำคำที่แสดงบทบาทผู้กระทำวางไว้หลังกริยา ดังเช่นประโยค “故宫住过明、清两朝二十四个皇帝。”¹ Gùgōng zhù guo míng, qīng liǎng cháo èrshísì ge huángdì.” ประโยคนี้เรียงลำดับจากคำที่สื่อความถึงสถานที่ “故宫 gùgōng (พระราชวังโบราณ)” ตามด้วยคำกริยา “住 zhù (ประทับ)” และคำนาม “皇帝 huángdì (จักรพรรดิ)” ซึ่งเป็นผู้กระทำ เมื่อนำมารวมกับองค์ประกอบต่าง ๆ แปลเป็นภาษาไทยว่า “พระราชวังโบราณมีจักรพรรดิ 24 พระองค์แห่งราชวงศ์หมิงและชิงเคยประทับอยู่” หรือแปลได้ว่า “เคยมีจักรพรรดิ 24 พระองค์แห่งราชวงศ์หมิงและชิงประทับอยู่ที่พระราชวังโบราณ” จะสังเกตได้ว่า ประโยคในภาษาไทยไม่สามารถลำดับรูปแบบเดียวกับภาษาจีนได้

เมื่อพิจารณาตามหลักไวยากรณ์จีนจะพบข้อถกเถียงเกี่ยวกับการมีอยู่ของประธานในประโยคแสดงการดำรงอยู่ Lǐ Déjīn, Chéng Měizhēn (李德津, 程美珍, 2008: 496) เสนอว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนเป็นประโยคที่ไม่มีประธาน แต่ Xíng Fúyì (邢福义, 2002: 178-179) Wú Xièyào (吴卸耀, 2006: 12) และ Zhāng Bīn (张斌, 2010: 579) กลับเห็นว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนมีประธานเหมือนประโยคทั่วไป และประธานก็คือคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งนั้น ประเด็นถกเถียงนี้ น่าจะเกิดจากมุมมองการศึกษาเชิงโครงสร้างหรือเชิงความหมาย

¹ Yáng Ruì 杨瑞 & Lǐ Quán 李泉, Hànyǔ Wénhuà Shuāngxiàng Jiàochéng 《汉语文化双向教程》, 1st ed., (Běijīng 北京: Běijīng yǔyán dàxué chūbǎnshè 北京语言大学出版社, 1999), 23.

งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบ โครงสร้าง องค์ประกอบ และความหมาย ของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับประโยคในภาษาไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 ศึกษารูปประโยค องค์ประกอบ และความหมายของประโยคแสดงการดำรงอยู่ใน ภาษาจีนกลางและประโยคที่สื่อความในลักษณะเดียวกันภาษาไทย
- 1.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับ ประโยคที่สื่อความลักษณะเดียวกันในภาษาไทย

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

- 1.3.1 ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางไม่สามารถใช้โครงสร้าง “มี...อยู่” ใน ภาษาไทยมาเทียบเคียงได้ทั้งหมด
- 1.3.2 ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางสามารถสื่อความได้ในรูปประโยค รูปแบบอื่น ๆ ในภาษาจีน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

- 1.4.1 ประโยคภาษาจีนที่ใช้ศึกษาเป็นประโยคที่พบทั่วไปในปัจจุบัน ซึ่งนำมาจากคลังข้อมูลภาษา (语料库 yǔliàokù) ของ ศูนย์วิจัยภาษาศาสตร์จีนแห่ง มหาวิทยาลัยปักกิ่ง (北京大学中国语言学研究中心 Běi jīng dàxué zhōngguó yǔyánxué yánjiū zhōngxīn)
- 1.4.2 คำกริยาที่ใช้ศึกษากับประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง ศึกษาเฉพาะ คำกริยาพยางค์เดียวที่นำมาจากคลังคำศัพท์ของการสอบวัดระดับความรู้ทาง ภาษาจีน (HSK) ระดับ 1 ถึง 5 เท่านั้น

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

การถอดเสียงจากคำ วลีหรือประโยคในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้หลักเกณฑ์เพื่อให้ได้ความเข้าใจที่ตรงกันไว้ ดังนี้

- 1.5.1 ใช้สัทอักษรจีน (拼音 pīnyīn) ในการถอดเสียงอ่านภาษาจีน
- 1.5.2 ใช้หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาจีนและภาษาฮินดีของราชบัณฑิตยสถาน ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2549
- 1.5.3 ใช้หลักเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันแบบถ่ายเสียงของราชบัณฑิตยสถาน ตามประกาศราชบัณฑิตยสถาน ลงวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2542

1.6 วิธีการดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

- 1.6.1 สํารวจและค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในภาษาจีนและภาษาไทย
- 1.6.2 รวบรวมประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางและประโยคที่สื่อความลักษณะเดียวกันในภาษาไทย
- 1.6.3 ศึกษาโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางและประโยคที่สื่อความลักษณะเดียวกันในภาษาไทย
- 1.6.4 ศึกษาคำกริยาในโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง
 - 1.6.4.1 จัดหมวดหมู่คำกริยาที่แสดงถึงการมีอยู่ ปราบกฎขึ้นและหายไป
 - 1.6.4.2 นำคำกริยาเหล่านั้นมาทดสอบใช้กับโครงสร้าง “V 着” และ “V 了”
 - 1.6.4.3 นำคำกริยาที่สามารถใช้กับโครงสร้าง “V 着” และ “V 了” มาใช้กับโครงสร้างประโยคแสดงการดำรงอยู่
- 1.6.5 ศึกษารูปประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางที่สื่อความการดำรงอยู่อย่างแท้จริง โดยใช้วิธีการสับเปลี่ยนรูปประโยค แล้วนำมาเทียบเคียงกับประโยคโครงสร้าง “มี...อยู่” ในภาษาไทย
- 1.6.6 สรุปผลการศึกษา และจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- 1.7.1 ทำให้เข้าใจเรื่องประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง และนำไปใช้ให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ได้มากขึ้น
- 1.7.2 ทำให้ทราบความแตกต่างของโครงสร้างประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับรูปประโยคที่สื่อความลักษณะเดียวกันในภาษาไทย
- 1.7.3 นำผลที่ได้จากการทำวิจัยใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนภาษาจีนได้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

บทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงนิยาม การแบ่งประเภท และ โครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะทั่วไปของประโยคแสดงการดำรงอยู่ และเกณฑ์ที่จะใช้เป็นแนววิเคราะห์ในการศึกษานี้

2.1 นิยามของประโยคแสดงการดำรงอยู่

งานวิจัยที่อธิบายนิยามของประโยคแสดงการดำรงอยู่ พบในการศึกษาภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ซึ่งภาษาจีนเรียกประโยคแสดงการดำรงอยู่ว่า “存现句 cúnxiànjù” (Cecilia He, 2017) ภาษาอังกฤษเรียกว่า “existential sentence” (Richard Nordquist, 2018) ซึ่งได้รับการนิยามชื่อเป็นภาษาไทยว่า ประโยคปรากฏ (อัญชลี สิงห์น้อย, 2553: 66) งานวิจัยทั้งสองภาษาได้ให้คำนิยามที่คล้ายกัน คือ เป็นประโยคที่สื่อความถึงสถานที่หนึ่งมีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป หรือเป็นประโยคที่อ้างถึงการดำรงอยู่หรือการไม่ดำรงอยู่ของสิ่งบางสิ่ง ซึ่งในภาษาอังกฤษมักใช้รูปประโยค “there” พร้อมด้วยกริยา “be” หรือกริยาแสดงการปรากฏอื่น ๆ เช่น “sit” “stand” “lie” “live” “stay” “remain” หรือกริยาแสดงการเข้ามาให้เห็น เช่น “come” “arrive” “appear” “approach” เป็นต้น (อัญชลี สิงห์น้อย, 2553: 67) ในภาษาจีน ประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยครูปแบบพิเศษในภาษาจีนกลาง ชาวจีนใช้เพื่อสื่อความถึงการดำรงอยู่ การปรากฏขึ้น หรือการหายไปของใครบางคนหรือสิ่งบางสิ่ง มีความหมายคล้ายกับประโยค “there be” ในภาษาอังกฤษ แต่ไม่สามารถเทียบเคียงโครงสร้างกันได้ ยกตัวอย่างเช่น

(1) 墙上挂着一幅画。

Qiáng shàng guàzhe yī fú huà.

There is a picture on the wall.

มีรูปภาพแขวนอยู่บนผนังหนึ่งรูป

จากการศึกษางานวิจัยหรือตำราไวยากรณ์ภาษาไทย ไม่พบการกล่าวถึงประโยคชนิดนี้เป็นเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า การแสดงความหมายตามนิยามดังกล่าวสามารถสื่อความได้ในภาษาไทยเช่นกัน ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำนิยามดังกล่าวมาศึกษาประโยคภาษาไทยที่สื่อความลักษณะเดียวกันนี้ต่อไป

2.2 ลักษณะของการแสดงความหมายการดำรงอยู่

จากการศึกษาประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีน พบว่า ลักษณะเชิงความหมายของการแสดงการดำรงอยู่ซึ่งส่งผลต่อรูปประโยค สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.2.1 สถานที่หรือเวลาหนึ่งมีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป (Wú Xièyào 吴卸耀, 2006 ; Fáng Yùqīng 房玉清, 2008 ; Dǒng Chéng rú 董成如, 2009 ; Fù Yìqín 付义琴, 2013 ; Zhāng Bīn 张斌, 2010 ; Péng Xiǎochuān, Lǐ Shǒuji 彭小川, 李守纪, 王红, 2016 ; Chén Pèiqiū 陈佩秋, 2015) ตัวอย่างเช่น

(2) 屋子里飞着一只蜜蜂。

Wūzi lǐ fēizhe yī zhī mìfēng.

ในห้องมีผึ้งบินอยู่หนึ่งตัว

(แสดงการดำรงอยู่)

(3) 屋子里飞进来一只蜜蜂。

Wūzi lǐ fēi jìnlái yī zhī mìfēng.

ในห้องมีผึ้งบินเข้ามาหนึ่งตัว

(แสดงการปรากฏขึ้น)

(4) 屋子里飞出去一只蜜蜂。

Wūzi lǐ fēi chūqu yī zhī mìfēng.

ในห้องมีผึ้งบินออกไปหนึ่งตัว

(แสดงการหายไป)

2.2.2 มีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป ณ สถานที่หนึ่ง นักภาษาศาสตร์ที่เสนอลักษณะดังกล่าวนี้ เช่น (Fáng Yùqīng, 2008 ; Dǒng Chéng rú, 2009) ตัวอย่างเช่น

(5) 有一本书在桌子上。

Yī běn shū zài zhuōzi shàng.

มีหนังสืออยู่บนโต๊ะหนึ่งเล่ม

(แสดงการดำรงอยู่)

(6) 有一轮明月从东方冉冉升起。

Yī lún míngyuè cóng dōngfāng rǎnrǎn shēng qǐ.

มีพระจันทร์ทรงกลมลอยขึ้นมาจากทิศตะวันออกอย่างช้า ๆ

(แสดงการปรากฏขึ้น)

(7) 有三个犯人从监狱里逃走了。

Sān gè fàn rén cóng jiānyù lǐ táo zǒu le.

มีนักโทษสามคนหลบหนีออกจากในคุกไปแล้ว

(แสดงการหายไป)

การสื่อความหมายการดำรงอยู่นั้นถึงแม้จะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะในข้างต้น แต่ นักภาษาศาสตร์จีนส่วนใหญ่เห็นว่าการสื่อความหมายการดำรงอยู่ในลักษณะที่ 2.2.1 นั้นคือ “สถานที่หนึ่งมีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้นหรือหายไป” เป็นการสื่อความหมายการดำรงอยู่ที่สอดคล้องกับ โครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง ซึ่งจะกล่าวในลำดับถัดไป

2.3 การแบ่งประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง

ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางไม่เพียงแต่สื่อความถึงการดำรงอยู่เท่านั้น แต่ยัง สื่อความถึงการปรากฏขึ้น หรือการหายไปด้วย การแบ่งประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ อาศัยความหมายของประโยคเป็นตัวกำหนดการแบ่งประเภท นักภาษาศาสตร์ได้แบ่งประเภทของ ประโยคแสดงการดำรงอยู่โดยมีการแบ่งประเภทไว้ ดังนี้

Wú Xièyào (2006: 29) เสนอว่า การแบ่งประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ควราวาศัย ความหมายมากกว่าโครงสร้างเป็นตัวกำหนด เนื่องจากประโยคแสดงการดำรงอยู่แสดงความ หมายถึงการดำรงอยู่ การปรากฏขึ้นและการหายไป แต่โครงสร้างนั้นมีเพียงรูปแบบเดียว ฉะนั้น Wú Xièyào ได้กำหนดเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ไว้ 4 เกณฑ์ ดังนี้

1) การแบ่งประเภทตามสถานการณ์ (情状 qíngzhuàng) การแบ่งประเภทในลักษณะนี้ สามารถแบ่งประโยคแสดงการดำรงอยู่ออกเป็น 2 ประเภท คือ ประโยคแสดงการดำรงอยู่แบบ แสดงสถานะ (静态存现句 jìngtài cúnxiànjù) และประโยคแสดงการดำรงอยู่แบบแสดง การเคลื่อนไหว (动态存现句 dòngtài cúnxiànjù) ประโยคแสดงการดำรงอยู่แบบแสดงการ เคลื่อนไหวสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของการดำรงอยู่ ส่วนประโยคแสดงการดำรงอยู่แบบ

แสดงสถานะสะท้อนถึงการไม่เปลี่ยนแปลงของการดำรงอยู่ เช่นเดียวกับในงานศึกษาของ Sòng Yùzhù (宋玉柱, 2007: 14) ตัวอย่างเช่น

(8) 那里有重要资料，快去抢救。

Nàlǐ yǒu zhòngyào zīliào, kuài qù qiǎngjiù.

ที่นั่นมีของสำคัญ รีบไปช่วยเถอะ

(แบบแสดงสถานะ)

(9) 民间艺人后面缓缓开来一辆“解放”牌大卡车。

Mínjiān yìrén hòumiàn huǎnhuǎn kāi lái yī liàng

“jiěfàng” pái dà kǎchē.

ด้านหลังของศิลปินที่บ้านมีรถบรรทุกใหญ่ติดป้าย “ปลดแอก” ขับมาอย่างช้า ๆ หนึ่งคัน

(แบบแสดงการเคลื่อนไหว)

จะเห็นว่าประโยคที่ (9) เป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่แบบแสดงการเคลื่อนไหว เนื่องจากสถานการณ์ของการดำรงอยู่มีการเคลื่อนที่ของสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น การแบ่งประเภทในลักษณะนี้เป็นการแบ่งโดยยึดความหมายของกริยาในประโยคเป็นหลัก โดยพิจารณาว่าความหมายของกริยานั้น ๆ คือ ความในรูปแบบแสดงสถานะหรือแสดงการเคลื่อนไหว

2) การแบ่งประเภทตามข้อความหมาย (极性 jíxìng) การแบ่งประเภทลักษณะนี้เป็นการแบ่งโดยยึดตามหลักในรูปประโยคบอกเล่าและรูปประโยคปฏิเสธ เช่น

(10) 山下是一片肥沃的良田。

Shānxià shì yīpiàn féiwò de liángtián.

ดินเขามีทุ่งนาอันอุดมสมบูรณ์หนึ่งผืน

(รูปบอกเล่า)

(11) 楼内没厕所。

Lóu nèi méi cèsuǒ.

ในตึกไม่มีห้องน้ำ

(รูปปฏิเสธ)

จากประโยคดังกล่าวในข้างต้น เป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่ในรูปบอกเล่าและรูปปฏิเสธ ฉะนั้นประโยคที่ให้ความหมายบอกเล่าและรูปปฏิเสธจึงจัดว่าเป็นประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ประเภทหนึ่งด้วย

3) การแบ่งประเภทตามภาวะจริงของความหมาย (现实性 xiànréality) การแบ่งประเภทดังกล่าวนี้ แบ่งโดยใช้ความน่าจะเป็นทางความหมายเป็นตัวกำหนดว่า ประโยคใดเป็นประโยคที่ให้ความหมายเป็นจริง และประโยคใดที่ให้ความหมายที่ไม่น่าจะเป็นจริงได้ เช่น

(12) 她的脸上还挂着泪痕。

Tā de liǎn shàng hái guàzhe lèihén.

บนใบหน้าของหล่อนยังมีคราบน้ำตาเปื้อนอยู่

(ความหมายเป็นจริง)

(13) 这时海面可能出现了月亮。

Zhè shí hǎimiàn kěnéng chūxiànle yuèliàng.

เวลานี้บนผิวท้องทะเลอาจมีดวงจันทร์ปรากฏขึ้นแล้ว

(ความหมายอาจไม่เป็นจริง)

จากตัวอย่างประโยคข้างต้น อธิบายได้ว่าประโยคเหล่านี้เป็นประโยคที่แบ่งตามความแน่ชัดของการดำรงอยู่ Wú Xièyào ได้อธิบายเพิ่มว่า ถ้าแบ่งตามความแน่นอนทางความหมายของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง ประโยคที่ให้ความหมายแน่นอนหรือที่มีความน่าจะเป็นในการดำรงอยู่มีจำนวนมากกว่าประโยคที่มีความไม่แน่นอนของความหมาย ประโยคที่ให้ความหมายไม่แน่นอนมักจะปรากฏคำวิเศษณ์ เช่น “可能 kěnéng (น่าจะ)” “也许 yěxǔ (อาจจะ)” “好像 hǎoxiàng (ดูราวกับว่า)” เป็นต้น

4) การแบ่งประเภทตามกรณีลักษณะ (时体 shítǐ) การแบ่งประเภทในลักษณะดังกล่าวเป็นการแบ่งโดยยึดตามการคงสภาพของความหมายเป็นเกณฑ์ ใช้หลักการพิจารณาทางความหมายว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่นั้นให้ความหมายของการคงสภาพของกริยาหรือไม่ เช่น

(14) 教室里走出了—个学生。

Jiàoshì lǐ zǒuchūle yīgè xuéshēng.

ในห้องมีนักเรียนเดินออกไปแล้วหนึ่งคน

(กริยาแสดงการไม่คงสภาพ)

(15) 马路上都走着军装耀眼的海军官兵。

Mǎlù shàng dū zǒuzhe jūnzhuāng yàoyǎn dì hǎijūn guānbīng.

บนถนนล้วนมีเจ้าหน้าที่ทหารเรือในชุดเครื่องแบบเดินอยู่

(กริยาแสดงการคงสภาพ)

Wú Xièyào กล่าวว่า การจำแนกการคงสภาพหรือไม่คงสภาพของกริยานั้นเกิดจากคำช่วย “着” ในประโยค ถ้าประโยคใดมีคำช่วย “着” ปรากฏ ประโยคนั้นแสดงถึงการคงสภาพของกริยา และถ้าประโยคใดไม่ปรากฏคำช่วย “着” ประโยคนั้นมักไม่แสดงการคงสภาพของกริยา

Zhāng Bīn (2010: 577) ใช้เกณฑ์ความหมายของกริยาในประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นเกณฑ์แบ่ง กล่าวคือ แบ่งเป็นกริยาที่แสดงการมีอยู่ ปรากฏขึ้น และหายไป ทั้งสิ้น 3 ประเภท ดังนี้

1) ประโยคแสดงการมีอยู่ (存在 cúnzài) ประโยคประเภทนี้เป็นการให้ความหมายของการดำรงอยู่โดยตรง โดยสามารถแบ่งตามกริยาที่แสดงการดำรงอยู่โดยตรงได้ คือ กริยา “有 yǒu” “是 shì” และกริยาแสดงสภาพการดำรงอยู่ เช่น

(16) 墙上有一幅画。

Qíáng shàng yǒuyī fú huà.

บนกำแพงมีรูปภาพหนึ่งรูป

(17) 宿舍后面是一个操场。

Sùshè hòumiàn shì yīgè cāochǎng.

หลังหอพักคือสนามกีฬาหนึ่งสนาม

(18) 院子里种着一些名贵花木。

Yuànzi lǐ zhǒngzhe yīxiē míngguì huāmù.

ในสวนมีพรรณไม้ล้ำค่าปลูกอยู่จำนวนหนึ่ง

2) ประโยคแสดงการปรากฏขึ้น (出现 chūxiàn) เป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่จำแนกโดยอาศัยความหมายของกริยาที่สื่อความถึงการปรากฏขึ้น เช่น “发生 fāshēng” “出现 chūxiàn” “来 lái” เป็นต้น และในบางกรณีอาศัยส่วนเสริมกริยา เช่น “过来 guòlái” “进来 jìnlái” “上来 shànglái” เป็นต้น เป็นตัวบ่งบอกว่ากริยาในประโยคสื่อความถึงการปรากฏขึ้นด้วย ตัวอย่างเช่น

(19) 星期天来了几位老战友。

Xīngqítīān lái le jǐ wèi lǎo zhàn yǒu.

วันอาทิตย์มีเพื่อนเก่ามาหลายคน

(20) 树林里窜出一伙人。

Shù lín lǐ cuàn chū yī huǒ rén.

ในป่ามีกลุ่มคนเดินออกมา

3) ประโยคบอกการหายไป (消失 xiāoshī) ประโยคลักษณะนี้เป็นประโยคที่ทำให้ความหมายตรงกันข้ามกับประโยคสองประเภทข้างต้น จำแนกได้โดยอาศัยความหมายของกริยาที่สื่อความถึงการหายไป เช่น “走 zǒu” “死 sǐ” “丢 diū” เป็นต้น และในขณะเดียวกันก็สามารถจำแนกได้โดยอาศัยส่วนเสริมกริยา เช่น “出去 chūqù” “下去 xiàqù” “过去 guòqù” เป็นต้น บ่งบอกถึงกริยาในประโยคว่าแสดงการหายไป เช่น

(21) 一大早走了很多人。

Yī dà zǎo zǒu le hěnduō rén.

ตอนเช้าตรู่มีคนออกไปแล้วจำนวนมาก

(22) 村里死了一个人。

Cūn lǐ sǐ le yī gè rén.

ในหมู่บ้านมีคนตายไปหนึ่งคน

ผู้วิจัยเห็นว่า การแบ่งประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่โดยยึดตามความหมายตามนักวิจัยส่วนใหญ่ถือว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมกว่าการแบ่งประเภทโดยยึดตามโครงสร้าง เนื่องจากประโยคแสดงการดำรงอยู่มีความหมายที่หลากหลายและเห็นได้ชัดกว่าโครงสร้าง เพราะโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่มีเพียงลักษณะเดียว เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการแบ่งประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางจึงไม่สามารถแบ่งประเภทโดยอาศัยโครงสร้างได้

จากการศึกษาการแบ่งประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตาราง 2-1 ตารางแสดงการแบ่งประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง

Wú Xièyào (2006)	Sòng Yùzhù (2007)	Zhāng Bīn (2010)
แบ่งตามสถานการณ์ (情状)	แบบแสดงสภาวะ (静态)	แสดงการมีอยู่ (存在) แสดงการปรากฏขึ้น (出现) แสดงการหายไป (消失)
	แบบแสดงการเคลื่อนไหว (动态)	แสดงการปรากฏขึ้น (出现) แสดงการหายไป (消失)
แบ่งตามการณั้ลักษณะ (时体)	-	-
แบ่งตามขั้วความหมาย (极性)	-	-
แบ่งตามภาวะจริงของความหมาย (现实性)	-	-

ผู้วิจัยเห็นว่า การแบ่งประเภทของ Wú Xièyào ตามประเภทที่ 1 นั้น มีความสอดคล้องกับการแบ่งประเภทของ Sòng Yùzhù และ Zhāng Bīn ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การแบ่งประเภทตามประเภทที่ 1 ซึ่งจะแสดงลักษณะหรือประเภทได้ชัดเจนกว่าประเภทที่ 2-4

สรุปได้ว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประโยคแสดงการมีอยู่ (存在) ประโยคแสดงการปรากฏขึ้น (出现) และประโยคแสดงการหายไป (消失) ประโยคแสดงการมีอยู่สามารถสื่อความได้เพียงในรูปแบบแสดงสภาวะเท่านั้น แต่ประโยคแสดงการปรากฏขึ้นและประโยคแสดงการหายไปสามารถสื่อความทั้งในรูปแบบแสดงสภาวะและรูปแบบแสดงการเคลื่อนไหว ทั้งนี้ Zhāng Bīn ได้เรียกรวมประโยคแสดงการปรากฏขึ้นและหายไปไว้ด้วยกันว่า “隐现句 (yǐnxiànjù)”

2.4 โครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง

ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางถือเป็นประโยคที่มีโครงสร้างพิเศษในไวยากรณ์จีนกลาง โครงสร้างประโยคแสดงการดำรงอยู่เรียงลำดับ ประธาน กริยา กรรม แบบปกติ แต่คำที่ปรากฏในโครงสร้างทำให้ประโยคแสดงการดำรงอยู่แตกต่างจากประโยคทั่วไปในภาษาจีน

กลาง ปัจจุบันมีนักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาลักษณะโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่โดยมีความเห็นที่แตกต่างกันไป ดังนี้

Zhāng Bīn (2010: 579-582) กำหนดให้ประโยคแสดงการดำรงอยู่มีโครงสร้างแบ่งออกเป็น ส่วนหน้า ส่วนกลาง และส่วนหลัง ดังนี้

ส่วนหน้า คือ คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง เช่น “外边 wàibian (ด้านนอก)” “门口 ménkǒu หน้าประตู)” “广场西边 guǎngchǎng xībian (ทางทิศตะวันตกของจัตุรัส)” บางกรณีคือคำที่สื่อความถึงเวลา เช่น “今天 jīntiān (วันนี้)” “星期天 xīngqītiān (วันอาทิตย์)” “周末 zhōumò (สุดสัปดาห์)” เป็นต้น

ส่วนกลาง คือ กริยา เช่น “有” “是” หรือกริยาลีที่ประกอบด้วยกริยาและคำช่วย หรือส่วนเสริมกริยา เช่น “停着 tíngzhe (จอดอยู่)” “住过 zhùguò (เคยอาศัยอยู่)” “飞走了 fēizǒu le (บินไปแล้ว)” เป็นต้น

ส่วนหลัง คือ นาม บางครั้งเป็นนามวลีมักประกอบด้วย ลักษณะนามและนาม หรือ คำวิเศษณ์บอกสภาพและนาม เช่น “警察 jǐngchá (ตำรวจ)” “两张报纸 liǎng zhāng bàozhǐ (หนังสือพิมพ์สองฉบับ)” “隐隐的雷声 yīnyīn de léishēng (เสียงฟ้าร้องกรืน ๆ)” เป็นต้น

Chén Pèiqiū (陈佩秋 อ้างถึงใน Chéng Àimín 程爱民, 2015: 65) กล่าวว่า Zhōu Fāng, Liú Fùhuá (周芳, 刘富华, 2002) กำหนดโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้ว่า “คำแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง+คำกริยา+คำนาม” หรืออาจแบ่งออกได้เป็น ส่วน A ส่วน B และส่วน C โดยกำหนดให้ ส่วน A คือ คำแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง ส่วน B คือ คำกริยา และส่วน C คือ คำนาม ตามลำดับ นอกจากนี้ยังกล่าวถึง Wáng Zhìjié (王智杰, 2004) ได้แบ่งรูปประโยคแสดงการดำรงอยู่ออกเป็นรูปสมบูรณ์ (完整型 wánzhěng xíng) และ รูปไม่สมบูรณ์ (非完整型 fēi wánzhěng xíng) รูปสมบูรณ์มีโครงสร้างคือ “คำที่สื่อความถึงสถานที่+คำกริยา+คำนาม” ส่วนรูปไม่สมบูรณ์มีโครงสร้างที่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งในรูปสมบูรณ์ขาดหายไป

ฉะนั้น จากการศึกษาโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ของนักภาษาศาสตร์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า โครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรก (A) ส่วนกลาง (B) และส่วนหลัง (C) โดยที่ส่วนแรก คือ คำที่สื่อความถึงสถานที่หรือเวลา ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน ส่วนกลาง คือ กริยาหรือกริยาลี ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยา และส่วนหลัง คือ นามหรือนามวลี ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรม

2.4.1 หน่วยประธาน

งานวิจัยของนักภาษาศาสตร์จีนมีการกล่าวถึงประโยคแสดงการดำรงอยู่ว่าเป็นประโยคที่มีประธาน แต่ก็ยังมีนักวิจัยส่วนหนึ่งที่มองว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคที่ไม่มีประธาน Dǒng Chéng-rú (2009) อธิบายว่าการมองประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ไม่มีประธานส่วนใหญ่จะปรากฏในงานวิจัยในยุคเริ่มแรกที่มีการศึกษาไวยากรณ์จีนอย่างเป็นระบบ นักภาษาศาสตร์ในยุคแรกได้วิเคราะห์ให้ประโยคแสดงการดำรงอยู่ไร้ประธาน แต่ในมุมมองของนักภาษาศาสตร์ในยุคถัดมาเริ่มมีความเห็นที่แตกต่างออกไปว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่ว่าเป็นประโยคที่มีประธาน เช่นเดียวกับประโยคทั่วไป

งานวิจัยของ Dǒng Chéng-rú (2009: 1-2) ได้รวบรวมประโยคแสดงการมีอยู่ การปรากฏขึ้น และการหายไปเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่ (存现句 cúnxiànjù) ประโยคสถานที่พลิกกลับ (处所倒装句 chùsuǒ dào-zhuāngjù) หรือ ประโยคประธานภูมิหลัง (背景主谓句 bèijǐng zhǔwèijù) Dǒng Chéng-rú ได้จัดกลุ่มการศึกษาเกี่ยวกับประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนการสถาปนาประเทศจีนใหม่ และหลังการสถาปนาประเทศจีนใหม่จนถึงช่วงกลางทศวรรษที่ 1950 ซึ่งมีการถกเถียงกันถึงเรื่องการเมืองอยู่ของประธานในประโยคแสดงการดำรงอยู่ ดังนี้

2.4.1.1 การศึกษาในช่วงก่อนการสถาปนาประเทศจีนใหม่ การศึกษาในช่วงนี้ถือเป็นจุดแรกเริ่มของการศึกษาไวยากรณ์จีนอย่างมีแบบแผน นักภาษาศาสตร์ในยุคนี้มักกำหนดให้ประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคไร้ประธาน ได้แก่

Mǎ Jiànzhōng (马建忠, 1983) (อ้างถึงใน Dǒng Chéng-rú, 2009: 1-2) กล่าวในตำรา “Mǎshì Wéntōng 《马氏文通》” ว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่ เช่น

(23) 今有璞玉于此。

Jīn yǒu púyù yú cǐ.

วันนี้มีอัญมณีเจกเช่นนี้

(24) 藐姑射之山，有神人居焉。

Miǎogūshè zhī shān, yǒu shénrén jū yān.

ภูเขาเหมียวกู่เซ่อมีเทพเจ้าอาศัยอยู่

ประโยคทั้งสองนี้มีคำบอกเวลา และคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งวางไว้หน้าประโยคเช่นเดียวกับประโยคทั่วไป แต่คำที่ขึ้นต้นประโยคเหล่านี้ไม่ใช่ประธานของประโยค และประโยคเหล่านี้เป็นประโยคไร้ประธาน

Lí Jǐnxī (黎锦熙, 1992) ได้วิเคราะห์คำว่า “东面 (dōngmiàn)” และนามวลี “茶棚里 (chápéng lǐ)” ในประโยคที่ (25) และ (26) ว่า คำในประโยคดังกล่าวเป็นคำที่มีสถานะรองที่คล้ายกับคำที่มีสถานะหลัก หรือเรียกอีกอย่างว่าส่วนขยายกริยาที่เป็นคำวิเศษณ์ที่มีลักษณะคล้ายกับประธาน ซึ่งการศึกษานี้ได้ต่อยอดการศึกษาของ Mǎ Jiànzhōng (1983) เช่น

(25) 东面有道松树林子。

Dōngmiàn yǒu dào sōngshù línzi.

ทางทิศตะวันออกมีป่าสนอยู่แห่งหนึ่ง

(26) 茶棚里有许多的工人。

Chápéng lǐ yǒu xǔ duō de gōngrén.

ในโรงน้ำชามีคนงานอยู่มากมาย

Gāo Míngkǎi (高名凯, 1986) เสนอว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ เช่น

(27) 客厅里来了一个生人。

Kètīng lǐ lái le yí gè shēngrén.

ในห้องรับแขกมีผู้ใหญ่มาแล้วหนึ่งคน

(28) 队伍里去了一个同志。

Duìwǔ lǐ qù le yí gè tóngzhì.

ในกลุ่มมีสหายออกไปแล้วหนึ่งคน

ประโยคข้างต้นถือเป็นประโยคสัมบูรณ์ (绝对句 juéduì jù) ที่ไม่มีหรือไม่จำเป็นต้องมีประธาน คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งหรือตำแหน่งในส่วนหน้ากริยาถือเป็นส่วนเติมเต็ม

นอกจากจะมองเห็นว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคไร้ประธานแล้ว ยังมีงานที่เห็นว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคที่มีประธาน แต่ไม่ได้อยู่ในรูปประธานปกติ เช่น

Lǚ Shūxiāng (吕叔湘, 2002) เสนอว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางเป็นประโยคที่มีประธาน โดยประธานของประโยคคือคำนามที่วางอยู่หลังคำกริยา ตัวอย่างเช่น

(29) 东隔壁店里，午后走了一帮客。

Dōng gébìdiàn li, wǔ hòu zǒu le yī bāng kè.

ในร้านติดกันทางตะวันออกมีแขกออกไปหลังเที่ยงจำนวนหนึ่ง

Lǚ Shūxiāng ได้ให้ความเห็นที่แตกต่างไปว่า ประโยคข้างต้นนี้มีประธานก็คือ “一帮客” ที่วางอยู่หลังประโยค มิใช่ “东隔壁店里” ในต้นประโยค เช่นเดียวกับ Wáng Lì (王力, 1985) ก็เสนอในทางเดียวกันว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางเป็นประโยคพลิกกลับ (倒装句 dào zhuāng jù) ชนิดหนึ่ง คำนามที่อยู่หลังกริยาในประโยคจึงเป็นประธาน

2.4.1.2 การศึกษาในช่วงหลังการสถาปนาประเทศจีนใหม่จนถึงช่วงกลางทศวรรษที่ 1950 เป็นช่วงการศึกษาที่มีความเฉพาะมากขึ้น ประเด็นถกเถียงด้านโครงสร้างของประโยค มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 4 ประเภท (Chén Tíngzhēn 陈庭珍, 1957 และ Fàn Fānglián 范方莲, 1963) ดังนี้

1) ประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นรูปประโยคที่มีคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งหรือตำแหน่งอยู่ต้นประโยคและประธานอยู่หลังประโยค โครงสร้างคือ “ส่วนขยายกริยา + กริยา + ประธาน (状语 zhuàngyǔ + 动词 dòngcí + 主语 zhǔyǔ)”

2) ประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคไร้ประธาน โครงสร้างคือ “ส่วนขยายกริยา + กริยา + กรรม (状语 zhuàngyǔ + 动词 dòngcí + 宾语 bīnyǔ)”

3) ประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคที่มีประธานเป็นคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งหรือตำแหน่ง และยังมีประธานอีกในภาคแสดงส่วนหลังประโยค โครงสร้างคือ “ประธาน + กริยา + ประธาน (主语 zhǔyǔ + 动词 dòngcí + 主语 zhǔyǔ)”

4) คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งในประโยคแสดงการดำรงอยู่ คือ ส่วนที่ระบุถึงสาเหตุของการเกิดประโยคชนิดนี้ และเป็นองค์ประกอบที่อธิบายความในใจของผู้พูด ดังนั้นจึงวิเคราะห์ได้เป็น “ประธาน + กริยา + กรรม (主语 zhǔyǔ + 动词 dòngcí + 宾语 bīnyǔ)”

Chén Tíngzhēn (1957) ได้สนับสนุนความเห็นที่ 4) ในข้างต้น แต่อย่างไรก็ตาม เขายังให้ความเห็นอีกว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่มีคำบุพบทอยู่หน้าคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง เช่น

(30) 在我们后面的观礼台上，站着许多外国来宾。

Zài wǒmen hòumiàn de guānlǐtái shàng, zhàn zhe xǔduō wàiguó láibīn.

บนที่นั่งแขกผู้ร่วมงานด้านหลังของพวกเรา มีอาคันตุกะจากต่างชาติยืนอยู่มากมาย

ประโยคดังกล่าวเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่อีกชนิดหนึ่ง สามารถวิเคราะห์ได้เป็น “ส่วนขยายกริยา + กริยา + กรรม” มุมมองในลักษณะดังกล่าวนี้ ทำให้ประโยคแสดงการดำรงอยู่สูญเสียประธานไป เพราะส่วนขยายกริยาไม่ทำหน้าที่ประธาน ซึ่งความคิดเห็นที่สองของ Chén Tíngzhēn นี้ ขัดแย้งกับความคิดเห็นแรกที่ว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่มีคำหรือวลีที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ขึ้นต้นประโยค และทำหน้าที่ประธานของประโยค

นอกจากงานวิจัยของ Dǒng Chénggrú (2002: 4-5) ที่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับประธานของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในข้างต้นแล้ว ยังมีนักภาษาศาสตร์จีนที่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับประธานของประโยคแสดงการดำรงอยู่อีก เช่น

Xíng Fúyì (邢福义, 2014: 178-179) ได้ให้ความสนใจว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคที่มีประธาน มิใช่ประโยคไร้ประธาน เช่น

(31) 贵宾席上坐着几位将军。

Guìbīnxí shàng zuò zhe jǐ wèi jiāngjūn.

บนที่นั่งของแขกอาวุโสมีนายทหารนั่งอยู่หลายคน

(32) 我们村出了一件新闻。

Wǒmen cūn chū le yī jiàn xīnwén.

หมู่บ้านเรามีข่าวเกิดขึ้นแล้ว

จากตัวอย่างประโยคข้างต้น Xíng Fúyì ได้วิเคราะห์ว่า “贵宾席上” และ “我们村” ก็เป็นประธานของประโยคดังกล่าว

Wú Xièyào (2006: 12) เสนอว่า จุดเด่นของประโยคแสดงการดำรงอยู่คือ ประธานของประโยคเป็นคำแสดงสถานที่ ทำให้ประโยคแสดงการดำรงอยู่มีโครงสร้างประโยคแตกต่างจากประโยคพื้นฐานทั่วไป คือ มีโครงสร้างดังนี้ “คำแสดงสถานที่/คำแสดงเวลา+ คำกริยา+ คำนาม”

นอกจากนี้ Zhāng Bīn (2010: 579) มีความเห็นว่า การศึกษาเกี่ยวกับประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางยังมีข้อถกเถียงว่ามีประธานหรือไม่ แต่ในปัจจุบันส่วนใหญ่จะเห็นว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางเป็นประโยคที่มีประธาน วิเคราะห์โครงสร้างได้เป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรก ส่วนกลาง และส่วนหลัง ส่วนแรกคือประธาน ส่วนกลางคือกริยา และส่วนหลังคือกรรมของประโยค

งานเขียนเกี่ยวกับไวยากรณ์ของ Lǐ Déjīn, Chéng Měizhēn (李德津, 程美珍, 2008: 496) ระบุว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางจัดเป็นประโยคที่ไม่มีประธาน ซึ่ง

ความเห็นนี้สวนทางกับการศึกษาในยุคหลังที่นักวิจัยส่วนใหญ่มองกันว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางเป็นประโยคที่มีประธาน

จากข้อมูลทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจัดกลุ่มความเห็นเกี่ยวกับประธานของประโยคแสดงการดำรงอยู่ว่าเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มแรก คือ ความคิดเห็นที่ว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคที่มีประธาน ตำแหน่งของประธานคือคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งที่อยู่หน้ากริยา (Chén Tíngzhēn 1957, Xíng Fúyì 2014, Wú Xièyào 2006, Zhāng Bīn 2010)

กลุ่มที่สอง คือ ผู้ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคมีประธาน แต่ตำแหน่งของประธานคือคำนามที่อยู่ในตำแหน่งหลังคำกริยา (Lǚ Shūxiāng 2002, Wáng Lì 1985)

กลุ่มที่สาม คือ ผู้ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคไร้ประธาน (Mǎ Jiànzhōng 1983, Lí Jīnxī 1992, Gāo Míngkǎi 1986, Lǐ Déjīn, Chéng Měizhēn 2008)

เหตุผลที่ทำให้นักภาษาศาสตร์มีความเห็นแตกต่างออกไปนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่า เกิดจากลักษณะของคำที่ทำหน้าที่ประธานของประโยคแสดงการดำรงอยู่ ซึ่งนักภาษาศาสตร์ต่างก็มีความคิดว่าคำที่ทำหน้าที่วางอยู่หน้าประโยคแสดงการดำรงอยู่สามารถเป็นประธานและไม่สามารถเป็นประธานได้ นักภาษาศาสตร์ได้ให้นิยามของประธานในภาษาจีนไว้ ดังนี้

Xíng Fúyì (2014: 24-25) ให้นิยามของประธานไว้ว่า ประธานคือ ส่วนที่แสดงถึง คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ หรือเวลาที่วางอยู่หน้าภาคแสดง ส่วนภาคแสดงวางอยู่หลังประธาน แสดงการบรรยาย หรืออธิบายลักษณะต่าง ๆ ของประธาน โดยทั่วไปแล้วประธานจะเป็นคำนาม หรือนามวลี มักเป็นคน สัตว์ สิ่งของ เช่น “张老师 Zhāng lǎoshī” และ “阅览室 yuèlǎnshì” เป็นประธานของประโยคที่ว่า

(33) 张老师去阅览室。

Zhāng lǎoshī qù yuèlǎnshì.

อาจารย์จ้างไปห้องอ่านหนังสือ

(34) 阅览室有很多报刊。

Yuèlǎnshì yǒu hěn duō bàokān.

ในห้องอ่านหนังสือมีสิ่งตีพิมพ์มากมาย

Mǎ Zhēn (马真, 1998: 46) อธิบายเกี่ยวกับประธานไว้ว่า นอกจากประธานจะเป็นคำนามที่แสดงถึงคน สัตว์ สิ่งของแล้ว สถานที่ และเวลาสามารถทำหน้าที่ประธานของประโยคได้ เช่น

(35) 上海有个城隍庙。

Shànghǎi yǒu ge Chéng huáng miào.

เซี่ยงไฮ้มีวัดเฉิงหวาง

(36) 明天不会下雨。

Míngtiān bú huì xià yǔ.

พรุ่งนี้ฝนจะไม่ตก

จะเห็นได้ว่าประธาน คือ ส่วนที่อยู่ต้นประโยค หรือหน้าภาคแสดง ชนิดของคำที่ทำหน้าที่ประธานส่วนใหญ่คือคำนาม บางครั้งปรากฏในรูปวลี ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างของประโยค แสดงการดำรงอยู่ ซึ่งประธานของประโยคแสดงการดำรงอยู่คือคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งหรือเวลา

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า สาเหตุที่ทำให้นักภาษาศาสตร์จีนกลุ่มแรก อธิบายว่า ประธานของประโยคแสดงการดำรงอยู่คือคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง หรือคำนามบอกเวลา เป็นเพราะว่าคำเหล่านี้เป็นคำนามที่ขึ้นต้นประโยค ถึงแม้สองสิ่งนี้มิใช่ผู้กระทำกริยา (施事 shī shì) หรือเป็นสิ่งที่มีชีวิต แต่ในการเรียงลำดับคำและโครงสร้างประโยคนั้น คำนามที่ขึ้นประโยคก็คือประธานของประโยค ส่วนนักภาษาศาสตร์กลุ่มที่สองมองว่าประธานของประโยคคือคำนามในส่วนใหญ่ของประโยค เป็นเพราะว่าคำนามนั้นเป็นผู้กระทำกริยา จึงนับว่าเป็นประธาน ส่วนสาเหตุที่ทำให้นักภาษาศาสตร์กลุ่มที่สามเห็นว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางเป็นประโยคที่ไม่มีประธานเหมือนกับประโยคทั่วไป เพราะคำที่ขึ้นต้นประโยคเป็นคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งหรือคำบอกเวลา ในด้านความหมายถือว่าเป็นสิ่งไม่มีชีวิต จึงไม่สามารถกระทำกริยาได้ เพราะฉะนั้นจึงไม่นับว่าเป็นประธาน

Hú Yùshù, Fàn Xiǎo (胡裕树, 范晓, 1993: 12) วิเคราะห์ลักษณะของประธานในภาษาจีนกลางว่า ผู้ที่กระทำกริยามักจะถูกมองว่าเป็นประธานของประโยค แต่ประธานของประโยคไม่จำเป็นต้องเป็นผู้กระทำกริยาเสมอไป และผู้กระทำกริยาไม่จำเป็นต้องเป็นประธานของประโยคเช่นกัน ดังนั้นจึงไม่ควรมองว่าประธานและผู้กระทำกริยาเป็นสิ่งเดียวกัน

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการวิเคราะห์ที่ว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางเป็นประโยคที่มีประธาน ประธานของประโยคก็คือ คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งในต้นประโยค เช่น

“学校 xuéxiào (โรงเรียน)” “前面 qiánmiàn (ด้านหน้า)” “桌子上 zhuōzi shang (บนโต๊ะ)” เป็นต้น แม้คำเหล่านี้จะไม่ใช่ว่าผู้กระทำกริยาหรือสิ่งที่มีชีวิต แต่หากจะวิเคราะห์ว่าสิ่งใดเป็นประธานของประโยคนั้น ควรถือหลักการวิเคราะห์โครงสร้างและชนิดของคำ มิควรวิเคราะห์โดยใช้หลักเกณฑ์ทางความหมายหรือบทบาทของคำ

เมื่อสรุปได้ว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางเป็นประโยคที่มีประธาน ซึ่งคือคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง แต่ก็มีผู้ศึกษาบางคนเห็นว่า นอกเหนือจากคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งแล้ว คำบอกเวลาก็ทำหน้าที่ประธานได้เช่นกัน (Mǎ Zhēn, 1998:46) สำหรับประโยคแสดงการดำรงอยู่นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ในกรณีที่ส่วนแรกของประโยคแสดงการดำรงอยู่ปรากฏทั้งคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง และคำนามบอกเวลาในประโยคเดียวกัน เช่น

(37) 昨天班上来了一个新同学。

Zuótiān bān shàng lái le yī ge xīn tóngxué

เมื่อวานมีนักเรียนใหม่มาที่ชั้นเรียนหนึ่งคน

จากประโยคข้างต้น คำว่า “昨天” และ วลี “班上” ไม่สามารถทำหน้าที่เป็นประธานพร้อมกันได้ ถึงแม้คำสองคำนี้เป็นคำนามเหมือนกัน แต่ก็เป็นคำนามคนละชนิดกัน และการสื่อความหมายก็ไม่ได้อยู่ในขอบเขตเดียวกัน และไม่สามารถวิเคราะห์เป็นกลุ่มคำที่มีความหมายเทียบเท่ากัน (联合词组 liánhé cízǔ) ได้ เพราะการที่คำนามทั้งสองคำสามารถทำหน้าที่ประธานพร้อมกันได้นั้นควรเป็นคำชนิดเดียวกัน ระดับความหมายจึงจะเท่ากัน เช่น “星期一和星期二 xīngqīyī hè xīngqī'èr” หรือ “图书馆和食堂 túshūguǎn hé shítáng” แต่ไม่สามารถใช้ว่า “昨天和班上” หรือ “上午和村里” เป็นต้น ฉะนั้นประโยคที่ว่า “昨天班上来了一个新同学。” จึงต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นประธาน อีกคำหนึ่งควรเป็นเพียงส่วนขยายกริยา (状语 zhuàngyǔ)

จากการศึกษาชนิดของคำที่สามารถทำหน้าที่ส่วนขยายกริยาได้ พบว่าคำนามบอกเวลาสามารถทำหน้าที่ส่วนขยายกริยาได้ (Mǎ Zhēn, 1998: 102) ส่วนคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งหากต้องการให้ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยา ควรเติมคำบุพบทไว้หน้าคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง จึงจะทำให้เป็นส่วนขยายกริยาได้ (Lǐ Déjīn, Chéng Měizhēn, 2008: 264) แต่ในโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่จะไม่เติมคำบุพบทไว้หน้าประธานของประโยค เช่นนี้แล้วก็ไม่ควรกำหนดให้คำทั้งสองคำเป็นส่วนขยายกริยาพร้อมกันด้วย เพราะจะขาดประธานในประโยคไป และจะขัดแย้งกับเหตุผลที่ว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคที่มีประธาน ฉะนั้นจึงควรศึกษาต่อไปอีกว่าคำใดที่ควรทำหน้าที่เป็นประธาน คำใดที่ควรทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยา Liú Yuèhuá, Pān Wényú, Gù Huà (刘月华, 潘文娱, 故桦, 2001: 728-

729) วิเคราะห์ว่า คำบอกเวลาในประโยคแสดงการดำรงอยู่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยามิใช่ ประธาน เพราะประธานคือคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งหรือตำแหน่ง เนื่องจากคำบอกเวลามิใช่องค์ประกอบจำเป็นที่ต้องปรากฏในประโยคแสดงการดำรงอยู่เฉกเช่นคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งหรือตำแหน่ง จึงไม่ทำหน้าที่ประธาน

ในบางกรณีประโยคแสดงการดำรงอยู่มีคำบอกเวลาขึ้นต้นประโยคเพียงอย่างเดียวไม่ปรากฏคำที่สื่อความถึงสถานที่ เช่น

(38) 昨天来了一个人。

Zuótiān lái le yī ge rén.

เมื่อวานมีคนมาหนึ่งคน

คำบอกเวลาถึงแม้จะเป็นคำนามที่สามารถทำหน้าที่ประธานได้ แต่ในประโยคแสดงการดำรงอยู่ คำบอกเวลาควรทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยา เพราะประธานควรเป็นคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง ถึงแม้ในรูปประโยคข้างต้นจะปรากฏแต่คำบอกเวลา ไม่ปรากฏคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง แต่ในด้านความหมายก็ยังสื่อความถึงสถานที่ เนื่องจากเวลาและสถานที่ เป็นสิ่งที่ปรากฏร่วมกันอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดขึ้นนั้นย่อมมีเวลาและสถานที่ร่วมด้วย ฉะนั้น สถานที่และเวลาไม่สามารถแยกออกจากกันได้ แต่ในประโยคที่มีการละเว้นสถานที่หรือประธานไว้ เป็นประโยคที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารต่างทราบสถานที่กันคืออยู่แล้ว หรืออยู่ร่วมกัน ณ สถานที่นั้น ๆ อาจไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงสถานที่ เช่น

(39) 昨天（家里）来了一个人。

Zuótiān (jiālǐ) lái le yī ge rén.

เมื่อวาน (ที่บ้าน) มีคนมาหนึ่งคน

ดังนั้น ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางที่ปรากฏทั้งคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง และคำนามบอกเวลาในประโยคเดียวกัน ประธานก็คือคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง ส่วนคำบอกเวลาจึงเป็นส่วนขยายกริยา ถึงแม้ว่าคำบอกเวลาจะวางอยู่หน้าประธาน หรือวางอยู่หลังประธานก็ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยาเสมอ

นอกจากประโยคแสดงการดำรงอยู่จะปรากฏคำหรือวลีแสดงสถานที่ หรือคำบอกเวลาในส่วนต้นประโยคแล้ว ในบางกรณีสามารถปรากฏเพียงกริยาในส่วนกลางและคำนามในส่วนหลังเท่านั้นด้วย งานวิจัยของนักภาษาศาสตร์บางท่าน ก็ได้กล่าวไว้ว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่สามารถที่จะไม่ปรากฏทั้งคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งหรือตำแหน่งและคำบอกเวลาในต้นประโยคได้ กล่าวคือ มีเพียงส่วนกลางและส่วนหลังของประโยคเท่านั้น หรือที่เรียกว่ารูปไม่

สมบูรณ์ (非完整性) เมื่อเป็นเช่นนี้จึงควรพิจารณาว่ารูปประโยคดังกล่าวนี้ว่าเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่หรือไม่

Chén Pèiqiū (2015: 67) กล่าวว่า Zhōu Fāng, Liú Fùhuá (周芳, 刘富华, 2002) ได้อธิบายถึงโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ ออกเป็น 4 ประเภท ในจำนวนนั้น มีอยู่หนึ่งประเภทที่โครงสร้างของประโยคมีเฉพาะกริยาและกรรมเท่านั้น ไม่ปรากฏประธาน สาเหตุดังกล่าวเกิดได้จาก 2 กรณี ได้แก่

กรณีแรก คือ บริบท และภาษาแวดล้อมเป็นตัวกำหนดภูมิหลังของเหตุการณ์ ช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านประโยคนั้น เข้าใจสถานการณ์ว่าเกิดขึ้นที่ใดหรือเมื่อไหร่ได้ ตัวอย่างเช่น “来了三个人。Lái le sān gè rén. (มีคนมาแล้วสามคน)” เป็นต้น

กรณีที่สอง คือ เนื้อความที่สื่อสารออกมาในประโยคเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้คนรู้กันคืออยู่แล้ว มิได้มีสิ่งใดเกิดขึ้นเป็นพิเศษ ก็ไม่จำเป็นต้องมีประธาน ยกตัวอย่างเช่น “下雨了。Xià yǔ le. (ฝนตกแล้ว)” เป็นต้น

ผู้วิจัยเห็นว่า ความหมายของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางที่สื่อความออกมานั้นต้องมีประธานเสมอ ไม่สามารถขาดประธานได้ ประธานของประโยคก็คือคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง เพราะความหมายของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางนั้น เมื่อสื่อความแล้วแสดงให้เห็นชัดเจนว่าเป็นประโยคที่มีสถานที่เข้ามาเกี่ยวข้อง กล่าวคือ สื่อความถึงสถานที่หนึ่งมีบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป สถานที่จึงเป็นจุดที่กำหนดการดำรงอยู่ ปรากฏขึ้นและหายไป แต่ประธานที่เป็นสถานที่อาจถูกละได้ และ สาเหตุที่ละประธานได้ เพราะผู้พูดและผู้ฟังรู้กันคืออยู่แล้วว่าเหตุการณ์เกิดขึ้น ณ ที่ใด หรือมีการพูดถึงสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์อย่างชัดเจนอยู่ก่อนแล้ว จึงสามารถละเว้นไว้ในฐานที่เข้าใจได้ ส่วนใหญ่แล้วรูปประโยคที่ละประธานมักอยู่ในรูปประโยคแสดงการปรากฏขึ้นหรือหายไป เช่น

(40) (家里) 来了客人了。

(Jiā li) lái le kè rén.

(ที่บ้าน) มีแขกมา

กล่าวโดยสรุป ประธานของประโยคแสดงการดำรงอยู่ คือ คำนามแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง บางครั้งอาจปรากฏในรูปนามวลี ซึ่ง Xíng Fúyì (1998: 161-162) กล่าวว่าคำนามที่สื่อความถึงสถานที่แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. คำแสดงเขตตามหลักภูมิศาสตร์ (地区 dì qū) เช่น “海南省 Hǎi nán shěng (มณฑลไห่หนาน)” “乐东县 Lèdōng xiàn (เทศมณฑลเล่ตง)” เป็นต้น

2. คำแสดงอาคารสถานที่ (楼馆 lóu guǎn) เช่น “图书馆 túshūguǎn (ห้องสมุด)” “少林寺 Shàolín sì (วัดเส้าหลิน)” เป็นต้น

3. คำแสดงหน่วยงาน (部门 bùmén) เช่น “组织部 zǔzhībù (แผนกองค์การ)” “社科院 shèkē yuán (คณะสังคมศึกษา)” เป็นต้น

ส่วนคำนามหรือวลีที่แสดงถึงตำแหน่ง Xíng Fúyì (1998: 161-162) กล่าวว่า มี 2 ลักษณะ คือ

1. คำแสดงตำแหน่งโดยตรง เช่น “前面 qiánmiàn (ด้านหน้า)” “东边 dōngbian (ทิศตะวันออก)” เป็นต้น

2. คำแสดงตำแหน่งปรากฏร่วมกับนาม เช่น “树上 shù shàng (บนต้นไม้)” “门外 mén wài (นอกประตู)” เป็นต้น

2.4.2 หน่วยกริยา

กริยาในประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นตัวกำหนดความหมายของการดำรงอยู่ และเป็นตัวกำหนดการแบ่งประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ดังที่ได้กล่าวในข้างต้นแล้วนั้น นักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาลักษณะของกริยาในประโยคแสดงการดำรงอยู่ ดังนี้

2.4.2.1 กริยาแสดงการดำรงอยู่โดยตรง

กริยาแสดงการดำรงอยู่โดยตรงนี้ ได้แก่ กริยา “有” และ “是” ซึ่งจะบอกการดำรงอยู่ตามความหมายหลักของตัวกริยา

พจนานุกรมจีน xiàndài hànyǔ cídiǎn dì qī bǎn (现代汉语词典第七版, 2016: 1588) อธิบายไว้ว่า กริยา “有” สามารถสื่อความถึงการมีอยู่ (存在) ได้ เช่น

(41) 屋里有十来个人。

Wū li yǒu shí lái gè rén.

ในห้องมีคนสิบกว่าคน

นอกจากนี้ มีนักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ใช้กริยา “有” อยู่ไว้ ดังนี้

Fù Yìqín (2013: 1) ศึกษาว่า ประโยคกริยา “有” เป็นประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ชนิดแรกสุด และเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ใช้โดยทั่วไปและยาวนานที่สุด ปัจจุบันยังคงเป็นหนึ่งในประเภทของประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่สำคัญที่สุดในภาษาจีน

Dǒng Chénggrú (2006: 25) อธิบายเพิ่มเติมจาก Lí Jǐnxī (1992) ว่า กริยา “有” สามารถสื่อความถึงการมีอยู่โดยตรง เนื่องจากคำนี้สามารถสื่อความได้หลายความหมาย จึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับสื่อความถึงการมีอยู่โดยการเป็นเจ้าของแต่อย่างใด

ผู้วิจัยเห็นว่า คำกริยา “有” โดยปกติแล้วสื่อความได้หลายความหมาย เช่น “การมีอยู่” “การแสดงความเป็นเจ้าของ (领有 lǐngyǒu)” “การคาดคะเน (估量 gūliàng)” เป็นต้น ส่วนในประโยคแสดงการดำรงอยู่นั้น “有” สื่อความอยู่ในความหมายแสดงความเป็นเจ้าของและมีอยู่เท่านั้น แต่ Lí Jǐnxī (2002) เห็นว่า “有” ในประโยคแสดงการดำรงอยู่สื่อความในลักษณะการมีอยู่ ไม่สื่อความแสดงการเป็นเจ้าของ ส่วนผู้วิจัยเห็นว่า ความคิดนี้ไม่ค่อยจะถูกต้องเสียทีเดียว ถึงแม้ “有” สื่อความถึงการมีอยู่ก็จริง แต่ในบางกรณีก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่ายังคงสื่อความถึงการแสดงความเป็นเจ้าของด้วย เช่น

(42) 北京有一个九华山。

Běijīng yǒu yīgè Jiǔhuáshān.

ปักกิ่งมีภูเขาจิวหฺวา

จากประโยคข้างต้นนี้ กริยา “有” สื่อความถึงทั้งการมีอยู่และการแสดงความเป็นเจ้าของด้วย เพราะผู้วิจัยเห็นว่า “ที่ปักกิ่งมีภูเขาจิวหฺวาอยู่” และในขณะเดียวกัน “ภูเขาจิวหฺวาก็เป็นของเมืองปักกิ่ง” ด้วย เพราะตั้งอยู่ในเมืองปักกิ่ง ฉะนั้นเมืองปักกิ่งจึงเป็นเจ้าของภูเขาจิวหฺวาดูด้วย เนื่องจาก “ปักกิ่ง” ถือเป็นอาณาเขตทางภูมิศาสตร์ สิ่งที่อยู่ภายใต้อาณาเขตจึงนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาเขตนั้น แต่ก็ยังมีประโยคอื่นที่แสดงการดำรงอยู่ที่ใช้กริยา “有” ที่สื่อความถึงการมีอยู่เท่านั้น ไม่สื่อความถึงการเป็นเจ้าของ เช่น

(43) 树下有口很深的水井。

Shù xià yǒu kǒu hěn shēn de shuǐjǐng.

ใต้ต้นไม้มีบ่อน้ำที่ลึกมากบ่อหนึ่ง

คำกริยา “有” ในประโยคข้างต้นสื่อความได้ว่า “ใต้ต้นไม้มีบ่อน้ำ (ที่ลึกมาก) อยู่” แต่ไม่ได้สื่อความว่า “บ่อน้ำ (ที่ลึกมากนี้) เป็นของใต้ต้นไม้” ซึ่งในประโยคนี้อาจไม่สามารถอธิบายได้ว่า “บ่อน้ำ (ที่ลึกมาก)” นี้เป็นของใคร หรือใครเป็นเจ้าของได้

สาเหตุที่ทำให้ประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ใช้กริยา “有” ทั้งสองนี้แสดงความหมายออกมาได้ไม่เท่ากัน ผู้วิจัยคิดว่าเป็นผลมาจากคำที่อยู่ในส่วนต้นประโยคที่ลักษณะต่างกัน กล่าวคือ ถ้าคำในต้นประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นคำบอกสถานที่ จะสามารถสื่อความได้ทั้งการมีอยู่และการเป็นเจ้าของ เพราะสถานที่เป็นสิ่งก่อสร้างหรืออาณาบริเวณที่ถูกสร้างขึ้นมาให้มีลักษณะและมีตัวตน เทียบเท่าหน่วยงานหรือองค์กรจึงสามารถแสดงความเป็นเจ้าของได้ แต่ถ้าคำในต้นประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นคำหรือวลีที่เป็นคำบอกตำแหน่ง จะสามารถสื่อความออกมาได้เพียงการมีอยู่เท่านั้น เพราะตำแหน่งเป็นสิ่งที่ไม่มีลักษณะนามธรรมที่ไม่มีตัวตน จึงไม่สามารถเป็นเจ้าของสิ่งใดได้

นอกจากกริยา “有” จะสื่อความถึงการดำรงอยู่ได้แล้ว Fù Yì qín (2013: 4-5) ยังมีมุมมองว่า “有” โดยปกติแล้วเป็นคำกริยาที่ไม่แสดงอาการปฏิเสธ แต่ในบางครั้งกริยา “有” ไม่ได้เน้นถึงการมีอยู่ แต่เป็นการเน้นถึงจากเดิมที่ไม่มีจนกลายมา มีอยู่ขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงจากที่ไม่มีมาเป็นมี Fù Yì qín ได้ให้เหตุผลสนับสนุนว่า ความหมายหลักของ “有” คือ การปรากฏขึ้น โดยปราศจากการมีอยู่ก่อน ส่วนความหมายที่สื่อว่าการมีอยู่โดยการเป็นเจ้าของและการดำรงอยู่นั้นก็พัฒนามาจากการที่ไม่เคยมีอยู่ก่อน

ส่วนความหมายของกริยา “是” ในประโยคแสดงการดำรงอยู่นั้น พจนานุกรมจีน xiàndài hànyǔ cídiǎn dì qī bǎn (2016: 1197) อธิบายความหมายไว้ว่า “是” สามารถสื่อความถึงการดำรงอยู่ได้ ประธานในประโยคมักเป็นคำที่สื่อความถึงสถานที่ เช่น

(44) 树子前面是一片水田。

Shù zi qiánmiàn shì yīpiàn shuǐtián.

หน้าต้นไม้คือทุ่งนาหนึ่งผืน

(45) 他跑得满身是汗。

Tā pǎo dé mǎnshēn shì hàn.

เขาวิ่งจนเหงื่อท่วมตัว

นอกจากนี้ ยังมีผู้วิจัยศึกษากริยา “是” ในประโยคแสดงการดำรงอยู่ไว้ ดังนี้

Zhāng Bīn (2010: 577) อธิบายว่า กริยาของประโยคแสดงการดำรงอยู่นอกจากกริยา “有” แล้ว ยังสามารถสื่อความในรูปกริยา “是” ได้ด้วย เช่น

(46) 宿舍后面是一片操场。

Sùshè hòumiàn shì yīpiàn cāochǎng.

ด้านหลังหอพักคือสนามหนึ่งผืน

(47) 原野上是满眼的麦地。

Yuányě shàng shì mǎnyǎn de mài dì.

บนพื้นที่ทิวทัศน์เต็มไปด้วยทุ่งข้าวสาลี

นอกจากนี้ Zhāng Bīn ยังได้วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ใช้กริยา “有” และ ประโยคที่ใช้กริยา “是” ว่า ประโยคที่ใช้กริยา “有” เช่น

(48) 山下有一片稻田。

Shānxià yǒu yīpiàn dàotián.

ดินภูเขา มีนาข้าวหนึ่งผืน

ประโยคที่ใช้กริยา “有” ข้างต้นนี้ไม่เพียงแต่แสดงการดำรงอยู่ หากยังแสดงการมีอยู่โดยการเป็นเจ้าของด้วย สื่อความได้ว่า “มีนาข้าวอยู่หนึ่งผืน” นอกจากนี้ยังสามารถมีสิ่งอื่น ๆ ได้อีก แต่ประโยคที่ใช้กริยา “是” เช่น

(49) 山下是一片稻田。

Shānxià shì yīpiàn dàotián.

ดินภูเขา คือนาข้าวหนึ่งผืน

ประโยคกริยา “是” นี้ Zhāng Bīn มองว่าเป็นการตัดสินสิ่ง ๆ หนึ่ง สื่อความได้ว่า “ที่ดินภูเขา มีเพียงนาข้าวเพียงหนึ่งผืนเท่านั้น ไม่มีสิ่งอื่นใดเลย” ด้วยเหตุนี้ Zhāng Bīn จึงมองว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ใช้กริยา “有” ไม่สามารถสับเปลี่ยนกริยาเป็น “是” ได้ และประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ใช้กริยา “是” ก็ไม่สามารถสับเปลี่ยนไปใช้กริยา “有” ได้เช่นกัน

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า นามวลีส่วนที่อยู่หน้ากริยาและนามวลีส่วนที่อยู่หลังกริยา “是” มีระดับทางความหมายไม่เท่ากัน คำที่อยู่หน้ากริยาสื่อความถึงสถานที่ ส่วนคำที่อยู่หลังกริยาเป็นคำที่ไม่ได้ให้คำจำกัดความหรือนิยามของคำที่สื่อความถึงสถานที่หรือตำแหน่ง แต่ความหมายโดยนัยนั้นสื่อความออกมาในรูปแสดงการมีอยู่ และประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ใช้กริยา “是” นี้ก็ไม่สามารถใช้กริยา “有” แทนที่ได้

Wú Xièyào (2006: 12) กล่าวไว้ว่า มีคนมองว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่คือประโยคที่สามารถใช้กริยา “有” แทนที่กริยาเดิมในประโยคได้ เช่น

(50) 桌子上放着一本书。

Zhuōzi shàng fàngzhe yī běn shū.

บนโต๊ะ มีหนังสือวางอยู่หนึ่งเล่ม

จากประโยคข้างต้นนี้ Wú Xièyào วิเคราะห์ว่า ถึงแม้ตามโครงสร้างแล้วจะสามารถแทนที่
ได้ด้วย 有 เช่น

(51) 桌子上有一本书。
Zhuōzi shàng yǒuyī běn shū.
บนโต๊ะมีหนังสือวางอยู่

อย่างไรก็ตาม ในด้านความหมายมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากกริยา “放着” เป็น
กริยาที่แสดงอาการ แต่กริยา “有” เป็นกริยาที่ไม่แสดงอาการ จึงทำให้การมองความหมายของกริยา
ผิดแปลกไป Wú Xièyào ยังเห็นว่ามิประโยคที่ไม่สามารถแทนที่ด้วยกริยา “有” ได้ นั่นก็คือประ
โยกกริยา “是” เช่นกัน

ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับ Wú Xièyào ว่าคำกริยา “是” ไม่สามารถแทนที่กริยา “有”
ในประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้ เพราะจะทำให้ความหมายไม่ตรงกับความเดิม เช่น

(52) 香港有一个交响乐团。
Xiānggǎng yǒu yīgè jiāoxiǎng yuètúán.
ฮ่องกงมีวงดนตรีซิมโฟนีวงหนึ่ง

ประโยคข้างต้นไม่สามารถใช้คำกริยา “是” แทนที่ได้ เพราะจะทำให้ความหมายผิดแปลก
ไปจากเดิม เพราะความหมายเดิมสื่อความถึงการมีอยู่ แต่เมื่อนำคำกริยา “是” มาใช้กับ
ประโยคนี้ ไม่สามารถสื่อความถึงการมีอยู่ได้ และไม่สามารถถอดความเป็นภาษาที่ถูกต้องได้
เนื่องจากความหมายไม่สมเหตุสมผล เพราะไม่สามารถเข้าใจได้ว่า

(53) 香港（处所）是一个交响乐团。
Xiānggǎng (chùsuǒ) shì yīgè jiāoxiǎngyuè tuán.
ฮ่องกง (ชื่อสถานที่) คือวงตรีซิมโฟนีวงหนึ่ง

หากแต่จะมองในอีกมุมว่า “ฮ่องกง” ในประโยคนี้มีใช้สถานที่หรือเมือง แต่เป็นชื่อของวง
ดนตรี ประโยคนี้ก็จะได้ใจความอีกแบบหนึ่งว่า “ฮ่องกง (ชื่อวงดนตรี) เป็นวงดนตรีซิมโฟนีวง
หนึ่ง” ความหมายของประโยคนี้จึงสูญเสียการมีอยู่ไป เป็นเพียงการให้คำจำกัดความของสิ่งหนึ่ง
เท่านั้น

ผู้วิจัยยังมีความเห็นอีกว่า ในบางกรณีกริยา “是” และ “有” สามารถทดแทนกันได้ นั่นเป็น
ประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ว่า

(54) 床上有绣花的帐幔。

Chuáng shang yǒu xiùhuā de zhàngmàn.

บนเตียงมีผ้า幔ปักลายดอกไม้

ประโยคบอกการมีอยู่ในข้างต้นพิสูจน์ได้ว่าสามารถนำคำกริยา “是” มาใช้แทนที่ได้ เช่น

(55) 床上是绣花的帐幔。

Chuáng shang shì xiùhuā de zhàngmàn.

บนเตียงคือผ้า幔ปักลายดอกไม้

ความหมายของประโยคดังกล่าวยังคงแสดงการมีอยู่ว่า “มีผ้า幔ปักลายดอกไม้อยู่บนเตียง” และมีได้เป็นการให้คำจำกัดความแต่อย่างใด เพราะไม่สามารถอธิบายหรือให้นิยามว่า “บนเตียง” เป็นสิ่งใดได้ เพราะ “บนเตียง” เป็นแค่ตำแหน่งเท่านั้น มีลักษณะว่างเปล่า เป็นแค่ตำแหน่งเท่านั้น

ความแตกต่างของคำกริยา “有” และ “是” สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะคำหรือวลีที่อยู่ต้นประโยคมีส่วนทำให้ความหมายของประโยคที่ใช้คำกริยาทั้งสองนี้แตกต่างกันไป กล่าวคือ คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง เมื่อใช้กริยา “有” จะสื่อความถึงการมีอยู่ ถ้าใช้กับกริยา “是” จะเป็นการให้คำจำกัดความหรือนิยาม ส่วนคำหรือวลีบอกตำแหน่งเมื่อใช้กับกริยาทั้ง “有” และ “是” ต่างก็สื่อความถึงการมีอยู่เหมือนกัน

2.4.2.2 กริยาแสดงสภาพการดำรงอยู่

กริยาแสดงสภาพในประโยคแสดงการดำรงอยู่สื่อความถึงการดำรงอยู่ การปรากฏขึ้น และการหายไป กริยาประเภทนี้เป็นกริยาที่แสดงอากัปกริยา นักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาเกี่ยวกับกริยาบอกสภาพในประโยคแสดงการดำรงอยู่ไว้ ดังนี้

Liú Yuèhuá, Pān Wényú, Gù Huà (2001: 720-721) กล่าวว่า การสื่อความของประโยคแสดงการดำรงอยู่โดยหลักแล้วคือการพรรณนา (描写性 miáoxiě xìng) มิใช่การเล่าเรื่อง (叙述性 xùshù xìng) คำกริยาในประโยคจึงมิใช่กริยาที่อธิบายสิ่ง ๆ หนึ่ง แต่เป็นกริยาบอกสภาพที่แสดงอาการเพียงชั่วขณะในเวลาอันสั้น และกริยาจะคงสภาพไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะสิ้นสุดกริยา เช่น “挂 guà (แขวน)” “放 fàng (วาง)” “走 zǒu (เดิน)” เป็นต้น

(56) 墙上挂着几幅油画。

Qiáng shang guàzhe yī fú yóuhuà.

บนกำแพงมีภาพสีน้ำมันแขวนอยู่หลายภาพ

(57) 柜子上放着一台电视和一台录音机。

Guìzi shàng fàngzhe yī tái diànshì hé yī tái lùyīnjī.
บนตู้มีโทรทัศน์หนึ่งเครื่องและเครื่องบันทึกเสียงหนึ่งเครื่องวางอยู่

(58) 路上走着一群人。

Lùshàng zǒuzhe yīqún rén.
บนถนนมีคนกลุ่มหนึ่งเดินอยู่

Wáng Zhì jūn (王志军) (อ้างถึงใน Liú Guóhuī 刘国辉, 2012: 289-292) วิเคราะห์ว่า กริยาที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ที่นอกเหนือจาก “有” และ “是” แล้วยังเป็นได้ทั้งอกรรมกริยา เช่น “坐” “躺” “站” “跑” เป็นต้น และสกรรมกริยา เช่น “放” “挂” “摆” “扔” เป็นต้น

Wáng Zhì jūn วิเคราะห์ว่า กริยาที่สื่อความถึงการดำรงอยู่นั้นต้องเป็นอกรรมกริยาที่มีความหมายเกี่ยวกับการแสดงอาการหรืออิริยาบถของสิ่งมีชีวิต เช่น

“坐” หมายความว่า “ใช้ส่วนของก้นที่นั่งน้ำหนักลงบนเก้าอี้หรือบนพื้นผิวของสิ่ง ๆ หนึ่ง”

“站” หมายความว่า “เหยียดตัวขึ้นตรง ใช้สองเท้าแตะพื้นหรือเหยียบบนสิ่ง ๆ หนึ่ง”

“躺” หมายความว่า “ใช้ร่างกายทอดเอียงลงบนพื้นหรือบนสิ่ง ๆ หนึ่ง”

กริยาดังกล่าวนั้นนอกจากแสดงอาการแล้ว ยังมีความหมายในตัวเกี่ยวข้องกับตำแหน่งหรือสถานที่ ซึ่งตำแหน่งหรือสถานที่เป็นสิ่งที่ต้องปรากฏอยู่ในประโยคแสดงการดำรงอยู่ และกริยาดังกล่าวยังมีความสอดคล้องและเป็นไปได้กับสถานที่หรือตำแหน่ง เช่น

(59) 椅子上坐着孩子。

Yǐzi shàng zuòzhe háizi.
บนเก้าอี้มีเด็กร้องอยู่

(60) 床上躺着病人。

Chuángshàng tǎng zhuó bìngrén.
บนเตียงมีผู้ป่วยนอนเอนอยู่

จากตัวอย่างข้างต้น ความความสัมพันธ์และความสอดคล้องของกริยากับตำแหน่งหรือสถานที่ คือ “坐” กับ “椅子上” และ “躺” กับ “床上” เมื่อกริยาสัมพันธ์กับตำแหน่งหรือสถานที่แล้ว ก็เป็นไปได้ที่จะสื่อถึงการดำรงอยู่ได้

อย่างไรก็ตาม ยังมีกริยาที่แสดงอาการปฏิกิริยา แต่ไม่สามารถแสดงการดำรงอยู่ได้ เช่น “吃” “脱” “哭” “喊” เป็นต้น กริยาดังกล่าวไม่สามารถใช้ควบคู่กับสถานที่หรือตำแหน่งในประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้ เพราะไม่มีความสอดคล้องและไม่สามารถใช้กับตำแหน่งหรือสถานที่ได้ เช่น

(61) *门口哭着一个人。

*Yīzi shàng zuòzhe háizi.

ปากทางเข้ามีเด็กร้องไห้อยู่หนึ่งคน

(62) *床上脱着一个袜子。

*Chuángshàng tuōzhe yīgè wàzi.

บนเตียงมีถุงเท้าถอดอยู่หนึ่งข้าง

จากประโยคดังกล่าวนี้ สาเหตุที่กริยาเหล่านี้ไม่สื่อความการดำรงอยู่เพราะเป็นกริยาที่ไม่มีความสัมพันธ์หรือสอดคล้องกับตำแหน่งและสถานที่ เช่น กริยา “哭” ไม่มีความสัมพันธ์กับ “门口” และ กริยา “脱” ไม่มีความสัมพันธ์กับ “床上”

Rén Yīng (任鹰, 2000: 37) (อ้างถึงใน Liú Guóhuī, 2012: 294-295) ให้ความเห็นว่า มีประโยคบางประโยคที่กริยาถึงแม้จะสื่อความถึงการดำรงอยู่ แต่บางครั้งไม่สามารถใช้เป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้ เช่น

(63) *院子里跳着一个人。

*Yuànzǐ lǐ tiàozhe yīgè rén.

*ในลานบ้านมีคนกระโดดอยู่หนึ่งคน

(64) *水里游着一个人。

*Shuǐ lǐ yóuzhe yīgè rén.

*ในน้ำมีคนว่ายน้ำอยู่หนึ่งคน

Rén Yīng ให้รายละเอียดว่า ประโยคดังกล่าวเป็นประโยคที่ไม่ใช่ประโยคแสดงการดำรงอยู่ กริยาที่สื่อความออกมานั้นไม่สอดคล้องกับนามหรือกรรมในส่วนหลัง กล่าวคือ “跳” ไม่สอดคล้องกับ “人” และ “游” ก็ไม่สอดคล้องกับ “人” Rén Yīng ให้เหตุผลว่า ความหมายของกริยาที่สื่อออกมานั้นผิดปกติวิสัยของมนุษย์ กริยาดังกล่าวมิใช่สิ่งที่มีมนุษย์พึงแสดงออกโดยปกติ ประโยคแสดงการดำรงอยู่ควรสื่อความออกมาให้เห็นในลักษณะที่เป็นปกติวิสัย เช่น

(65) 院子里跳着一只猴子。

Yuànzǐ lǐ tiàozhe yī zhī hóuzi.

ในลานบ้านมีลิงกระโดดอยู่หนึ่งตัว

(66) 水里游着一条鱼。

Shuǐ li yóuzhe yītiáo yú.

ในน้ำมีปลาว่ายอยู่หนึ่งตัว

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การพิจารณาว่ากริยาใดสามารถใช้กับประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้นั้น ต้องพิจารณาถึงความหมายโดยนัยของกริยานั้น ๆ ว่าสัมพันธ์หรือสอดคล้องกับตำแหน่งหรือสถานที่หรือไม่ ส่วนความเป็นปกตวิสัยของกริยากับนามหรือกรรมตามเกณฑ์ของ Rén Yīng (2000) นั้น ผู้วิจัยมองว่าเป็นสิ่งยากที่จะพิจารณาหรือตัดสินได้ จึงไม่ควรใช้เกณฑ์นี้ในการพิจารณา

2.4.2.3 กริยาบอกสภาพการปรากฏขึ้นหรือการหายไป

Liú Yuèhuá, Pān Wényú, Gù Huà (2001: 728-729) ศึกษาว่าประโยคแสดงการปรากฏขึ้นหรือการหายไปชนิดนี้เป็นประโยคที่มีคำกริยาที่บ่งบอกถึงการปรากฏขึ้น หรือการหายไปของคน สัตว์ หรือสิ่งของ ณ สถานที่หนึ่ง หรือเวลาหนึ่ง เช่น “出现” “死” เป็นต้น

(67) 房间里出现了人影。

Fángjiān lǐ chūxiànle rényǐng.

ในห้องปรากฏเงาของคนขึ้นมา

(แสดงการปรากฏขึ้น)

(68) 昨天村里死了一个老人。

Zuótiān cūn li sǐle yīgè lǎorén.

เมื่อวานในหมู่บ้านมีคนชราเสียชีวิตไปหนึ่งคน

(แสดงการหายไป)

นอกจากนี้ กริยาในประโยคแสดงการปรากฏขึ้นหรือการหายไปยังบ่งบอกถึงการปรากฏขึ้น หรือการหายไปของคน หรือสัตว์ ณ สถานที่หนึ่ง หรือเวลาหนึ่งที่มีสภาพของการเคลื่อนไหวจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง เช่น

(69) 咖啡店里走出来了一群客人。

Kāfēidiàn li zǒu chūláile yīqún kèrén.

ในร้านกาแฟมีแขกกลุ่มหนึ่งเดินออกมาแล้ว

(แสดงการปรากฏขึ้น)

(70) 树上飞走了一只鸟。

Shù shang fēi zǒule yīzhī niǎo.

บนต้นไม้มีบินจากไปหนึ่งตัว

(แสดงการหายไป)

จากตัวอย่างข้างต้น ปัจจัยที่ทำให้ประโยคแสดงการปรากฏขึ้นหรือการหายไปอยู่ในลักษณะเคลื่อนไหวก็คือ การเกิดความหมายของทิศทางในประโยค กล่าวคือ คำกริยาที่ใช้ในประโยค รวมถึงส่วนเสริมกริยาบอกทิศทางท้ายคำกริยาที่ทำให้เกิดทิศทางขึ้น และเมื่อมีทิศทางเกิดขึ้นก็ย่อมมีความหมายการเคลื่อนไหวจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งด้วย

นอกจากคำกริยาที่ปรากฏในหน่วยกริยาแล้ว ส่วนใหญ่แล้วมักจะปรากฏคำช่วย “着” “了” หรือ “过” คำใดคำหนึ่งอยู่ ณ ตำแหน่งหลังคำกริยาในประโยค ประโยคแสดงการมีอยู่ และประโยคแสดงการปรากฏขึ้นหรือการหายไป ต่างก็มีคำช่วยที่แตกต่างกันด้วย

Liú Yuèhuá, Pān Wényú, Gù Huà (2001: 722-723) ศึกษาว่า คำช่วยที่ปรากฏในประโยคแสดงการดำรงอยู่มีอยู่ด้วยกัน 3 คำ คือ “着” “了” และ “过” คำช่วยบ่งบอกสภาพของกริยานั้น ๆ ว่าคงสภาพอยู่ ดำเนินเสร็จสิ้นแล้ว หรือเคยดำเนินแล้ว เช่น

(71) 花瓶里插着一朵玫瑰。

Huāpíng li chāzhe yīdǒu méiguī.

ในแจกันมีดอกกุหลาบปักอยู่หนึ่งดอก

(กริยาคงสภาพอยู่ ใช้คำช่วย “着”)

(72) 纸面上写了电话号码。

Zhǐmiàn shàng xiěle diànhuà hàomǎ.

บนกระดาษมีเบอร์โทรศัพท์เขียนอยู่

(กริยาดำเนินเสร็จสิ้นแล้วใช้คำช่วย “了”)

(73) 这里住过一个中国女人。

Zhèlǐ zhùguo yīgè zhōngguó nǚrén.

ที่นี่เคยมีผู้หญิงชาวจีนอาศัยอยู่หนึ่งคน

(กริยาเคยดำเนินสภาพแล้ว ใช้คำช่วย “过”)

จะเห็นได้ว่า คำช่วยจะไม่ปรากฏร่วมกับกริยา “有” และ “是” ได้ เนื่องจากกริยา “是” และ “有” คำกริยาทั้งสองนี้ไม่แสดงอาการ ฉะนั้นจึงไม่สามารถใช้คำช่วยบอกการณ์เหล่านี้ได้

บทบาทของคำช่วยบอกการณ์เหล่านี้มีหน้าที่กำหนดความหมายของกริยาในประโยคให้สื่อความถึงการดำรงอยู่ การปรากฏขึ้น หรือการหายไปที่ต่างกันออกไป เพราะโดยปกติแล้วความหมายของกริยานั้นไม่สามารถบ่งบอกได้ว่ามีลักษณะที่ดำรงอยู่ ปรากฏขึ้นหรือหายไป แต่ตัวกำหนดความหมายดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับคำช่วยเหล่านี้ด้วย

2.4.3 หน่วยกรรม

Liú Yuèhuá, Pān Wényú, Gù Huà (2001: 724) อธิบายว่า กรรมที่ปรากฏในประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางคือคำนาม หรือนามวลีที่เป็นได้ทั้งในลักษณะรูปธรรมที่สื่อความถึงคน สัตว์และสิ่งของ และลักษณะนามธรรมที่สื่อความถึงเหตุการณ์ หรือโรคภัยต่าง ๆ ด้วย กรรมในประโยคแสดงการดำรงอยู่นี้ถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประโยคสมบูรณ์ ซึ่งในประโยคแสดงการดำรงอยู่นี้ไม่สามารถละเว้นกรรมในประโยคได้ เช่น

(74) 桌子上放着一本书。

Zhuōzi shang fangzhe yīběn shū.

บนโต๊ะมีหนังสือวางอยู่หนึ่งเล่ม

(75) 楼上走下来了一位老人。

Lóu shang zǒu xiàláile yīwèi lǎorén.

บนตึกมีคนแก่เดินลงมาแล้วหนึ่งท่าน

(76) 几年前村里发生了大火灾。

Jǐnián qián cūn li fāshēngle dà huǒzāi.

หลายปีก่อนในหมู่บ้านได้เกิดอัคคีภัยครั้งใหญ่ขึ้นมาแล้ว

Liú Yuèhuá ยังมีความเห็นว่า กรรมของประโยคแสดงการดำรงอยู่ส่วนใหญ่เป็นคำนาม ไม่ใช่เฉพาะ กล่าวคือ เป็นคำนามที่ไม่แสดงความเป็นเจ้าของ โดยที่ไม่ต้องเติมคำสรรพนามชี้เฉพาะไว้หน้านาม เช่น

(77) *桌子上放着他的书。

*Zhuōzi shang fàngzhe tā de shū.

บนโต๊ะมีหนังสือของเขาวางอยู่

(78) *楼上走下来了这位老人。

*Lóu shang zǒu xiàláile zhèwèi lǎorén.

บนตึกมีคนแก่ท่านนี้เดินลงมา

(79) *早上发生了那件事。

*Zǎoshang fāshēngle nàjiàn shìgù.

ตอนเช้ามีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นแล้วหนึ่งเรื่อง

Zhū Déxī (朱德熙, 2014: 114-115) ศึกษาเกี่ยวกับตำแหน่งของกรรมในประโยคแสดงการดำรงอยู่ว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่บางประโยค เช่น

(80a) 黑板上写着字。

Hēibǎn shàng xiězhe zì.

บนกระดานดำมีตัวอักษรเขียนอยู่

สามารถสลับตำแหน่งได้ว่า

(80b) 字写在黑板上。

Zì xiě zài hēibǎn shàng.

ตัวอักษรเขียนอยู่บนเพดาน

(81a) 门上挂着帘子。

Mén shàng guàzhe liánzi.

บนประตูแขวนผ้าม่านอยู่

สามารถสลับตำแหน่งได้ว่า

(81b) 帘子挂在门上。

Liánzi guà zài mén shàng.

ผ้า幔แขวนอยู่บนประตู

อย่างไรก็ดี Zhū Déxī ได้ยกตัวอย่างว่า กรรมในประโยคแสดงการดำรงอยู่บางประโยคไม่สามารถสลับตำแหน่งกับประธานได้ เช่น

(82a) 屋里开着会。

Wū li kāizhe huì.

ในห้องมีการประชุมอยู่

ประโยคดังกล่าวนี้ไม่สามารถใช้ได้ว่า

(82b) *会开在屋里。

*Huì kāi zài wū li.

*มีการประชุมอยู่ในห้อง

(83a) 外头下着雨。

Wàitou xiàzhe yǔ.

ด้านนอกมีฝนตกอยู่

ประโยคดังกล่าวนี้ไม่สามารถใช้ได้ว่า

(83b) *雨下在外头。

*Yǔ xià zài wàitou.

ฝนตกอยู่ข้างนอก

Zhū Déxī วิเคราะห์ว่า สาเหตุที่ประโยคดังกล่าวนี้ไม่สามารถนำกรรมสลับตำแหน่งกับประธานได้ เนื่องจากกรรมในประโยคข้างต้นสื่อความถึงการดำเนินของกริยา (会正在开, 雨正在下) ประโยคที่ไม่สามารถสลับตำแหน่งกรรมได้เช่นในข้างต้นจึงมิใช่ประโยคแสดงการดำรงอยู่

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยมีกลับมุมมองว่า การที่ประโยคข้างต้นไม่นับว่าเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่มีแนวโน้มมาจากกริยาของประโยคที่ไม่สื่อความถึงการดำรงอยู่ ดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อกริยามากกว่าการแสดงความต่อเนื่อง หรือการสลับตำแหน่งระหว่างกรรมกับประธาน

2.5 การพิจารณาประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง

ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางถึงแม้จะมีโครงสร้าง คือ “คำหรือวลีที่สื่อความถึงสถานที่+กริยาวลี+นามวลี” แล้ว ยังต้องสื่อความถึงการดำรงอยู่ด้วย ประโยคที่มีโครงสร้างดังกล่าวอาจไม่ใช่ประโยคแสดงการดำรงอยู่เสมอไป ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาประโยคที่มีทั้งโครงสร้างและความหมายที่สื่อความการดำรงอยู่อย่างแท้จริง จากการศึกษาพบว่า การพิจารณาตัดสินว่าประโยคใดเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่ สามารถใช้วิธีการสับเปลี่ยนรูปประโยคแสดงการดำรงอยู่ไปเป็นรูปประโยครูปอื่นที่ยังคงความหมายแสดงการดำรงอยู่ไว้เช่นเดิม

ผู้วิจัยได้กำหนดให้ประโยคที่มีตัวอักษร (a) แทนประโยคแสดงการดำรงอยู่ ส่วนประโยคที่มีตัวอักษร (b) แทนประโยคที่เกิดจากการสับเปลี่ยนรูปประโยค โดยมีวิธีการสับเปลี่ยนรูปประโยค ดังนี้

ประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ใช้กริยา “有” และ “是” นั้น เมื่อพิจารณาตามความหมายของกริยาทั้งสองแล้ว สามารถสื่อความถึงการดำรงอยู่ เมื่ออยู่ในรูปโครงสร้าง “คำหรือวลีที่สื่อความถึงสถานที่+กริยาวลี+นามวลี” Fáng Yùqīng (2008: 191) อธิบายว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่ใช้กริยา “有” หรือ “是” สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคซึ่งกันและกันได้ เช่น

(85a) 窗子外面有两棵枣树。

Chuāngzi wàimiàn yǒu liǎng kē zǎoshù.

นอกหน้าต่างมีต้นพุทราอยู่สองต้น

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(85b) 窗子外面是两棵枣树。

Chuāngzi wàimiàn shì liǎng kē zǎoshù.

นอกหน้าต่างคือต้นพุทราสองต้น

(86a) 山下是一片肥沃的良田。

Shānxià shì yīpiàn féiwò de liángtián.

ดินภูเขาคือทุ่งน้ำอันอุดมสมบูรณ์หนึ่งผืน

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(86b) 山下有一片肥沃的良田。

Shānxià yǒu yīpiàn féiwò de liángtián.

ดินภูเขาที่มีทุ่งหน้าอันอุดมสมบูรณ์หนึ่งผืน

ส่วนประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่นอกเหนือจากกริยา “有” และ “是” นั้น Yáo Shūyàn (姚淑艳, 2005: 11-12) เสนอเกณฑ์ในการพิจารณาประโยคแสดงการดำรงอยู่ว่าเกิดจากการสับเปลี่ยนรูปโดยใช้กริยา “有” มาแทนที่กริยาแสดงสภาพการดำรงอยู่แล้วยังคงความหมายการดำรงอยู่ได้ เช่น

(87a) 台上摆着鲜花。

Tái shàng bǎizhe xiānhuā.

บนเวทีมีดอกไม้สดจัดเรียงอยู่

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(87b) 台上有鲜花。

Tái shàng yǒu xiānhuā.

บนเวทีมีดอกไม้สด

(88a) 台上坐着主席团。

Tái shàng zuòzhe zhǔxítuán.

บนเวทีมีคณะสมาชิกสภานั่งอยู่

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(88b) 台上有主席团。

Tái shàng yǒu zhǔxítuán.

บนเวทีมีคณะสมาชิกสภา

นอกจากนี้ Yáo Shūyàn เสนอว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่สามารถใช้รูปประโยค “คำหรือวลีที่สื่อความสถานที่+有+นามวลี+在+กริยาวลี” เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงการสื่อความดำรงอยู่ได้ เช่น

(89a) 天空中飞着一只鸟。

Tiānkōng zhōng fēizhe yī zhī niǎo.

บนท้องฟ้ามีนกบินอยู่หนึ่งตัว

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(89b) 天空中有一只鸟在飞着。

Tiānkōng zhōng yǒuyī zhī niǎo zài fēizhe.

บนท้องฟ้ามีนกหนึ่งตัวบินอยู่

Yáo Shūyàn ให้เหตุผลว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนเป็นประโยคที่แสดงถึงรูปแบบของสภาวะ มิได้สื่อความให้เห็นถึงการดำเนินของกริยา

Lù Jiǎnmíng (陆俭明, 2003: 90-92) และ Zhū Déxī (2014: 182-185) เสนอเกณฑ์ในการพิจารณาประโยคแสดงการดำรงอยู่ว่า หากสามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นรูปประโยค “นามวลี+กริยา+在+คำหรือวลีที่แสดงสถานที่” ได้ จะถือว่าประโยคนั้นเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่ เช่น

(90a) 黑板上写着字。

Hēibǎn shàng xiězhe zì.

บนกระดานดำมีตัวอักษรเขียนอยู่

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(90b) 字写在黑板上。

Zì xiě zài hēibǎn shàng.

มีตัวอักษรเขียนอยู่บนกระดานดำ

(91a) 床上躺着病人。

Chuángshàng tǎng zhuó bìngrén.

บนเตียงมีผู้ป่วยเอนหลังอยู่

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(91b) 病人躺在床上。

Bìngrén tǎng zài chuángshàng.

มีผู้ป่วยเอนหลังอยู่บนเตียง

จากตัวอย่างข้างต้น Zhū Déxī กล่าวว่า รูปประโยคที่สับเปลี่ยนนี้ แสดงให้เห็นถึง ตำแหน่งของคนหรือสิ่งของ Lù Jiǎnmíng อธิบายเพิ่มเติมว่า “黑板上” คือ สถานที่หรือ ตำแหน่งที่ “字” ดำรงอยู่ และ “字” ก็สัมพันธ์กับกริยา “写” เช่นเดียวกับ “床上” คือ สถานที่ ตำแหน่งที่ “病人” ดำรงอยู่ และ “病人” มีความสัมพันธ์กับกริยา “躺” ด้วย

นอกจากนี้ Zhū Déxī (2014: 182) ยังกำหนดให้ประโยคแสดงการดำรงอยู่สามารถใช้รูป ประโยค “นามวลี+在+คำหรือวลีที่แสดงสถานที่+กริยาวลี” เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เช่น

(92a) 水面上漂着船。

Shuǐmiàn shàng piàozhe chuán.

บนผิวน้ำมีเรือลอยอยู่

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(92b) 船在水面上漂着。

Chuán zài shuǐmiàn shàng piàozhe.

มีเรือลอยอยู่บนผิวน้ำ

(93a) 墙上挂着相片。

Qiáng shàng guàzhe xiàngpiàn.

บนผนังมีรูปถ่ายแขวนอยู่

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(93b) 相片在墙上挂着。

Xiàngpiàn zài qiáng shàng guàzhe.

มีรูปถ่ายแขวนอยู่บนผนัง

Fáng Yùqīng (2008: 192) ได้เสนอให้ประโยคแสดงการดำรงอยู่สามารถสับเปลี่ยนรูป ประโยคออกเป็น 2 รูป เช่นเดียวกับการสับเปลี่ยนรูปประโยคของ Lù Jiǎnmíng (2003) และ Zhū Déxī (2014) แต่ Fáng Yùqīng เสนอเพิ่มเติมว่ารูปประโยคที่ใช้สับเปลี่ยนดังกล่าวนี้ อาจเติม กริยา “有” ไว้หน้าประโยคได้ด้วย เช่น

(94a) 大门外停着两辆汽车。

Dàmén wài tíng zháo liǎng liàng qìchē.

นอกประตูใหญ่มีรถยนต์จอดอยู่สองคัน

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(94b) (有) 两辆汽车在大门外停着。

(Yǒu) liǎng liàng qìchē zài dà mén wài tíngzhe.

(มี) รถยนต์จอดอยู่นอกประตูใหญ่สองคัน

(95a) 身上穿着棉大衣。

Shēnshang chuānzhuó mián dàyī.

บนร่างกายมีเสื้อคลุมผ้าฝ้ายสวมอยู่

สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคได้ว่า

(95b) (有) 棉大衣穿在身上。

(Yǒu) mián dàyī chuān zài shēnshang.

(มี) เสื้อคลุมผ้าฝ้ายสวมอยู่บนร่างกาย

นอกจากนี้ Lù Jiǎnmíng (2003: 92-94) มีความเห็นว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนไม่สามารถใช้คำวิเศษณ์ “正在 (กำลัง)” วางไว้หน้ากริยาของประโยคได้ เมื่ออยู่ในรูป “นามวลี+正在+กริยา+คำหรือวลีที่สื่อความสถานที่” เช่น

(96a) 台上坐着主席团。

Tái shàng zuòzhe zhǔxítuán.

บนเวทีมีคณะสมาชิกสภาที่นั่งอยู่

ไม่สามารถใช้ได้ว่า

(96b) *主席团正在坐台上。

*Zhǔxítuán zhèngzài zuò tái shàng.

*คณะสมาชิกสภากำลังนั่งบนเวที

Lù Jiǎnmíng อธิบายว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ มิใช่ประโยคที่แสดงการดำเนินของกริยา สถานที่ก็มีใช้ตัวบ่งบอกการดำเนินของกริยาว่ากริยานั้นดำเนินอยู่ ณ สถานที่หรือตำแหน่งใด เพราะฉะนั้น จึงไม่สามารถใช้คำวิเศษณ์ “正在” วางไว้หน้ากริยาได้

ผู้วิจัยเห็นว่า การพิจารณาประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ตามการศึกษาของ Lù Jiǎnmíng (2003) และ Zhū Déxī (2014) ที่กำหนดรูปให้ประโยคที่ว่า “(有) นามวลี+กริยา+在+คำหรือวลีแสดงสถานที่” หรือ “(有) นามวลี+在+คำหรือวลีแสดงสถานที่+กริยา” นำมาใช้ใน

การพิจารณาการสื่อความดำรงอยู่นั้น สอดคล้องกับลักษณะของการสื่อความหมายการดำรงอยู่ที่ได้ศึกษาไว้ในข้างต้น คือรูป “มีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ณ สถานที่หนึ่ง” ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงใช้รูปประโยคดังกล่าวนี้มากำหนดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคำกริยาที่สื่อความดำรงอยู่ในลำดับถัดไป

2.6 สรุปการทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง พบว่าการสื่อความดำรงอยู่ มี 2 ลักษณะ ลักษณะที่หนึ่ง คือ สถานที่หรือเวลาหนึ่งมีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ปรากฏขึ้น หรือหายไป ลักษณะที่สอง คือ มีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป ณ สถานที่หนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การสื่อความหมายการดำรงอยู่ในลักษณะที่หนึ่งนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง เนื่องจากสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นโครงสร้างได้ว่า “สถานที่+ กริยา+นาม” ซึ่งในขณะที่การสื่อความตามลักษณะที่สอง เมื่อถ่ายทอดการสื่อความออกมาเป็นโครงสร้าง จะอยู่ในรูป “นาม+กริยา+ 在/从+สถานที่” หรือ “นาม+在/从+สถานที่+กริยา+วลี” ซึ่งสามารถแสดงความหมายการดำรงอยู่ได้ แต่ไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่ (存现句)

ประโยคแสดงการดำรงอยู่แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประโยคแสดงการมีอยู่ (存在) ประโยคบอกการปรากฏขึ้น (出现) และประโยคแสดงการหายไป (消失) ประโยคแสดงการมีอยู่จะสื่อความหมายของกริยาแบบแสดงสภาวะ (静态) เท่านั้น แต่ประโยคแสดงการปรากฏขึ้นและประโยคแสดงการหายไปจะสื่อความหมายของกริยาได้ทั้งแบบแสดงสภาวะและแบบแสดงการเคลื่อนไหว (动态)

นักภาษาศาสตร์ได้ศึกษาโครงสร้างประโยคแสดงการดำรงอยู่ พบว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนแรก (ส่วน A) ส่วนกลาง (ส่วน B) และส่วนหลัง (ส่วน C) โดยส่วนแรก คือ คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง ส่วนกลาง คือ กริยาวลี และส่วนหลัง คือนามวลี เมื่อวิเคราะห์ตามหน้าที่ของคำตามโครงสร้างจะได้ว่า ส่วนแรก คือ หน่วยประธาน ส่วนกลาง คือ หน่วยกริยา ส่วนหลัง คือ หน่วยกรรม

การกำหนดว่าส่วนแรกของประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประธานยังมีใช้ความเห็นที่เป็นเอกฉันท์ในงานวิจัยก่อนหน้า มีงานวิจัยที่เห็นว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่เป็นประโยคไร้ประธาน เนื่องจากเห็นว่าประธานคือสิ่งมีชีวิตหรือเป็นผู้กระทำ แต่ผู้วิจัยมองว่าประธานไม่จำเป็นต้องมีชีวิตหรือเป็นผู้กระทำเสมอไป ฉะนั้น ประธานของประโยคแสดงการดำรงอยู่ก็คือสถานที่หรือตำแหน่ง ส่วนคำบอกเวลาที่ปรากฏในประโยคแสดงการดำรงอยู่นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพียงส่วน

ขยายกริยามิใช่ประธาน ในบางกรณี ประโยคแสดงการดำรงอยู่อาจไม่ปรากฏหน่วยประธาน กล่าวคือปรากฏเพียงหน่วยกริยาและหน่วยกรรมในกรณีผู้พูดและผู้ฟังทราบกันดีว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น ณ สถานที่หรือตำแหน่งใด หรือผู้พูดและผู้ฟังอยู่ในสถานที่หรือตำแหน่งนั้น จึงละเว้นการกล่าวถึงประธาน แต่ตามความหมายก็ยังคงมีประธานอยู่ เนื่องจากสถานที่และเวลาเป็นสิ่งที่ต้องปรากฏร่วมกันเสมอ ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดนั้น ย่อมมีสถานที่และเวลาร่วมด้วย ฉะนั้น สถานที่และเวลาจึงไม่สามารถแยกจากกันได้

ประธานของประโยคแสดงการดำรงอยู่ คือคำที่สื่อความถึงสถานที่หรือตำแหน่ง ส่วนกริยาแบ่งออกเป็นกริยาที่แสดงการดำรงอยู่โดยตรง คือ “有” และ “是” และกริยาแสดงสภาพการดำรงอยู่ กริยาแสดงการปรากฏขึ้นหรือหายไป ความหมายของกริยาแสดงสภาพนี้เป็นกริยาที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับสถานที่หรือตำแหน่ง ในบางครั้งกริยาสัมพันธ์กับนามวลีด้วย กริยาส่วนใหญ่มักตามด้วยคำช่วย “着” “了” หรือ “过” เพื่อบ่งบอกการณ์ลักษณะของการดำรงอยู่ว่าคงสภาพเสร็จสิ้น หรือเป็นประสบการณ์ ส่วนกรรมนั้น คือ นามที่สื่อความถึง คน สัตว์ หรือสิ่งของ ซึ่งสามารถอยู่ในบทบาทผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำได้

การพิจารณาตัดสินประโยคแสดงการดำรงอยู่นั้นสามารถใช้วิธีการสับเปลี่ยนรูปประโยคที่ยังคงความหมายการดำรงอยู่ มาทดสอบการสื่อความการดำรงอยู่ จากการศึกษาพบว่า รูปประโยคที่นำมาพิจารณาหาความหมายการดำรงอยู่นั้น คือ รูปประโยค “คำหรือวลีแสดงสถานที่+有+นามวลี” และรูปประโยคที่สอดคล้องกับลักษณะของการสื่อความหมายการดำรงอยู่แบบที่สองคือ “มีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป ณ สถานที่หนึ่ง” คือรูป “(有) นามวลี+กริยา+在+คำหรือวลีแสดงสถานที่” หรือ “(有) นามวลี+在+คำหรือวลีแสดงสถานที่+กริยาวลี)” ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้รูปประโยคข้างต้นนี้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินการสื่อความการดำรงอยู่ของคำกริยาที่ปรากฏในประโยคแสดงการดำรงอยู่ในขั้นตอนต่อไป

บทที่ 3

คำกริยาในประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง

บทนี้เป็นการศึกษาคำกริยาในประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง เนื่องจากประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีน ถึงแม้จะมีโครงสร้าง คือ “คำหรือวลีที่สื่อความถึงสถานที่+กริยาวลี+นามวลี” แล้ว ยังต้องสื่อความถึงการดำรงอยู่ด้วย ประโยคที่มีโครงสร้างนี้อาจไม่ได้สื่อความแสดงการดำรงอยู่เสมอไป ฉะนั้น งานวิจัยนี้จะศึกษาคำกริยาที่สื่อความการดำรงอยู่ ปรากฏขึ้นและหายไป สำหรับผู้เรียนต่างชาติที่ศึกษาภาษาจีน โดยศึกษาจากคลังคำศัพท์ของการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ระดับ 1-5

3.1 คำกริยาที่สามารถปรากฏในโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่

จากการศึกษาก่อนหน้า พบว่า กริยาที่ปรากฏในประโยคแสดงการดำรงอยู่นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะคือ

- 1) กริยาแสดงการดำรงอยู่โดยตรง (กริยา “是” และ “有”)
- 2) กริยาบอกสภาพการดำรงอยู่
- 3) กริยาบอกการปรากฏขึ้นหรือหายไป

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะของกริยาบอกสภาพการดำรงอยู่ และกริยาบอกการปรากฏขึ้นหรือหายไป นอกเหนือจากกริยา “有” และ “是” โดยรวบรวมคำกริยาพยางค์เดียวจากคลังคำศัพท์ของการทดสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ระดับ 1-5 พบว่ามีคำกริยาพยางค์เดียว จำนวน 220 คำ ดังนี้

ตาราง 3-1 ตารางแสดงคำกริยาพยางค์เดียวในคลังคำศัพท์ของการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน
(HSK) ระดับ 1-5

爱	把	摆	搬	包	抱	背	比	别	擦	猜	踩	插	拆	尝	抄	炒	吵	趁	称
乘	吃	冲	出	除	穿	闯	吹	催	存	呆	带	戴	当	挡	倒	到	等	滴	递
点	钓	掉	丢	逗	读	断	蹲	饿	发	翻	放	分	扶	干	搞	给	够	挂	关
逛	滚	过	喊	喝	恨	花	画	还	换	挥	回	会	寄	假	嫁	煎	捡	讲	教
浇	交	叫	接	借	进	救	举	捐	卷	开	砍	看	渴	克	刻	哭	夸	困	拉
来	拦	累	离	连	留	漏	抡	骂	买	卖	摸	拿	念	弄	拍	派	跑	陪	披
批	骗	飘	破	骑	牵	敲	瞧	切	请	取	娶	去	劝	却	嚷	让	绕	扔	洒
杀	晒	上	伸	升	省	剩	使	试	收	输	摔	甩	说	撕	死	送	算	碎	锁
抬	谈	躺	烫	逃	提	听	停	挺	吐	推	退	脱	完	玩	往	喂	闻	吻	问
洗	系	下	吓	响	想	向	笑	歇	斜	写	信	行	醒	修	摇	咬	要	赢	用
与	越	晕	摘	站	涨	找	睁	支	指	种	煮	住	祝	撞	走	租	坐	做	醉

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำคำกริยาดังกล่าวมาทดสอบใช้กับโครงสร้าง “V 着” เพื่อศึกษา
ลักษณะการคงสภาพของกริยา และ โครงสร้าง “V 了” เพื่อศึกษาลักษณะการปรากฏขึ้นหรือการ
หายไป

จากการรวบรวมคำกริยา พบว่า คำกริยาทั้งหมด 220 คำ สามารถใช้โครงสร้าง “V 了” ได้
ทุกคำ ส่วนคำกริยาที่สามารถใช้กับโครงสร้าง “V 着” เพื่อบ่งบอกลักษณะของการคงสภาพของ
กริยา มีจำนวน 128 คำ ดังนี้

1. 爱

心里爱着她。

Xīnlǐ àizhe tā.

ในใจยังรักเขาอยู่

2. 把

我把着门不让他上厕所。

Wǒ bǎzhe mén bù ràng tā shàng cèsuǒ.

ฉันเฝ้าอยู่ที่ประตูไม่ให้เขาเข้าห้องน้ำ

3. 摆

菜在桌子上摆着。

Cài zài zhuōzi shàng bǎizhe.

กับข้าวจัดอยู่บนโต๊ะ

4. 搬

邻家的小女孩搬着凳子。

Lín jiā de xiǎo nǚhái bānzhe dèngzi.

เด็กสาวข้างบ้านขนย้ายเก้าอี้

5. 包

外面包着硬壳。

Wài miànbāozhe de yìng ké.

ด้านนอกมีเปลือกแข็งหุ้มอยู่

6. 抱

他抱着吉他坐在地上。

Tā bàozhe jítā zuò zài dìshàng.

เขาอุ้มกีตาร์นั่งลงบนพื้น

7. 背

学生们每人背着一个大大的旅行包。

Xuéshēngmen měi rén bèizhe yīgè dàdà de lǚxíng bāo.

นักเรียนแต่ละคนแบกกระเป๋าเดินทางขนาดมหึมาที่อยู่กับคนละใบ

8. 比

他用手比着自己的腰部。

Tā yòng shǒu bǐzhe zìjǐ de yāobù.

เขาใช้มือชี้ไปที่เอวของเขา

9. 别

腰里别着两杆枪。

Yāo lǐ biézhāo liǎng gān qiāng.

มีปืนสองกระบอกเหน็บอยู่ที่เอว

10. 擦

不停地用手帕擦着脸上的汗水。

Bù tíng de yòng shǒupà cāzhe liǎn shàng de hànshuǐ.

ใช้ผ้าเช็ดหน้าเช็ดเหงื่อบนใบหน้าอยู่ตลอดเวลา

11. 猜

孩子们在猜着谜语。

Háizimen zài cāizhe míyǔ.

เด็ก ๆ ทายปริศนากันอยู่

12. 踩

西陶庄人脚下踩着煤。

Xī táo zhuāng rén jiǎoxià cǎizhe méi.

ชาวบ้านซีถาวจงเหยียบถ่านหินอยู่

13. 插

蛋糕上插着蜡烛。

Dàngāo shàng chāzhe làzhú.

มีเทียนปักอยู่บนเค้ก

14. 拆

她拆着桌面上的一沓信件。

Tā chāizhe zhuōmiàn shàng de yī dá xìnjiàn.

หล่อนแกะซองเอกสารบนโต๊ะอยู่กองหนึ่ง

15. 尝

三人一面尝着点心，一面自在地聊天。

Sānrén yīmiàn chángzhe diǎnxīn, yīmiàn zìzài de liáotiān.

ในจำนวนสามคนนั้น อีกด้านหนึ่งชิมต๋ิมซ่าอยู่ อีกด้านหนึ่งคุยกันอย่างเป็นกันเอง

16. 抄

金秀坐在他的对面，替他抄着方子。

Jīn Xiù zuò zài tā de duìmiàn, tì tā chāozhe fāng zi.

จินซิวนั่งอยู่ตรงหน้าแล้วคัดลอกใบสั่งยาแทนเขาอยู่

17. 炒

她炒着回锅肉。

Tā chǎozhe Huíguōròu.

หล่อนกำลังผัดหมูสองไฟอยู่

18. 吵

小女吵着要去麦当劳。

Xiǎonǚ chǎozhe yào qù Màidāngláo.

หญิงสาวโวยวายอยากจะไปแม็คโดนัลด์

19. 乘

官兵们乘着游艇。

Guānbīngmen chéngzhe xiǎo tǐng.

เจ้าหน้าที่ทหารโดยสารเรือเล็กอยู่

20. 吃

工人吃着可口的饭菜。

Gōngrén chīzhe kěkǒu de fàncài.

คนงานกินอาหารอันโอชะอยู่

21. 穿

宋美龄穿着白色长裙礼服。

Sòng Měilíng chuānzhe báisè chángqún lǐfú.

ซ่งเหมย์หลิงสวมชุดราตรียาวสีขาว

22. 吹

苗族女吹着芦笙迎客人。

Miáozú nǚ chuīzhe lúshēng yíng kè rén.

หญิงชาวเผ่าหลูเซิงต้อนรับแขก

23. 催

门外有汽车的喇叭在催着。

Mén wài yǒu qìchē de lǎbā zài cuīzhe.

นอกประตูมีเสียงแตรไต่รถอยู่

24. 存

库里存着两千多吨钢材。

Kù lǐ cúnzhe liǎng qiān duō dūn gāngcái.

ในโกดังมีเหล็กเก็บอยู่สองตัน

25. 呆

让它在外面呆着吧。

Ràng tā zài wàimiàn dāizhe ba.

ให้มันพักอยู่ด้านนอกละกัน

26. 带

你身上带着钱吗?

Nǐ shēnshang dài zhe qián ma?

คุณพกเงินติดตัวมาหรือเปล่า?

27. 戴

头上戴着一顶帽子。

Tóu shàng dài zhe yī dǐng màozi.

บนศีรษะสวมหมวกอยู่ใบหนึ่ง

28. 挡

左手挡着黄先生。

Zuǒshǒu dǎng zhe huáng xiānshēng.

มือซ้ายขวางคุณหวางอยู่

29. 倒

母亲往碗里倒着水。

Mǔqīn wǎng wǎn lǐ dào zhe shuǐ.

แมรินน้ำลงในชาม

30. 等

车就在那儿等着呢。

Chē jiù zài nà' er děng zhe ne.

รถรออยู่ตรงนั้นนะ

31. 滴

眼里滴着泪花。

Yǎn lǐ dī zhe lèi huā.

น้ำตาหยดจากดวงตา

32. 点

油灯还点着呢。

Yóudēng hái diǎn zhene.

ไฟตะเกียงน้ำมันยังจุดติดอยู่

33. 钓

老人钓着鱼。

Lǎorén diào zhe yú.

คนแก่ตกปลาอยู่

34. 掉

地上掉着好多票子。

Dìshàng diào zhe hǎoduō piàozi.

มีตัวตกอยู่บนพื้นมากมาย

35. 逗

我们在逗着你玩。

Wǒmen zài dòu zhe nǐ wán.

พวกเรากำลังล้อคุณเล่นอยู่

36. 读

妈妈读着信。

Māmā dú zhe xìn.

แม่อ่านจดหมายอยู่

37. 蹲

小王蹲着吃饭。

Xiǎo Wáng dūn zhe chī fàn.

เสี่ยวหวางนั่งยอง ๆ กินข้าว

38. 饿

我饿着呢。

Wǒ è zhe.

ฉันหิวอยู่นะ

39. 放

盘中放着四只螃蟹。

Pán zhōng fàngzhe sì zhǐ pángxiè.

มีปูวางอยู่ในจานสี่ตัว

40. 扶

左手扶着自己的儿子。

Zuǒshǒu fúzhe zìjǐ de érzi.

มือซ้ายประคองลูกของตนอยู่

41. 干

现在干着临时工。

Xiànzài gānzhāo línshí gōng.

ตอนนี้ทำงานชั่วคราวอยู่

42. 挂

门上挂着两把锁。

Mén shàng guàzhe liǎng bǎ suǒ.

ที่ประตูมีกุญแจแขวนอยู่สองดอก

43. 关

城堡的门关着。

Chéngbǎo de mén guānzhe.

ประตูปราสาทปิดอยู่

44. 逛

人们逛着花市。

Rénmen guàngzhe huāshì.

ผู้คนเดินตลาดดอกไม้กันอยู่

45. 滚

脚下滚着碎石流沙。

Jiǎoxià gǔnzhe suì shí liúshā.

มีเศษก้อนหินดินทรายกลิ้งอยู่ใต้ฝ่าเท้า

46. 喊

嘴里还大声喊着。

Zuǐ lǐ hái dàshēng hǎnzhe.

ยังคงตะ โจนเสียงดังออกมาจากปาก

47. 喝

兄弟三人喝着酒。

Xiōngdì sānrén hēzhe jiǔ.

สามคนพี่น้องดื่มเหล้ากันอยู่

48. 画

车厢上画着彩龙。

Chēxiāng shàng huàzhe cǎilóng.

บนตู้รถไฟมีมังกรหลากสีวาดอยู่

49. 煎

药在炉上煎着。

Yào zài lú shàng jiānzhe.

ยากำลังเคี่ยวอยู่บนเตา

50. 讲

嘴里讲着土改的政策。

Zuǐ lǐ jiǎngzhe tǔgǎi de zhèngcè.

กำลังอภิปรายนโยบายปฏิรูปที่ดินอยู่

51. 教

他教着许多徒弟。

Tā jiàozhe xǔduō túdì.

เขาสอนลูกศิษย์อยู่จำนวนมาก

52. 浇

米饭上浇着豆腐和白菜。

Mǐfàn shàng jiāozhe dòufu hé báicài.

มีเต้าหู้และผักกาดขาวราดอยู่บนข้าวสวย

53. 卷

狂风卷着黄沙。

Kuángfēng juǎnzhe huáng shā.

ทรายถูกพายุม้วนเอาไป

54. 开

北屋门开着呢。

Běiwū mén kāi zhene.

ประตูห้องทางทิศเหนือเปิดอยู่

55. 看

我在看着呢！

Wǒ zài kànzhe ne!

ฉันกำลังดูอยู่

56. 渴

他们都渴着呢。

Tāmen dōu kězhe ne.

พวกเขาล้วนหิวน้ำ

57. 刻

上面刻着一行字。

Shàngmiàn kèzhe yī háng zì.

ด้านบนมีตัวอักษรสลักอยู่หนึ่งแถว

58. 哭

她正在哭着呢。

Tā zhèngzài kū zhene.

หล่อนกำลังร้องไห้อยู่

59. 困

孩子们都困着呢。

Háizimen dōu kùn zhene.

ลูก ๆ ง่วงกันหมดแล้ว

60. 拉

高天民一手拉着一个孩子。

Gāo Tiānmín yīshǒu lāzhe yīgè hái'zǐ.

มือข้างหนึ่งของเกา เทียนหมินจูงเด็กอยู่คนหนึ่ง

61. 留

他留着僧侣似的平头。

Tā liú'zhe sēnglǚ sìde píngtóu.

เขาไว้ศีรษะโล้นเช่นเดียวกับพระสงฆ์

62. 漏

暖气片漏着水。

Nuǎnqì piàn lòuzhe shuǐ.

เครื่องทำความร้อนมีน้ำรั่วอยู่

63. 抡

李自强抡着大锤。

Lǐ Zìqiáng lūnzhe dà chuí.

หลี่ จื่อเฉียงแกว่งค้อนอยู่

64. 骂

大家正骂着呢。

Dàjiā zhèng mà zhene.

ทุกคนกำลังด่าทอกันอยู่

65. 摸

有的人摸着大象的尾巴。

Yǒu de rén mōzhe dà xiàng de wěibā.

บางคนลูบคลำหางช้างอยู่

66. 拿

我们都拿着板儿。

Wǒmen dōu názhe bǎner.

พวกเราล้วนถือแผ่นกระดานกันอยู่

67. 念

口里念着西方极乐世界的阿弥陀佛。

Kǒu lǐ niàn zhe xī fāng jí lè shì jiè de ē mí tuó fó.

กำลังกล่าวบทสวดอมิตตาพุทธอยู่

68. 弄

呆立的新郎弄着缎带和呢帽。

Dāi lì de xīn láng nòng zhe duàn dài hé ní mào.

เจ้าบ่าวที่ลุกขึ้นมากำลังเล่นริบบิ้นและหมวก

69. 拍

他拍着马脖子，失声哭了。

Tā pāi zhe mǎ bó zi, shī shēng kū le.

เขาลูบคอของม้า แล้วร้องไห้อย่างเงียบ ๆ

70. 跑

那马儿正跑着。

Nà mǎ er zhèng pǎo zhe.

ม้าตัวนั้นกำลังวิ่งอยู่

71. 陪

我们都陪着他。

Wǒ men dōu péi zhe tā.

พวกเราอยู่เป็นเพื่อนเขา

72. 飘

雪花在窗外飘着。

Xuě huā zài chuāng wài piāo zhe.

มีเกล็ดหิมะลอยอยู่นอกหน้าต่าง

73. 骑

她骑着马。

Tā qí zhe mǎ.

หล่อนขี่ม้าอยู่

74. 牵

我牵着马。

Wǒ qiānzhe mǎ.

ฉันจูงม้ายู่

75. 敲

外廊的拐角处有人在敲着锤子。

Wài láng de guǎijiǎo chù yǒurén zài qiāozhe chuízi.

ที่มุมระเบียงด้านนอกมีคนตอกค้อนอยู่

76. 瞧

她也正在瞧着李寻欢。

Tā yě zhèngzài qiáozhe Lǐ Xúnhuān.

หล่อนกำลังมองดูหลี่ สุวินฮวนอยู่

77. 切

老婆切着生日蛋糕。

Lǎopó qièzhe shēngrì dàngāo.

ภรรยาตัดเค้กวันเกิดอยู่

78. 劝

顾威信劝着何开荫。

Gù Xiánxìn quànzhe hékāiyīn.

กู่ เสียนซิน โน้มน้ำว เหว คายอินอยู่

79. 嚷

别人都大声嚷着。

Bíerén dou dàshēng rǎngzhe.

คนอื่นล้วนตะโกนกันเสียงดัง

80. 绕

头上绕着六颗星。

Tóu shàng ràozhe liù kē xīng.

มีดาวล้อมอยู่บนศีรษะหกดวง

81. 扔

屋里到处都扔着玩具。

Wū li dào chù dōu rēngzhe wánjù.

ในห้องมีของเล่นทิ้งอยู่ไปทุกที่

82. 洒

台灯洒着淡黄色的光线。

Táidēng sǎzhe dàn huángsè de guāngxiàn.

โคมไฟสาดแสงสีเหลืองอ่อน

83. 晒

太阳晒着呢。

Tàiyáng shài zhene.

แดดออกอยู่เนะ

84. 伸

那乌龟伸着头。

Nà wūguī shēnzhe tóu.

เต่าตัวนั้นโผล่หัวออกมา

85. 升

黑屋子里升着煤火，热得厉害。

Hēi wūzi lǐ shēngzhe méi huǒ, rè dé lìhài.

ในห้องดำมีไฟจากถ่านหินลุกไหม้อยู่ ร้อนอย่างมาก

86. 收

老爷，这套官服我收着呢。

Lǎoyé, zhè tào guān fú wǒ shōuzhe ne.

คุณตา ชุดพิธีการชุดนี้ฉันเก็บไว้ละกัน

87. 摔

小户摔着汗珠子。

Xiǎo hù shuāizhe hànzhūzi.

เพื่อนบ้านเหงื่อตก

88. 甩

手里甩着鞭子。

Shǒu lǐ shuǎizhe biānzi.

(ในมือ) ฟาดแสอยู่

89. 说

我现在说着呢!

Wǒ xiànzài shuōzhe ne!

ฉันพูดอยู่นี่ไง!

90. 撕

她手里撕着炸鸡。

Tā shǒu lǐ sīzhe zhá jī.

ในมือหล่อนฉีกไก่ทอดอยู่

91. 锁

存折在抽屉里锁着呢。

Cúnzhé zài chōuti lǐ suōzhe ne.

บัญชีเงินฝากเก็บไว้ในลิ้นชักนะ

92. 抬

四个人抬着一口棺材。

Sì gèrén táizhe yīkǒu guāncai.

คนสี่คนยกโลงศพกันอยู่

93. 谈

我们正在谈着呢。

Wǒmen zhèngzài tán zhene.

พวกเรากำลังคุยกันอยู่เลย

94. 躺

努尔哈赤在船上躺着。

Nǚ'ěrhāchì zài chuánshàng tǎngzhe.

จักรพรรดิหนูเอ๋อร์ฮาซื่อนอนอยู่บนเรือ

95. 烫

一个个小女孩子都烫着头发。

Yīgè gè xiǎonǚ háiizi dōu tàngzhe tóufǎ.

เด็กสาวแต่ละคนล้วนตัดผมกันอยู่

96. 提

手里提着一个小木桶。

Shǒu lǐ tízhe yīgè xiǎomù tǒng.

ถือถังไม้อยู่ในมือหนึ่งใบ

97. 听

我在这里听着呢。

Wǒ zài zhèlǐ tīngzhe ne.

ฉันฟังอยู่ตรงนี้นานแล้ว

98. 停

门口停着许多自行车。

Ménkǒu tíngzhe xǔduō zìxíngchē.

หน้าประตูมีรถจักรยานจอดอยู่มากมาย

99. 吐

嘴里还吐着鲜血。

Zuǐ lǐ hái tǔzhe xiānxiě.

ยังมีเลือดกระอักออกมาจากในปาก

100. 推

手里推着自行车。

Shǒu lǐ tuīzhe zìxíngchē.

กำลังเข็นรถจักรยานอยู่

101. 脱

他正脱着衣服。

Tā zhèng tuō zhuó yīfú.

เขากำลังถอดเสื้อผ้าอยู่

102. 玩

他们在后院花园玩着呢。

Tāmen zài hòuyuàn huāyuán wánzhe ne.

พวกเขาเล่นกันอยู่ที่สวนดอกไม้หลังบ้าน

103. 喂

他喂着两只猫。

Tā wèi zhāo liǎng zhī māo.

เขาให้อาหารแมวสองตัวอยู่

104. 闻

饿虎闻着血腥。

È hǔ wénzhe xuèxīng.

เสือผู้หิวโหยได้กลิ่นคาวเลือด

105. 吻

他吻着我，发狂地吻着我。

Tā wěnzhe wǒ, fākuáng de wěnzhe wǒ.

เขาจูบฉัน จูบฉันอย่างบ้าคลั่ง

106. 问

嘴里还不停地问着。

Zuǐ lǐ hái bù tíng de wènzhe.

ปากถามไม่หยุด

107. 洗

我们洗着餐具。

Wǒmen xǐzhe cānjù.

พวกเราล้างชุดเครื่องครัวอยู่

108. 想

心里正想着呢。

Xīnlǐ zhèng xiǎngzhe ne.

ในใจกำลังคิดอยู่

109. 笑

我还笑着呢!

Wǒ hái xiàozhe ne!

ฉันยังขำอยู่เลย

110. 歇

他们都在那边歇着呢!

Tāmen dōu zài nàbiān xiēzhe ne!

พวกเขาล้วนพักผ่อนกันอยู่ตรงนั้นแน่

111. 斜

她正在床上斜着呢。

tā zhèng zài chuáng shàng xié zhe ne.

หล่อนกำลังนอนลาดอยู่บนเตียง

112. 写

预言家日报上都写着呢!

Yùyán jiā rìbào shàng dū xiězhe ne!

หนังสือพิมพ์ยูวีเหียนจยาเขียนไว้หมดเลยเนอะ!

113. 醒

夫人醒着呢。

Fūrén xǐngzhe ne.

คุณผู้หญิงตื่นอยู่

114. 修

车正修着呢。

Chē zhèng xiūzhe ne.

รถกำลังซ่อมอยู่

115. 摇

李小姐摇着头。

Lǐ xiǎojiě yáoze tóu.

คุณหลี่ส่ายหน้า

116. 咬

她咬着牙。

Tā yǎozhe yá.

หล่อนกัดฟันอยู่

117. 晕

东方闻音红晕着脸蛋。

Dōngfāng WénYīnhóng yùnzhe liǎndàn.

ตงฟาง เหวินอินหงเวียนสีระยะอยู่

118. 摘

果农们正在摘着黄橙橙的香梨。

Guǒnóng men zhèngzài zhāizhe huángchéngchéng de xiānglí.

ชาวสวนกำลังเด็ดลูกสาหลี่สีส้มเหลืองอยู่

119. 站

狄文瑛在摊旁站着呢。

Dí Wényīng zài tān páng zhànzhe ne.

ตี้ เหวินอิงยืนอยู่ข้างแผงร้าน

120. 找

我还在家里找着呢。

Wǒ hái zài jiālǐ zhǎozhe ne.

ฉินยังหาอยู่ในบ้านอยู่เลย

121. 睁

她的眼睛睁着呢。

Tā de yǎnjīng zhēngzhe ne.

หล่อนลืมตาอยู่

122. 种

地上种着密集的高丽草。

Dìshàng zhòngzhe mìjí de gāolí cǎo.

บนพื้นมีหญ้าเกาหลีปลูกอยู่อย่างเนืองแน่น

123. 煮

炉子上还煮着一大锅肉。

Lúzǐ shàng hái zhǔzhe yī dà guōròu.

บนเตายังต้มเนื้อหม้อใหญ่อยู่หม้อหนึ่ง

124. 住

我的隔壁住着一个共产党员的家庭。

Wǒ de gébì zhùzhe yīgè gòngchǎndǎng yuán de jiātíng.

ข้างห้องฉันมีครอบครัวพรรคคอมมิวนิสต์อาศัยอยู่

125. 走

几个人在路上走着呢。

Jǐ gèrén zài lùshàng zǒuzhe ne.

มีคนเดินอยู่บนถนนหลายคน

126. 租

房子正租着呢。

Fángzi zhèng zūzhe ne.

มีคนเช่าห้องอยู่

127. 坐

祁老人还在那儿坐着呢。

Qí lǎorén hái zài nà'er zuòzhe ne.

ผู้เฒ่าฉียังนั่งอยู่ตรงนั้น

128. 醉

他醉着呢!

Tā zuìzhe ne!

เขาเมาอยู่

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า คำกริยาที่สามารถใช้ในโครงสร้าง “V 着” นี้ เป็นกริยาที่แสดงอาการ เช่น “跑” “坐” และเป็นกริยาที่ไม่แสดงอาการ เช่น “洒” “饿” เป็นต้น กริยาเหล่านี้เมื่ออยู่ในโครงสร้าง “V 着” แล้วจะมีลักษณะของการคงสภาพที่อาศัยระยะเวลา มิได้เกิดเพียงชั่วครู่แล้ว

เสร็จสิ้นไป ซึ่งระยะเวลาของการคงสภาพนี้จะยาวนานไปจนกว่าสภาพของกริยานั้นจะสิ้นสุดลง
อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการคงสภาพของกริยา แต่ความหมายของโครงสร้าง “V 着” ไม่เทียบเท่า
กับการแสดงความหมายการดำรงอยู่

ผู้วิจัยได้นำคำกริยาที่สามารถใช้ในโครงสร้าง “V 着” และ “V 了” ได้ในข้างต้น มา
ทดสอบใช้ในโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ คือ “คำหรือวลีแสดงสถานที่+กริยาวลี+
นามวลี” จากการศึกษาพบว่า มีคำกริยาที่สามารถปรากฏอยู่ในรูปประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้
จำนวน 93 คำ ดังนี้

1. 爱

他心里爱着别人。

Tā xīnlǐ àizhe biérén.

ในใจของเขารักคนอื่น

2. 摆

台上摆着酒席。

Tái shàng bǎizhe jiǔxí.

บนเวทีมีงานเลี้ยงฉลองจัดอยู่

3. 搬

楼里搬来了新主人。

Lóu lǐ bānlái le xīn zhǔrén.

มีเจ้าของคนใหม่ย้ายมาในอาคารแล้ว

4. 包

外面包着软壳。

Wàimiàn bāozhe ruǎn ké.

ด้านนอกหุ้มด้วยเปลือกอ่อน

5. 抱

儿子手里抱着几只鹅。

Érzi shǒu lǐ bàozhe jǐ zhī é.

ในมือลูกชายอุ้มห่านอยู่หลายตัว

6. 背

身上背着一架机器。

Shēnshang bèizhe yī jià jīqì.

แบกเครื่องจักรอยู่บนตัวหนึ่งเครื่อง

7. 别

上衣上别着一束紫罗兰。

บนเสื้อคลุมมีดอกไม้สีม่วงชนิดหนึ่งกลัดอยู่หนึ่งช่อ

8. 擦

脸上擦着香粉。

Liǎn shàng cāzhe xiāngfěn.

ทาแป้งหอมอยู่บนใบหน้า

9. 猜

嘴里猜着谜语。

Zuǐ lǐ cāizhe míyǔ.

(ในปาก) ทายปริศนาอยู่

10. 踩

老矿工的左脚下踩着一颗大钻石。

Lǎo kuàngōng de zuǒ jiǎoxià cǎizhe yī kē dà zuànshí.

ได้เท้าซ้ายของคนขุดแร่เหยียบอัญมณีก้อนใหญ่

11. 插

蛋糕上插着蜡烛。

Dàngāo shàng chāzhe làzhú.

บนเค้กมีเทียนปักอยู่

12. 尝

我嘴里尝着甜美的花蜜。

Wǒ zuǐ lǐ chángzhe tiánměi de huāmì.

(ในปาก) ฉันชิมเกสรดอกไม้อันหอมหวานอยู่

13. 抄

上面抄着毛泽东的一段话。

Shàngmiàn chāozhe Máo Zédōng de yīduàn huà.

ด้านบนคัดลอกคำพูดของเหมา เจ๋อตงมาหนึ่งประโยค

14. 炒

平底锅里炒着什么东西？

Píngdǐ guō lǐ chǎozhe shénme dōngxī?

ในกระทะก้นแบนผัดอะไรอยู่

15. 乘

太空梭上乘着一名士兵。

Tàikōngsuō shàng chéngzhe yī míng shìbīng.

มีทหารโดยสารอยู่บนกระสวยอวกาศหนึ่งนาย

16. 吃

嘴里吃着鸡蛋。

Zuǐ lǐ chīzhe jīdàn.

(ในปาก) รับประทานไข่ไก่อยู่

17. 出

小房子里出来了几个伪军。

Xiǎo fángzi lǐ chūláile hǎojǐ gè wèi jūn.

ในห้องเล็กมีทหารหุ่นเชิดออกมาแล้วหลายคน

18. 穿

身上穿着纯棉质地的睡衣睡裤。

Shēnshang chuānzhuó chún mián zhídì de shuìyī shuìkù.

(บนตัว) สวมชุดนอนผ้าฝ้ายอยู่

19. 吹

室外吹着呼呼的西北风。

Shìwài chuīzhe hū hū de xīběi fēng.

นอกห้องมีลมหนาวพัดอยู่เสียงฮูฮู

20. 存

库里存着两千多吨钢材。

Kù lǐ cún zhāo liǎng qiān duō dūn gāngcái.

ในโกดังมีเหล็กกล้าสองพันกว่าตันเก็บอยู่

21. 呆

驾驶舱里呆着一个发疯了动物。

Jiàoshǐ cāng lǐ dāizhe yīgè fāfēngle de dòngwù.

ในห้องเก็บสัมภาระของยานพาหนะมีสัตว์ที่ดูร้ายอาศัยอยู่

22. 带

你身上带着钱吗?

Nǐ shēnshang dàizhe qián ma?

คุณมีเงินติดตัวไหม?

23. 戴

头上戴着一顶帽子。

Tóu shàng dài zhe yī dǐng màozi.

บนศีรษะมีหมวกสวมอยู่หนึ่งใบ

24. 到

村庄里到了一百多个刀客。

Cūnzhuāng lǐ dào le yībǎi duō gè dāokè.

ในหมู่บ้านมีนักดาบมาถึงแล้วร้อยกว่าคน

25. 倒

地上倒着口袋。

Dì shàng dào zhe kǒudài.

มีกระเป๋าตกอยู่บนพื้น

26. 等

家里等着一屋子的人。

Jiālǐ děng zhe yī wūzi de rén.

ในบ้านมีคนรออยู่ทั้งห้อง

27. 滴

钢梁上滴着锈水。

Gāng liáng shàng dīzhe xiùshuǐ.

น้ำสนิมหยดลงมาจากคานเหล็ก

28. 点

庙里点着长明灯。

Miào lǐ diǎnzhe chángmíngdēng.

ในศาลเจ้ามีตะเกียงน้ำมันจุดอยู่

29. 掉

木梯掉着英民的一只布鞋。

Mùtī diào zhe Yīngmín de yī zhī bùxié.

รองเท้าผ้าของอิงหมินร่วงอยู่ใต้บันไดไม้หนึ่งข้าง

30. 丢

院里丢了自行车。

Yuàn lǐ diū le zìxíngchē.

ในลานบ้านมีรถจักรยานหายไปแล้ว

31. 蹲

肩上蹲着一只小猴子。

Jiān shàng dūnzhe yī zhī xiǎo hóuzi.

มีลิงน้อยนั่งอยู่บนบ่าหนึ่งตัว

32. 放

书桌上放着一大叠红色的贺卡。

Shūzhuō shàng fàngzhe yī dà dié hóngsè de hèkǎ.

บนโต๊ะหนังสือมีการ์ดอวยพรสีแดงมัดใหญ่วางอยู่

33. 扶

手里扶着一根小树干。

Shǒu lǐ fú zhe yī gēn xiǎo shùgàn.

ในมือจับกิ่งไม้เล็ก ๆ อยู่

34. 挂

舞台上挂着“祝你生日快乐”的横幅。

Wǔtái shàng guàzhe “zhù nǐ shēngrì kuàilè” de héngfú.

บนเวทีมีภาพเขียนแนวนอน “สุขสันต์วันเกิด” แวนอยู่

35. 关

笼子里关着一只黄雀。

Lóngzi lǐ guānzhe yī zhī huáng què.

ในกรงขังนกขมิ้นอยู่

36. 滚

她脸上滚下了眼泪。

Tāmen liǎn shàng gǔn xiàle yǎnlèi.

บนใบหน้าหล่อหน้าตาไหลลงมาแล้ว

37. 喝

嘴里喝着奶。

Zuǐ lǐ hēzhe nǎi.

(ในปาก) ดื่มนมอยู่

38. 画

窗户上画着花和经文。

Chuānghù shàng huàzhe huā hé jīng wén.

มีดอกไม้และพระคัมภีร์วาดอยู่บนหน้าต่าง

39. 煎

锅里煎着鸡蛋。

Guō lǐ jiānzhe jīdàn.

ทอดไข้อยู่ในกระทะ

40. 讲

嘴里讲着土改的政策。

Zuǐ lǐ jiǎngzhe tǔgǎi de zhèngcè.

(ในปาก) กำลังกล่าวถึงนโยบายปฏิรูปที่ดินอยู่

41. 浇

我们身上浇着沸水。

Wǒmen shēnshang jiāozhe fèishuǐ.

น้ำร้อนราดอยู่บนตัวของพวกเรา

42. 进

门里进来了狗剩的老婆和她的儿子。

Mén li jìnlái le Gǒushèng de lǎopó hé tā de érzi.

มีภรรยาของโก้วเซ็งและลูกชายเข้ามาในประตูแล้ว

43. 卷

床上卷着脏兮兮的薄被。

Chuángshàng juǎnzhe zāng xīxī de bábèi.

มีผ้าห่มผืนบางสกปรกม้วนอยู่บนเตียง

44. 开

前边开过来了一辆车。

Qiánbian kāi guòláile yī liàng chē.

มีรถขับมาจากด้านหน้าหนึ่งคัน

45. 刻

刀上刻着九个字。

Dāo shàng kèzhe jiǔ gè zì.

บนมีดสลักตัวอักษรอยู่เก้าตัว

46. 拉

她手里拉着胡琴。

Tā shǒu lǐlāzhe húqín.

ในมือหล่อนสีหูฉินอยู่

47. 来

村里来了一些人。

Cūn lǐ lái le yīxiē rén.

ในหมู่บ้านมีคนมาแล้วจำนวนหนึ่ง

48. 留

大将脸上留着黑字。

Dàjiàng liǎn shàng liúze hēi zì.

บนใบหน้าของแม่ทัพมีตัวอักษรสีดำหลงเหลืออยู่

49. 骂

心里骂着自己。

Xīnlǐ màzhe zìjǐ.

ในใจตำตัวเองอยู่

50. 摸

赵三丰手里摸着刀。

Zhào Sānfēng shǒu lǐ mōzhe dāo.

ในมือของจ้าว ซานเฟิงลูบค้ำมีดอยู่

51. 拿

秦桧手里拿着一只柑子。

Qínguì shǒu lǐ nǎzhe yī zhǐ gānzi.

ในมือฉินกั๋วถือส้มแมนดารินอยู่

52. 念

心里念着婆婆。

Xīnlǐ niànzhe pópo.

ในใจคิดถึงแม่สามีอยู่

53. 拍

夫妻俩手中拍着石头。

Fūqī liǎ shǒuzhōng pāizhe shítou.

มือของสองสามีภรรยาตบหินอยู่อย่างเบา ๆ

54. 跑

羊圈里跑了一只羊。

Yángjuàn lǐ pǎo le yīzhǐ yáng.

ในคอกแพะมีแพะวิ่งหนีไปแล้วหนึ่งตัว

55. 飘

河上飘着柔漫的轻纱。

Héshàng piāozhe róu mǎn de qīng shā.

มีผ้ามีกลิ่นผืนนุ่มปลิวอยู่เหนือแม่น้ำ

56. 骑

马上骑着一个人。

Mǎshàng qízhē yīgè rén.

มีคนขี่อยู่บนม้าหนึ่งคน

57. 牵

手里牵着一个七岁左右的女孩。

Shǒu lǐ qiānzhe yīgè qī suì zuǒyòu de nǚhái.

ในมือจูงลูกสาวอายุประมาณเจ็ดแปดขวบอยู่

58. 敲

市面上敲着锣鼓。

Shìmiàn shàng qiāozhe luógǔ.

ตีกลองอยู่แถวตลาด

59. 嚷

口里嚷着纯正的湖北腔。

Kǒu lǐ rǎngzhe chúnzhèng de húběi qiāng.

(ในปาก) เปล่งสำเนียงหูเป่ย์แท้ ๆ

60. 绕

银盒旁绕着一根皮腰带。

Yínhé páng rào zhe yī gēn pí yāodài.

ข้างกล่องสีเงินมีเข็มขัดหนังพันอยู่หนึ่งเส้น

61. 扔

地面上扔着许多烟头。

Dìmiàn shàng rēngzhe xǔduō yāntóu.

บนพื้นมีก้นบุหรี่ทิ้งอยู่มากมาย

62. 洒

布衫上洒着各色墨水。

Bùshān shàng sǎzhe gèsè mòshuǐ.

มีน้ำหมึกหลากสีพรอมอยู่บนผ้าเช็ด

63. 晒

楼上晒着衣服。

Lóu shàng shàizhe yīfú.

มีเสื้อผ้าตากอยู่บน

64. 升

体育馆内升起了五星红旗。

Tǐyùguǎn nèi shēng qǐle wǔxīng hóngqí.

ในสนามกีฬามีธงชาติจีนโผล่ขึ้นมาแล้ว

65. 说

嘴里说着闲话。

Zuǐ lǐ shuōzhe xiánhuà.

(ในปาก) กำลังนินทาอยู่

66. 撕

她手里撕着炸鸡。

Tā shǒu lǐ sīzhe zháojī.

ในมือหล่อนฉีกไก่ทอดอยู่

67. 死

村里死了一个人。

Cūnlǐ sǐle yīgè rén.

ในหมู่บ้านมีคนตายไปหนึ่งคน

68. 锁

抽屉里锁着存折。

Chōutì lǐ suōzhe cúnzhé.

ในลิ้นชักมีสมุดบัญชีเก็บอยู่

69. 谈

嘴上谈着烈女。

Zuǐ shàng tánzhe liènnǚ.

(ในปาก) กำลังคุยเกี่ยวกับวีรสตรี

70. 躺

床上躺着三个人。

Chuángshàng tǎng zhāo sān gèrén.

บนเตียงมีคนนั่งเอนหลังอยู่สามคน

71. 烫

楼牌上烫着金字。

Lóupái shàng tàngzhe jīnzì.

มีตัวอักษรทองคำหลอมอยู่บนป้ายอาคาร

72. 逃

王子镇逃走了一个犯人。

Wángzǐ zhèn táo zǒu le yī gè fànrén.

ตำบลหวางจื่อมีนักโทษหลบหนีไปแล้วหนึ่งคน

73. 提

他手里提着一条怪样的鱼。

Tā shǒu lǐ tízhe yītiáo guài yàng de yú.

ในมือเขาถือปลารูปปร่างแปลกประหลาดอยู่หนึ่งตัว

74. 听

耳中听着四下里的话语。

Ěr zhong tīngzhe sìxiàlǐ de huà yǔ.

(ในหู) ฟังคำพูดจากรอบด้าน

75. 停

院子里停着好几辆收割机。

Yuànzi lǐ tíngzhe hǎojǐ liàng shōugē jī.

ในลานบ้านมีเครื่องมือทำนาขนาดจอดอยู่

76. 挺

手中挺着一柄长矛。

Shǒuzhōng tǐngzhe yī bǐng chángmáo.

ในมือยึดหอกค้ำยาวอยู่หนึ่งค้ำ

77. 吐

嘴里吐着泡沫。

Zuǐ lǐ tǔzhe pàomò.

(ในปาก) น้ำลายฟุ้งปาก

78. 推

手里推着自行车。

Shǒu lǐ tuīzhe zìxíngchē.

(ในมือ) เ็นรถจักรยานอยู่

79. 玩

手中玩着两根签字。

Shǒuzhōng wán zhāo liǎng gēn qiānzi.

(ในมือ) เล่นแท่งไม้ไผ่อยู่สองแท่ง

80. 问

心里问着自己。

Xīnlǐ wènzhe zìjǐ.

ในใจถามตัวเองอยู่

81. 想

领导心里想着职工。

Lǐngdǎo xīnlǐ xiǎngzhe zhígōng.

ในใจของหัวหน้าครุ่นคิดถึงพนักงานอยู่

82. 歇

院子里斜着一架葡萄。

Yuànzi lǐ xiēzhe yī jià pútáo.

มีองุ่นพักไว้ที่ลานบ้านหนึ่งล้ง

83. 斜

墙壁上斜着一支捂得发黄的火枪。

Qiángbì shàng xiézhè yī zhī wǔ dé fā huáng de huǒqiāng.

บนผนังมีปืนตีเหล็กตั้งพิงอยู่หนึ่งกระบอก

84. 写

物名牌上写着中文名。

Wù míngpái shàng xiězhe zhōngwén míng.

บนป้ายชื่อสิ่งของมีชื่อเขียนอยู่

85. 修

上面修着简单的房屋。

Shàngmiàn xiūzhe jiǎndān de fángwū.

ด้านบนกำลังสร้างห้องอย่างเรียบง่ายอยู่

86. 摇

手里摇着大大的芭蕉扇。

Shǒu lǐ yáoze dàdà de bājiāoshàn.

(ในมือ) แกว่งพัดใบตองขนาดมหึมาอยู่

87. 咬

嘴里咬着瓜子。

Zuǐ lǐ yǎozhe guāzǐ.

(ในปาก) ทะเมลิ็ดแตงโมอยู่

88. 站

岸上站着一个人。

Ànshàng zhànzhe yīgè rén.

บนตลิ่งมีคนยืนแอยู่หนึ่งคน

89. 种

老李家门前种着葡萄。

Lǎolǐ jiā mén qián zhòngzhe pútáo.

หน้าประตูบ้านเหล่าหลี่มีองุ่นปลูกอยู่

90. 煮

锅里煮着稀菜汤。

Guō lǐ zhǔzhe xīcàitāng.

ในหม้อต้มซุปผักอยู่

91. 住

森林里住着勇敢的鄂伦春。

Sēnlín lǐ zhùzhe yǒnggǎn de Èlúchūn

ในป่ามีชนเผ่าเอ้อหลุนชุนผู้กล้าหาญอาศัยอยู่

92. 走

土房子里走了一个大学生。

Tǔ fángzi lǐ zǒule yīgè dàxuéshēng.

ในบ้านดินมีนักศึกษาออกไปแล้วหนึ่งคน

93. 坐

屋里坐着一位客人。

Wū li zuòzhe yī wèi kèrén.

ในห้องมีแขกนั่งอยู่หนึ่งคน

ประโยคจากกริยาทั้ง 93 คำ ข้างต้น เป็นประโยคที่อยู่ในรูปโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ แต่ทั้ง 93 ประโยค มิใช่ประโยคแสดงการดำรงอยู่ทั้งหมด ผู้วิจัยจะนำประโยคดังกล่าวมาพิจารณาตัดสินตามวิธีการสับเปลี่ยนรูปประโยคต่อไป

3.2 การพิจารณาประโยคแสดงการดำรงอยู่ตามวิธีการสับเปลี่ยนรูปประโยค

สำหรับการพิจารณาการสื่อความการมีอยู่ (存在) นั้น ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการทดสอบที่ปรากฏในการศึกษาของ Lù Jiǎnmíng (2003) Fáng Yùqīng (2008) และ Zhū Déxī (2014) ซึ่ง มีอยู่ 2 วิธี คือ 1) สับเปลี่ยนเป็นรูปประโยค “(有) นามวลี+กริยา+在+คำหรือวลีแสดงสถานที่” และ 2) สับเปลี่ยนเป็นรูปประโยค “(有) นามวลี+在+คำหรือวลีแสดงสถานที่+กริยาลี”

จากการศึกษา สรุปได้ว่า กริยาพยางค์เดียวที่ปรากฏในคลังคำศัพท์ของการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ระดับ 1-5 ที่สามารถสื่อความการมีอยู่ (存在) ได้ มีจำนวน 36 คำ ดังนี้

ตาราง 3-2 ตารางแสดงคำกริยาพยางค์เดียวที่สื่อความหมายการดำรงอยู่

คำกริยา	รูปประโยคที่ใช้ทดสอบการสื่อความหมายดำรงอยู่	
	(有) นามวลี+กริยา+在+คำหรือวลีแสดงสถานที่	(有) นามวลี+在+คำหรือวลีแสดงสถานที่+กริยาวลี
1. 摆	(有) 酒席摆在台上。	(有) 酒席在台上摆着。
2. 包	(有) 小纸条包在香皂外。	(有) 小纸条在香皂外包着。
3. 背	(有) 一架机器背在身上。	(有) 一架机器在身上背着。
4. 别	(有) 一束紫罗兰别在上衣上。	(有) 一束紫罗兰在上衣上别着。
5. 插	(有) 蜡烛插在蛋糕上。	(有) 蜡烛在蛋糕上插着。
6. 乘	(有) 一名士兵乘在太空梭上。	(有) 一名士兵在太空梭上乘着。
7. 穿	(有) 纯棉质地的睡衣睡裤穿在身上。	(有) 纯棉质地的睡衣睡裤在身上穿着。
8. 存	(有) 两吨钢材存在库里。	(有) 两吨钢材在库里存着。
9. 呆	(有) 一个发狂了的动物呆在驾驶舱里。	(有) 一个发狂了的动物在驾驶舱里呆着。
10. 带	(有) 钱带在身上。	(有) 钱在身上带着。
11. 戴	(有) 一顶帽子戴在头上。	(有) 一顶帽子在头上戴着。
12. 等	(有) 一屋子的人等在家里。	(有) 一屋子的人在等着。
13. 蹲	(有) 一只小猴子蹲在肩上。	(有) 一只小猴子在肩上蹲着。
14. 放	(有) 一大叠红色的贺卡放在书桌上。	(有) 一大叠红色的贺卡在书桌上放着。
15. 挂	(有) “祝你生日快乐”的横幅在舞台上挂着。	(有) 大一在墙上挂着。
16. 关	(有) 一只黄雀关在笼子里。	(有) 一只黄雀在笼子里关着。
17. 画	(有) 花和经文画在窗户上。	(有) 花和经文在窗户上画着。
18. 刻	(有) 九个字刻在刀上。	(有) 九个字在刀上刻着。
19. 留	(有) 黑字留在大将脸上。	(有) 黑字在大将脸上留着。
20. 跑	(有) 一只羊跑在羊圈里。	(有) 一只羊在羊圈里跑着。
21. 飘	(有) 柔曼的轻纱飘在河上。	(有) 树叶在水上飘着。
22. 绕	(有) 一根皮腰带绕在银盒旁。	(有) 一根皮腰带在银盒旁绕着。
23. 扔	(有) 许多烟头扔在地面上。	(有) 许多烟头在地面上扔着。

24. 晒	(有) 衣服晒在楼上。	(有) 衣服在楼上晒着。
25. 锁	(有) 存折锁在抽屉里。	(有) 存折在抽屉里锁着。
26. 躺	(有) 三个人躺在床上。	(有) 三个人在床上躺着。
27. 烫	(有) 金字烫在楼牌上。	(有) 金字在楼牌上烫着。
28. 停	(有) 好几辆收割机停在院子里。	(有) 好几辆收割机在院子里停着。
29. 歇	(有) 一架葡萄歇在院子里。	(有) 一架葡萄在院子里歇着。
30. 斜	(有) 接骨木丛斜在篱笆上。	(有) 接骨木丛在篱笆上斜着。
31. 写	(有) 中文名写在物名牌上。	(有) 中文名在物名牌上写着。
32. 站	(有) 一个人站在岸子上。	(有) 一个人在岸子上站着。
33. 种	(有) 葡萄种在老李家门前。	(有) 葡萄在老李家门前种着。
34. 住	(有) 勇敢的鄂伦春住在森林里。	(有) 勇敢的鄂伦春在森林里住着。
35. 走	(有) 一个大学生走在土房子里。	(有) 一个大学生在土房子里走着。
36. 坐	(有) 人坐在石凳上。	(有) 人在石凳上坐着。

จากตารางข้างต้น สรุปได้ว่า คำกริยาที่ปรากฏอยู่ในประโยคแสดงการมีอยู่ (存在) นั้น เป็นคำกริยากรรมกระทำ (activities verb) เช่น “躺” “站” “坐” เป็นต้น เป็นคำกริยาที่เมื่อแสดงอาการแล้วจะส่งผลให้อาการนั้นจะคงสภาพต่อไปเรื่อย ๆ จนสิ้นสุดอาการนั้น หรือเป็นกริยากรรมก่อผล (accomplishment verb) ที่เมื่อแสดงอาการแล้วจะเกิดผลิตผลบางอย่างขึ้น เช่น “画” “写” “种” เป็นต้น กริยาดังกล่าวเมื่อปรากฏอยู่ในรูปประโยคแสดงการดำรงอยู่จะต้องแสดงการคงสภาพ (持续性 chíchùxìng) มิใช่แสดงการดำเนินของกริยา (进行 jìnxíng)

ส่วนคำกริยาแสดงการปรากฏขึ้นและหายไป ผู้วิจัยพบว่า เป็นคำกริยาที่นำมาทดสอบใช้กับ โครงสร้าง “V 了” ซึ่งมีจำนวน 13 คำ ดังนี้

1. 搬

会议室里搬来了四架电话机。

Huìyìshì lǐ bān lái le sì jià diànhuàjī.

ในห้องประชุมมีโทรศัพท์ทั้งขนย้ายมาแล้วสี่เครื่อง

2. 出

小庙里出来了一大群侏儒。

Xiǎo miào lǐ chū lái le yī dàqún zhūrú.

ในศาลเจ้ามีคนแคระกลุ่มใหญ่ออกมากลุ่มหนึ่ง

3. 到

客厅里到了好几位年轻的先生。

Kètīng lǐ dào le hǎojǐ wèi niánqīng de xiānshēng.

ในห้องรับแขกมีชายหนุ่มมาแล้วหลายคน

4. 丢

厂里丢了一批货。

Chǎng lǐ diū le yī pī huò.

มีสินค้าหายไปจากในโรงงาน

5. 滚

山上滚下来了一块大石头。

Shān shàng gǔn xià lái le yī kuài dà shítou.

บนภูเขามีหินก้อนใหญ่กลิ้งลงมาแล้วหนึ่งก้อน

6. 进

车房里进来了一位很重要的军官。

Chēfáng lǐ jìn lái le yī wèi hěn zhòngyào de jūnguān.

ในโรงรถมีเจ้าหน้าที่ทหารคนสำคัญเข้ามาแล้วหนึ่งคน

7. 开

前面开过来了一辆车。

Qiánmiàn kāi guò lái le yī liàng chē.

ข้างหน้ามีรถขับผ่านมาแล้วหนึ่งคัน

8. 来

茶庄里来了一位洋客商。

Cházhuāng lǐ lái le yī wèi yáng kèshāng.

ในร้านน้ำชามีพ่อค้าชาวต่างชาติมาแล้วหนึ่งคน

9. 跑

炮楼上跑去了几个日本鬼子。

Pàolóu shàng pǎo què le jǐ gè rìběn guǐzi.

บนบ้านไม้มีชาวญี่ปุ่นวิ่งไปแล้วหลายคน

10. 升

烟囱里升起了袅袅蓝烟。

Yāncōng lǐ shēng qǐle niǎoniǎo lán yān.

ในปล่องไฟมีควันสีฟ้าครามผุดขึ้นมา

11. 死

村里死了三头牛。

Cūnlǐ sǐle sān tóu niú.

ในหมู่บ้านมีวัวตายไปแล้วสามตัว

12. 逃

半路上逃走了举人王秉真。

Bàn lùshàng táo zǒule jǔrén Wáng Bǐngzhēn.

หวาง ปิ่งจิน หลบหนีไประหว่างทาง

13. 走

我们班走了一个同学。

Wǒmen bān zǒule yīgè tóngxué.

ห้องของพวกเรามีเพื่อนไปแล้วหนึ่งคน

คำกริยาที่แสดงการปรากฏขึ้นหรือหายไปนั้น มักอยู่ในรูปกริยาการณ์กระทำ (activities verb) ที่มีลักษณะเคลื่อนไหว ส่วนใหญ่หลังคำกริยามักจะเติมส่วนเสริมบอกทิศทาง (趋向补语 qūxiàng bǔyǔ) เพื่อบ่งบอกลักษณะการเคลื่อนที่จากทิศทางหนึ่งไปยังอีกทิศทางหนึ่ง ส่วนคำกริยาที่ไม่จำเป็นต้องอาศัยทิศทางในการปรากฏขึ้นหรือหายไปมักเติมคำว่า “了” เพื่อแสดงการปรากฏขึ้นหรือหายไปว่าได้เสร็จสิ้นแล้ว

การพิจารณาคำกริยาที่แสดงการปรากฏขึ้นหรือการหายไป สามารถใช้วิธีการสับเปลี่ยนรูปประโยคเป็น “有+นามวลี+从+คำหรือวลีแสดงสถานที่+กริยาวลี” หรือ “有+นามวลี+กริยา+到+คำหรือวลีแสดงสถานที่” ตามแนวคิด ของ Fáng Yùqīng (2008: 193) มาใช้ทดสอบได้ จำนวน 10 คำ ดังนี้

ตาราง 3-3 ตารางแสดงคำกริยาพยางค์เดียวที่สื่อความหมายการปรากฏขึ้นและหายไป

คำกริยา	รูปประโยคที่ใช้ทดสอบการสื่อความปรากฏขึ้นหรือหายไป	
	(有) นามวลี+ “从”+คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง+กริยาวลี	(有) นามวลี+กริยา+ “到”+คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง
1. 搬	(有) 新主人从楼里搬来了。	(有) 新主人搬到楼里了。
2. 出	(有) 伪军从小房子里出来了。	-
3. 滚	(有) 眼泪从她脸上滚下了。	-
4. 进	(有) 狗剩的老婆和她的儿子从门里进来了。	(有) 狗剩的老婆和她的儿子进到门里了。
5. 开	(有) 一辆车从前边开过来了。	(有) 一辆车开到前边了。
6. 来	(有) 一些人从村里来了。	(有) 一些人来到村里了。
7. 跑	(有) 一只羊从羊圈里跑了。	(有) 一只羊跑到羊圈里了。
8. 升	(有) 五醒红旗从体育馆里升起了。	-
9. 逃	(有) 一个犯人从王子镇逃走了。	(有) 一个犯人逃走到王子镇了。
10. 走	(有) 一个大学生从土房子里走了。	(有) 一大学生走到土房子里了。

จากตารางจะเห็นได้ว่า คำกริยาแสดงการปรากฏขึ้นหรือหายไปมักมีลักษณะเคลื่อนไหวมากกว่าแสดงสถานะ โดยใช้รูปประโยคที่มีคำบุพบท “从” หรือ “到” เพื่อบอกทิศทางในการปรากฏขึ้นหรือหายไป ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า คำกริยา “到” เป็นคำกริยาแสดงการปรากฏขึ้นโดยตรง และคำกริยา “丢” และ “死” เป็นคำกริยาแสดงการหายไปโดยตรง เช่นเดียวกับคำกริยา “有” และ “是” ที่แสดงการมีอยู่โดยตรงอยู่แล้ว จึงไม่สามารถนำมาพิจารณาโดยใช้วิธีการสับเปลี่ยนรูปประโยคในข้างต้นได้

ส่วนคำกริยาที่ไม่ปรากฏในการทดสอบใช้กับเกณฑ์พิจารณาประโยคแสดงการดำรงอยู่ มีลักษณะเป็นคำกริยาบอกสภาพ (stative verbs) ซึ่งแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึก นอกจากนี้ยังมีคำกริยาการกระทำ (activities verb) บางคำที่ไม่สามารถปรากฏในประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้ เช่น “吃 (กิน)” “看 (ดู)” “洗 (ล้าง)” “骑 (ขี่)” “敲 (เคาะ)” เป็นต้น Zhū Déxī (2014: 183) ให้ความเห็นว่า คำกริยาเหล่านี้ไม่สามารถแสดงตำแหน่งในการดำรงอยู่ของนาม แต่แสดงถึงสถานที่หรือตำแหน่งหนึ่งที่เกิดเหตุการณ์บางอย่างขึ้น (事情发生的处所 shìqíng fāshēng de chùsuǒ) ตัวอย่างเช่น

(1a) 在食堂里吃饭。

Zài shítáng lǐ chīfàn.

กินข้าวอยู่ในโรงอาหาร

ไม่สามารถใช้เกณฑ์ทดสอบการสื่อความดำรงอยู่ได้ว่า

(1b) *饭吃在食堂里。

*Fàn chī zài shítáng lǐ.

*ข้าว กินที่โรงอาหาร

(2a) 在飞机上看书。

Zài fēijī shàng kànshū.

อ่านหนังสือบนเครื่องบิน

ไม่สามารถใช้เกณฑ์ทดสอบการสื่อความดำรงอยู่ได้ว่า

(2b) *书看在飞机上。

*Shū kàn zài fēijī shàng.

*หนังสือ อ่านบนเครื่องบิน

บทที่ 4

ประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาไทยและการเปรียบเทียบกับประโยคแสดง การดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง

จากการศึกษางานวิจัยของนักภาษาศาสตร์จีน สามารถสรุปได้ว่านักวิจัยส่วนใหญ่เห็นพ้อง
ว่ารูปประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางคือ คำหรือวลีที่สื่อถึงสถานที่+กริยา+นามวลี หรือ
อยู่ในรูป ประธาน+กริยา+กรรม ผู้วิจัยพบว่ารูปประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางไม่
สามารถเทียบเคียงลำดับคำกับรูปประโยคที่สื่อความลักษณะเดียวกันในภาษาไทยได้ โดยบทนี้
ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบรูปประโยคและองค์ประกอบของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกับ
ประโยคในภาษาไทย

4.1 ลักษณะของประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาไทย

จากการศึกษาหลักไวยากรณ์ไทย ผู้วิจัยพบว่า ภาษาไทยไม่ปรากฏนิยามของประโยคแสดง
การดำรงอยู่ดังเช่นที่ปรากฏในภาษาจีน จากการเทียบเคียงความหมายของประโยคแสดงการดำรง
อยู่ในภาษาจีนกลางเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยพบว่าในภาษาไทย ประโยคที่สามารถเทียบเคียงกับ
ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนได้ คือ ประโยคที่ใช้โครงสร้างกริยา “มี...อยู่” งานวิจัยของ
อัญชลี สิงห์น้อย (2553: 66) ได้เสนอเกี่ยวกับประโยคที่ใช้โครงสร้าง “มี...อยู่” ในภาษาไทย โดย
เรียกประโยคนี้ว่า “ประโยคปรากฏ”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) รูปแบบออนไลน์ อธิบายความหมายคำว่า “มี”
ไว้ว่า “เกิด ปรากฏ คงอยู่ ไม่เปล่า ไม่ว่าง” เป็นต้น เช่น

- (1) ในหม้อมีข้าว ในห้องน้ำมีคน
- (2) มีดาวหางขึ้นในท้องฟ้า
- (3) มีคนอยู่ไหม

เพราะฉะนั้น ประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาไทยมักปรากฏคำว่า “มี” เป็น
กริยาหลัก และเป็นส่วนประกอบของประโยค เช่น

- (4) มีเสาไฟฟ้าอยู่หน้าบ้านหนึ่งต้น
- (5) มีรถจักรยานยนต์จอดอยู่ใต้อาคารสองคัน
- (6) มีสุนัขจรจัดนอนอยู่ริมถนน

ประโยคที่ใช้คำกริยา “มี” สามารถเทียบเคียงกับประโยคที่ใช้คำกริยา “有” ในภาษาจีนได้โดยตรง เพราะทั้งในภาษาจีนและภาษาไทยให้ความหมายว่า “มีอยู่หรือดำรงอยู่” เช่นกัน ส่วนประโยคแสดงการมีอยู่ในภาษาจีนที่ใช้คำว่า “是” เมื่อเทียบเคียงกับภาษาไทยแล้วก็ต้องใช้คำว่า “มี” แทนที่คำว่า “คือ” ด้วย

นอกจากกริยา “มี” ที่ปรากฏอยู่ในประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่แล้ว ยังมีกริยาที่สื่อความถึงการปรากฏขึ้นที่ไม่จำเป็นต้องอาศัยกริยา “มี” นั่นคือ กริยา “เกิด” และ “ปรากฏ” เช่น

(7) เกิดอัครกษัตริย์ขึ้นที่ศูนย์การคำ

(มีอัครกษัตริย์เกิดขึ้นที่ศูนย์การคำ)

(8) เกิดโรคระบาดขึ้นในหมู่บ้าน

(มีโรคระบาดเกิดขึ้นในหมู่บ้าน)

(9) ปรากฏรุ่งกินน้ำขึ้นบนท้องฟ้า

(มีรุ่งกินน้ำปรากฏขึ้นบนท้องฟ้า)

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กริยา “เกิด” และ “ปรากฏ” ในภาษาไทยเป็นกริยาที่สามารถใช้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยกริยา “มี” และมักจะปรากฏอยู่ส่วนต้นประโยคเสมอ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 252) อธิบายความหมายของคำว่า “คือ” ว่า “เป็น” เช่น “โลกคือดาวดวงหนึ่ง” ฉะนั้น รูปประโยคที่สื่อความออกมาโดยใช้กริยา “คือ” ในภาษาไทย เช่น

(10) งูคือสัตว์เลื้อยคลานชนิดหนึ่ง

(11) ทหารคือรั้วของชาติ

(12) สิ่งที่อยู่บนโต๊ะคือชุดน้ำชาจากจีน

ประโยคที่ใช้คำว่า “คือ” นั้นไม่ใช่ประโยคที่สื่อความแสดงถึงการดำรงอยู่ เพราะให้ความหมายในเชิงอธิบายถึงลักษณะ สถานภาพของคน สัตว์ หรือสิ่งของนั้น ๆ นอกจากนี้ในภาษาไทยประโยคที่ใช้คำว่า “คือ” มักมีประธานเป็นคำหรือวลีที่เป็นนาม หรือสรรพนาม ดังตัวอย่างประโยคในข้างต้นมากกว่าเป็นบุพบทวลีที่ใช้แสดงตำแหน่งหรือสถานที่ดังที่ปรากฏในภาษาจีน เช่น

(13) *บนโต๊ะคือโทรทัศน์จอแบน

(14) *ในรถคือตุ๊กตามีหนึ่งตัว

(15) *บนกำแพงคือภาพวาดสีน้ำมัน

ฉะนั้นประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยจึงไม่ใช่กริยา “คือ” แต่จะใช้กริยา “มี” เพื่อป้องกันบอกถึงการดำรงอยู่เท่านั้น

4.2 รูปประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย

จากการศึกษารูปประโยคของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกับภาษาไทย สามารถจำแนกและเปรียบเทียบโครงสร้างของประโยคดังกล่าวไว้ได้ ดังนี้

ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางมีโครงสร้างประโยคที่ตายตัว และเป็นรูปแบบเดียวกัน ดังนี้

คำหรือวลีแสดงสถานที่+กริยาวลี+นามวลี:

(16) 墙上挂着一幅油画。

Qiáng shàng guàzhe yī fú yóuhuà.

บนผนังมีภาพสีน้ำมันแขวนอยู่หนึ่งรูป

(17) 前面走过来一个人。

Qiánmiàn zǒu guòláile yīgè rén.

ข้างหน้ามีคนเดินผ่านมาหนึ่งคน

(18) 村里死了三头牛。

Cūnlǐ sǐle sān tóu niú.

ในหมู่บ้านมีวัวตายไปสามตัว

ส่วนรูปประโยคที่แสดงความหมายการดำรงอยู่ในภาษาไทย แบ่งออกเป็น 2 แบบ รวมทั้งสิ้น 4 รูปประโยค ดังนี้

4.2.1 รูปประโยคที่สื่อความการมีอยู่ในภาษาไทย

แบบที่ 1 ประโยคที่สื่อความการมีอยู่แบบโดยตรง

ประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่แบบโดยตรง ใช้โครงสร้าง “มี...อยู่” โดยกริยาหลักในประโยค คือ กริยา “มี” สื่อความการดำรงอยู่โดยตรง มีจำนวน 2 รูปประโยค ดังนี้

1) มี+นามวลี+อยู่+บุพบทวลี:

- (19) มีคราบน้ำตาอยู่บนใบหน้าของเขา
- (20) มีสมุดอยู่บนโต๊ะสามเล่ม
- (21) มีเด็กอยู่ในห้องหนึ่งคน

2) บุพบทวลี+มี+นามวลี+อยู่:

- (22) บนโต๊ะมีหนังสืออยู่หนึ่งเล่ม
- (23) ตรงข้ามบ้านมีเสาไฟฟ้าอยู่หนึ่งต้น
- (24) หลังโรงเรียนมีดินสออยู่สองคัน

แบบที่ 2 ประโยคที่สื่อความการมีอยู่แบบบอกสภาพ

ประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่แบบบอกสภาพจะปรากฏคำกริยาอันร่วมด้วยในโครงสร้าง “มี...อยู่” ซึ่งกริยาดังกล่าวจะแสดงสภาพการดำรงอยู่ มีจำนวน 2 รูป ดังนี้

3) มี+นามวลี+กริยาลึ+อยู่+บุพบทวลี:

- (25) มีผลไม้แช่อยู่ในตู้เย็น
- (26) มีปฏิทินแขวนอยู่ที่ผนัง
- (27) มีขนมจืดวางอยู่ในถาดหลายอย่าง

4) บุพบทวลี+มี+นามวลี+กริยาลึ+อยู่:

- (28) หน้าประตูมีรถจอดอยู่หนึ่งคัน
- (29) บนคาค้ำฟ้ามีคนยืนอยู่หนึ่งคน
- (30) ในกล่องมีผลไม้บรรจุอยู่หลายอย่าง

รูปประโยคย่อยในทั้งสองแบบเป็นการแสดงความหมายการดำรงอยู่ในลักษณะที่ต่างกัน กล่าวคือ รูปประโยคที่ 1) และ 3) เป็นการแสดงความหมายในลักษณะ “มีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ณ สถานที่หนึ่ง” ส่วนรูปประโยคที่ 3) และ 4) เป็นการแสดงความหมายในลักษณะ “สถานที่หนึ่งมีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่”

4.2.2 รูปประโยคที่สื่อความการปรากฏขึ้นหรือหายไปในภาษาไทย

รูปประโยคที่สื่อความถึงการปรากฏขึ้นหรือหายไปในภาษาไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูป ได้แก่

- 1) มี+นามวลี+กริยาวลี + จาก+บุพบทวลี:
 - (31) มีรถแล่นมาจากทางด้านขวาหนึ่งคัน
 - (32) มีคนเดินออกไปจากในห้องประชุมหนึ่งคน
 - (33) มีนกบินออกไปจากในห้องสองตัว
- 2) กริยา “เกิด/ปรากฏ”+นามวลี+บุพบทวลี:
 - (34) เกิดอุทกภัยขึ้นที่ภาคใต้
 - (35) เกิดอุบัติเหตุขึ้นบนท้องถนน
 - (36) ปรากฏเงาของผู้ชายร่างสูงขึ้นที่หน้าต่าง

จากการศึกษาพบว่า รูปประโยคที่สื่อความถึงการปรากฏขึ้นหรือหายไปในภาษาไทย ก็ยังคงปรากฏกริยา “มี” ในรูปของการปรากฏขึ้นและหายไปได้นอกจากนี้มักมีบุพบท “จาก” เมื่อต้องการสื่อให้เห็นถึงจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนที่ดังในตัวอย่างที่ (31) ถึง (33) และสามารถใช้กริยา “เกิด” หรือ “ปรากฏ” โดยไม่ต้องอาศัยกริยา “มี” ในประโยค ดังเช่นตัวอย่างที่ (34) ถึง (36) ได้

4.3 โครงสร้างประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับภาษาไทย

4.3.1 หน่วยประธาน

ประธานของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางคือคำที่ขึ้นต้นประโยค เป็นคำหรือนามวลีที่สื่อความถึงสถานที่หรือตำแหน่งเท่านั้น เช่น

(37) 图书馆有中国历史书。

Túshūguǎn yǒu zhōngguó lìshǐ shū.

ในห้องสมุดมีหนังสือประวัติศาสตร์

(38) 窗边是一把椅子。

Chuāng biān shì yī bǎ yǐzi.

ริมหน้าต่างคือเก้าอี้หนึ่งตัว

(39) 村里发生了一件大事。

Cūnlǐ fāshēngle yī jiàn dàshì.

ในหมู่บ้านเกิดเหตุการณ์ใหญ่ขึ้นหนึ่งเรื่อง

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางมีประธานคือ หรือนามวลีที่สื่อความถึงสถานที่ นอกจากนี้ในบางประโยคมีคำบอกเวลาขึ้นต้นประโยค เช่น

(40) 星期一学校走了一位中国老师。

Xīngqī yī xuéxiào zǒule yī wèi zhōngguó lǎoshī.

วันจันทร์ที่โรงเรียนมีอาจารย์ชาวจีนออกไปแล้ว

(41) 昨天路上发生了一件事情。

Zuótiān lùshàng fāshēngle yī jiàn shìgù.

เมื่อวานมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบนท้องถนน

(42) 上午来了一位客人。

Shàngwǔ láile yī wèi kèrén.

ตอนเช้ามีแขกมาหนึ่งคน

จากการศึกษารูปประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ รวมถึงการปรากฏขึ้นและหายไปในช่วงต้น สามารถกล่าวได้ว่า ประโยคในภาษาไทยมักขึ้นต้นด้วย กริยา “มี” “เกิด” หรือ “ปรากฏ” เช่น

(43) มีสุนัขอยู่ที่บ้านสามตัว

(44) เกิดการปฏิวัติขึ้นในประเทศไทย

(45) ปรากฏเมฆขึ้นบนท้องฟ้า

ตามหลักภาษาไทย หน่วยประธานคือหน่วยที่เป็นหัวหน้าของประโยค และทำหน้าที่บทกริยาให้มีลักษณะต่าง ๆ (กำชัย ทองหล่อ, 2554: 368) หรืออาจกล่าวได้ว่า บทประธานนับว่าเป็นส่วนสำคัญของประโยค ซึ่งผู้พูดต้องการจะให้เด่น จึงได้ยกขึ้นมากล่าวก่อน (พระยาอุปกิตศิลปสาร, 2545: 214)

อย่างไรก็ดี กำชัย ทองหล่อ (2554: 369) กล่าวว่า ประโยคในลักษณะข้างต้นนี้เป็นประโยคที่ต้องการแสดงบทกริยาให้เด่นชัด จึงใช้บทกริยาไว้หน้าประโยคได้ ดังนั้น ประธานของประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยก็คือนามที่วางอยู่หลังกริยา “มี” “เกิด” หรือ “ปรากฏ” นั่นก็คือ “สุนัข” “การปฏิวัติ” “เมฆ” ตามลำดับ

ตำรา “หลักภาษาไทย” ของ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2545: 212) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ในภาษาไทยมีประโยคที่นำเอากริยาขึ้นมาไว้หน้าประโยค เพราะผู้กล่าวต้องการจะให้กริยาเด่น จึงพูดกริยาขึ้นก่อนแทนบทประธาน แล้วเอาบทประธานมาไว้ข้างหลัง กริยาที่ใช้เรียงไว้หน้าประโยคชนิดนี้ มีกำหนดเฉพาะกริยาที่มีความหมาย “เกิด” “มี” “ปรากฏ” ประโยคในลักษณะนี้ เรียกว่า “ประโยคกริยา” เช่น

- (46) เกิดอหิวตโรคขึ้นที่เชียงใหม่
- (47) มีโรคติดต่อขึ้นที่นี่
- (48) ปรากฏการ โกงขึ้นที่นี่

นอกจากนี้ ประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยยังสามารถปรากฏพบทวลีบอกตำแหน่งหรือสถานที่ไว้หน้าประโยค เช่น

- (49) บนโต๊ะมีแจกันวางอยู่หนึ่งใบ
- (50) ในรถมีคู่กตาคามืออยู่หนึ่งตัว
- (51) ในห้องนอนมีแมลงสาบ

นววรรณ พันธุเมธา (2553:181) กล่าวว่า คำบุพบทหรือบุพบทวลีจะไม่ทำหน้าที่ประธานให้กับประโยคได้ ยกเว้นว่าสามารถทำหน้าที่ได้เช่นเดียวกับนาม จึงมีความหมายเทียบเท่านาม จึงสามารถทำหน้าที่ประธานได้ นอกจากนี้ ยังเสนอว่า พระยาอุปกิตศิลปสารยังไม่ถือว่าคำทุกคำที่อยู่ต้นประโยคเป็นประธาน ตามความเห็นของท่านบทประธานของประโยคต้องเป็นคำนาม หรือสรรพนาม หรือบทอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับคำนาม บทที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับคำนามมีหลายประเภท เช่น

(52) นอนเป็นประโยชน์
(นอน เป็นคำกริยาสภาวะมาลา และเป็นประธาน)

(53) โง่ไม่ดี
(โง่ เป็นคำวิเศษณ์ และเป็นประธาน)

(54) นกเขาชวาขันเพราะ
(นกเขาชวา เป็นนามวลี และเป็นประธาน)

(55) ในเมืองสวรรค์เป็นบุพพทวลิ
(ในเมืองสวรรค์ เป็นบุพพทวลิ และเป็นประธาน)

จะเห็นได้ว่าคำที่ทำหน้าที่ให้กับประธานในประโยคข้างต้นมีหน้าที่เช่นเดียวกับนาม จึงเป็นประธานได้ ส่วนคำบุพพทหรือบุพพทวลิ เมื่อพิจารณาจากประโยคที่ว่า “ในเมืองสวรรค์เป็นบุพพทวลิ” จะได้ว่า ประโยคนี้มีกริยา คือ “เป็น” ซึ่งผู้วิจัยมองว่าคำที่วางอยู่หน้ากริยา “เป็น” หรือ “คือ” มักจะเป็นคำนาม หรือสรรพนาม เช่น

(56) นกยูงคือสัตว์ในเทวนิยายชนิดหนึ่ง

(57) กานพลูเป็นสมุนไพรไทย

(58) เขาเป็นเจ้าของบริษัท

กำชัย ทองหล่อ (2554: 368) ก็ได้ยกตัวอย่างประโยคที่มีประธานที่มีใช้คำนาม หรือสรรพนาม แต่เป็นคำชนิดอื่น ๆ ที่มีความหมายเทียบเท่านาม โดยประโยคต่อไปนี้ใช้กริยา “เป็น” เช่น

(59) ดาย เป็นความทุกข์ชนิดหนึ่ง

(ตาย เป็นคำกริยา และเป็นประธาน)

(60) สูง เป็นดำ, ดำ เป็นขาว

(สูง , ดำ เป็นคำวิเศษณ์ และเป็นประธาน)

(61) ด้วย เป็นคำบุพพท

(ด้วย เป็นคำบุพพท และเป็นประธาน)

(62) แต่ เป็นบทเชื่อมโยงความแย้งกัน
(แต่ เป็นคำสันธาน และเป็นประธาน)

(63) โอโฮโฮ ! เป็นคำสองพยางค์
(โอโฮ ! เป็นคำอุทาน และเป็นประธาน)

ฉะนั้น ตามหลักภาษาไทยแล้ว สามารถกล่าวได้ว่าประโยคที่ใช้คำว่า “เป็น” เป็นกริยาของประโยคนั้น คำทุกชนิดที่วางอยู่หน้ากริยาดังกล่าวมีคุณสมบัติเทียบเท่าคำนาม สื่อความถึงการกล่าวอธิบาย หรือให้คำนิยามหรือความหมายของสิ่ง ๆ นั้น

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยที่ขึ้นต้นด้วยบุพบทวลีบอกสถานที่หรือตำแหน่ง แล้วตามด้วยกริยา “มี” นั้นมีประธานก็คือบุพบทวลี ถึงแม้กริยาในประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยจะไม่ใช่ กริยา “เป็น” หรือ “คือ” แต่เป็นกริยา “มี” ผู้วิจัยก็มีความเห็นเช่นเดียวกับประโยคกริยา “เป็น” หรือ “คือ” ว่า คำที่วางอยู่หน้ากริยา “มี” มักเป็นคำนามหรือสรรพนาม หรืออาจเป็นคำชนิดอื่น ๆ ได้ ถ้ามีความหมายเทียบเท่านาม เช่น

(64) แมงมุมมีแปดขา
(แมงมุม เป็นคำนาม และเป็นประธาน)

(65) พ่อของเขามีภรรยาสองคน
(พ่อของเขา เป็นสรรพนาม และเป็นประธาน)

(66) บนผนังมีรูปภาพแขวนอยู่หนึ่งรูป
(บนผนัง เป็นบุพบทวลี และเป็นประธาน)

จากตัวอย่างดังกล่าว ประโยคที่ใช้กริยา “มี” สื่อความถึงคน สัตว์ หรือสิ่งของ มีสิ่ง ๆ หนึ่งดำรงอยู่ หรือ ณ สถานที่หรือตำแหน่งหนึ่ง มีสิ่ง ๆ หนึ่งดำรงอยู่เช่นกัน ฉะนั้น บุพบทวลีในส่วนต้นประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทย จึงมีคุณสมบัติเทียบเท่าคำนาม เพราะกริยา “มี” เป็นตัวกำหนดให้คำที่วางอยู่ข้างหน้าเป็นนาม จึงนับว่าเป็นประธานของประโยคได้

นอกจากนี้ คำหรือวลีที่บอกเวลาที่ยังปรากฏในส่วนต้นประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยได้ เช่น

(67) คืนนี้มีการแสดงที่โรงละคร

- (68) เมื่อวานมีแขกมาที่บ้าน
 (69) พรุ่งนี้มีประชุมที่บริษัท

จากตัวอย่าง นววรรณ พันธเมธา (2553: 7-8) วิเคราะห์ว่า คำบอกเวลาในภาษาไทยมีลักษณะเทียบเท่าคำนาม เป็นคำนามสามัญที่มีความหมายนามธรรม เช่นเดียวกับพระยาอุปกิตศิลปสาร (2545: 70) เห็นพ้องว่า คำนาม คือ นามที่ใช้เรียกคำพวกหนึ่งที่บอกชื่อสิ่งที่มีรูป เช่น คน สัตว์ บ้านเมือง เป็นต้นก็คิ หรือที่ไม่มีรูป เช่น เวลา อายุ ใจ อานาจ บาปบุญ เป็นต้นก็คิ นับว่าเป็นคำนามทั้งนั้น ฉะนั้น คำหรือวลีแสดงเวลาในภาษาไทยจึงสามารถทำหน้าที่ประชนนได้

ในบางครั้ง ประโยคในภาษาไทยสามารถปรากฏคำนามบอกเวลาไว้ในส่วนท้ายประโยค เช่น

- (70) มีการแสดงโชนที่โรงละครคินนี้
 (71) มีประชุมที่บริษัทตอนสิบโมง
 (72) เกิดอุทกภัยขึ้นที่ภาคเหนือเมื่อสามปีก่อน

เมื่อคำบอกเวลาวางอยู่ในท้ายประโยคดังตัวอย่างข้างต้นแล้ว คำบอกเวลาจึงสูญเสียการเป็นประธานของประโยคไป แต่จะกลายเป็นเพียงส่วนขยายกริยาเท่านั้น เนื่องจากการเปลี่ยนตำแหน่งไว้ส่วนท้าย และวางอยู่หลังกริยา

จากการเปรียบเทียบคำหรือวลีแสดงตำแหน่งในภาษาไทยกับภาษาจีน จะเห็นได้ว่า คำสื่อความถึงตำแหน่งในภาษาไทย เช่น “บน” “นอก” “ใต้” เป็นต้น นับเป็นคำบุพบทชนิดหนึ่งที่วางอยู่หน้าคำนาม สื่อความถึงตำแหน่ง โดยปรกติแล้วคำบุพบทจะไม่สามารถทำหน้าที่ประธานให้กับประโยคได้ ยกเว้นว่าอยู่หน้ากริยา “มี” ตามรูปประโยคที่สื่อความดำรงอยู่ จึงมีสถานะเทียบเท่ากับคำนาม ฉะนั้น จึงนับว่าเป็นประธานได้ ซึ่งแตกต่างจากในภาษาจีนที่คำสื่อความถึงตำแหน่งนับเป็นคำนามชนิดหนึ่งที่วางอยู่หลังคำนาม เช่น “屋子里 wūzi lǐ (ในห้อง)” “树下 shù xià (ใต้ต้นไม้)” “河边 hé biān (ริมแม่น้ำ)” เป็นต้น การที่คำแสดงตำแหน่งในภาษาไทยกับภาษาจีนมีสถานะที่แตกต่างกัน และเป็นคำต่างชนิดกัน เป็นเพราะตำแหน่งของคำเหล่านี้วางอยู่ต่างตำแหน่งกัน ในภาษาไทย คำแสดงตำแหน่งนับเป็นคำบุพบท เพราะวางอยู่หน้านาม ซึ่งในภาษาจีนจะไม่นำคำเหล่านี้วางอยู่หน้านาม แต่จะวางอยู่หลังนาม จึงไม่นับว่าเป็นคำบุพบท แต่เป็นคำนามชนิดหนึ่งด้วยเหตุนี้ คำแสดงตำแหน่งในภาษาจีนจึงสามารถเป็นประธานให้กับประโยคได้

4.3.2 หน่วยกริยา

ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางปรากฏกริยาเพียงแต่ตำแหน่งเดียวเท่านั้นคือ ส่วนกลางของประโยค คำกริยาดังกล่าวสื่อความถึง การดำรงอยู่ การปรากฏขึ้นหรือการหายไป เช่น

(73) 后面有一个水井。

Hòumiàn yǒu yīgè shuǐjǐng.

ด้านหลังมีบ่อน้ำหนึ่งบ่อ

(กริยาแสดงการมีอยู่แบบโดยตรง)

(74) 衣服上绣着奥运五环标志。

Yīfú shàng xiùzhe àoyùn wǔ huán biāozhì.

บนเสื้อผ้ามีสัญลักษณ์โอลิมปิกห้าห่วงปักอยู่

(กริยาแสดงการมีอยู่แบบแสดงสภาพ)

(75) 前面跑过来了一个孩子。

Qiánmiàn pǎo guòláile yīgè háiizi.

ด้านหน้ามีคนวิ่งผ่านมาแล้วหนึ่งคน

(กริยาแสดงการปรากฏขึ้น)

(76) 路上开过去了一辆车。

Lùshàng kāi guòqule yī liàng chē.

บนถนนมีรถขับผ่านไปแล้วหนึ่งคัน

(กริยาแสดงการหายไป)

ในภาษาไทย ประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ปรากฏกริยาได้หลายตำแหน่ง ประโยคที่ปรากฏกริยาเพียงตำแหน่งเดียว ส่วนมากเป็นประโยคที่ใช้กริยา “มี” ที่สื่อความถึงการดำรงอยู่หรือการมีอยู่โดยตรง นอกจากนี้ยังมีประโยคที่แสดงการปรากฏขึ้นที่ใช้กริยา “เกิด” หรือ “ปรากฏ” เช่น

(77) ใต้โต๊ะมีแมวหนึ่งตัว

(78) เกิดโรคระบาดขึ้นที่หมู่บ้านแห่งนี้

(79) ปรากฏเงาของผู้ชายสูงใหญ่อยู่ที่ประตู

ในประโยคที่ (77) นั้น มีกริยาเพียงตำแหน่งเดียว นั่นก็คือในส่วนกลางของประโยค ส่วนประโยคที่ (78) และ (79) นั้นมีกริยาอยู่หน้าประโยค กล่าวคือ กริยาที่ขึ้นต้นในประโยคในภาษาไทยถือเป็นประโยคกริยา สาเหตุที่นำกริยาขึ้นมาไว้ต้นประโยคหรือหน้าประธานนี้คือต้องการเน้นถึงกริยาให้มีความหมายชัดเจนขึ้น

ความแตกต่างของกริยาในประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยกับภาษาจีน คือ ประโยคภาษาไทยจำเป็นต้องใช้ กริยา “มี” เพื่อแสดงการดำรงอยู่เสมอ แม้จะมีกริยาที่แสดงสภาพอื่นร่วมด้วย กริยา “มี” ก็ไม่สามารถละได้ นอกจากนี้ ยังอาจปรากฏกริยา “อยู่” ร่วมด้วย เพื่อแสดงการคงสภาพของกริยาบ่งบอกสภาพ เช่น

(80) มีรถจอดอยู่หน้าบ้านหนึ่งคัน

(81) มีคนนั่งอยู่ในห้อง

(82) มีแจกันวางอยู่บนโต๊ะหนึ่งคู่

จากประโยคที่ (80) ถึง (82) นี้ กริยาในประโยคมีอยู่ด้วยกัน 2 ตำแหน่ง คือ กริยา “มี” และ “จอด” กริยา “มี” และ “นั่ง” กริยา “มี” และ “วาง” ตามลำดับ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ประโยคดังกล่าวมีกริยาถึงสองตำแหน่งด้วยกันนั้น สามารถอนุมานได้ว่า คำ “มี” เป็นตัวบ่งบอกถึงการดำรงอยู่ หรือการมีอยู่ ส่วนกริยาที่บ่งบอกสภาพนั้นบ่งบอกถึงอากัปกริยาของคน สัตว์ หรือสิ่งของนั้นว่ามีการแสดงออกของกริยาอย่างไร ซึ่งเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผล ถ้าในประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่หรือการมีอยู่ในภาษาไทยขาดคำว่า “มี” ในประโยค จะทำให้ประโยคนั้นขาดการสื่อความถึงการดำรงอยู่หรือการมีอยู่ไป และเป็นประโยคไม่สมบูรณ์ เช่น

(83) รถจอดอยู่หน้าบ้านหนึ่งคัน

(84) คนนั่งอยู่ในห้อง

(85) แจกันวางอยู่บนโต๊ะหนึ่งคู่

จากตัวอย่างที่ (83) ถึง (85) เมื่อประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ไม่ปรากฏกริยา “มี” ประโยคดังกล่าวนี้เป็นเพียงการอธิบายหรือพรรณนาสิ่ง ๆ ไม่ได้ให้ความหมายในเชิงการดำรงอยู่ เพราะฉะนั้น ประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยมักจะปรากฏกริยา “มี” ในประโยคเสมอ

ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกับภาษาไทยต่างก็มีคำช่วย หรือที่ปรากฏในภาษาไทยว่า “กริยานุเคราะห์” เพื่อบ่งบอกลักษณะของกริยานั้นว่าดำเนินอยู่ เคยดำเนินแล้ว หรือ

คำเนินเสร็จแล้ว ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนที่มีคำกริยาที่บ่งบอกสภาพ กล่าวคือ ประโยคที่มีกริยาแสดงออกถึงอากัปกริยาหรือการกระทำชัดเจน คำช่วยในภาษาจีน ได้แก่ “着” “了” “过” เช่น

(86) 墙上贴着一条通知。

Qiáng shàng tiēzhe yītiáo tōngzhī.

บนกำแพงมีประกาศติดอยู่หนึ่งฉบับ

(กริยาคำลึงคงสภาพอยู่)

(87) 前面开过来了一辆车。

Qiánmiàn kāi guòláile yī liàng chē.

ด้านหน้ามีรถยนต์ขับผ่านมาแล้วหนึ่ง

(กริยาคำเนินสภาพเสร็จสิ้นแล้ว)

(88) 大王宫住过泰国的国王。

Dàwánggōng zhùguò tàiguó de guówáng.

พระบรมมหาราชวังเคยมีกษัตริย์ของไทยประทับอยู่

(กริยาเคยดำเนินสภาพแล้ว)

กริยานุเคราะห์ในประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยนั้น มีลักษณะเช่นเดียวกับ ในภาษาจีน โดยหลักแล้วมักเป็นคำว่า “อยู่” “แล้ว” “เคย” เช่น

(89) ในห้องมีโซฟาวางอยู่หนึ่งตัว

(90) มีคนเดินออกมาจากห้องแล้วหนึ่งคน

(91) เคยเกิดโรคระบาดขึ้นที่หมู่บ้านแห่งนี้

จากตัวอย่างข้างต้นจะสังเกตได้ว่า กริยานุเคราะห์ในภาษาไทยเช่น คำว่า “อยู่” “แล้ว” จะ วางอยู่หลังคำกริยาดังเช่นประโยคที่ (89) และ (90) ส่วนคำช่วย “เคย” ในประโยคที่ (91) จะวางอยู่ หน้าคำกริยาตามหลักภาษาไทย

นอกจากนี้ในภาษาไทย ประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่บางประโยคยังสามารถปรากฏ กริยานุเคราะห์ได้ถึงสองคำ เช่น

(92) ที่นี่เคยมีโจรบุกมาปล้นแล้วหลายครั้ง

(93) เคยมีคนแก่อาศัยอยู่หลังบ้านหนึ่งคน

กริยานุเคราะห์ในภาษาไทยนั้นมีสิ่งที่แตกต่างจากในภาษาจีน คือ ตำแหน่งที่ปรากฏในประโยค กล่าวคือ ในภาษาไทยสามารถปรากฏกริยานุเคราะห์ได้ทั้งในตำแหน่งหลังคำกริยาและหน้าคำกริยา และในกรณีที่อยู่ในประโยคปรากฏคำกริยาถึง 2 ตำแหน่ง กริยานุเคราะห์ก็สามารถปรากฏได้ถึงสองคำในประโยค ดังเช่นในประโยคที่ (92) และ (93)

กริยานุเคราะห์ “เคย” เป็นการบอกประสบการณ์ เราอาจเรียกประโยคแสดงการดำรงอยู่ เช่นนี้ว่า “ประโยคแสดงประสบการณ์การดำรงอยู่” เป็นการแสดงการมีอยู่รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นก่อนกาลที่กล่าวด้วย ประโยคภาษาจีนจะเปลี่ยนคำช่วย “着” เป็น “过” และในภาษาไทยจะเติมคำว่า “เคย” หน้ากริยา “มี”

นอกจากนี้ ผู้วิจัยมองว่า คำว่า “อยู่” ในประโยคที่สื่อความหมายการดำรงอยู่ในภาษาไทย มีอยู่ 2 หน้าทีเดียว หน้าแรก คือ เป็นกริยาที่แสดงการปรากฏ ณ ที่ใดที่หนึ่งไม่ไปจากที่ เช่น

(94) มีหนังสืออยู่บนโต๊ะหนึ่งเล่ม

(95) มีสุนัขอยู่ในบ้านสองตัว

หน้าที่ที่สอง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 อธิบายคำว่า “อยู่” ว่าเป็นกริยาที่ใช้ประกอบหลังกริยาหลัก แสดงว่ากำลังเป็นอยู่ในขณะนั้น เช่น “นอนอยู่” “ตั้งอยู่” เป็นต้น

(96) มีคนนอนอยู่ในมุ้งสองคน

(97) มีพระที่นั่งทรงธรรมตั้งอยู่ทางทิศใต้ขององค์พระสุเมรุ

4.3.3 หน่วยกรรม

ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนนั้นต้องมีกรรมเสมอ ไม่ว่าประโยคนั้นจะมีกริยาเป็นกรรมกริยาที่ต้องมีกรรมมารับเพื่อให้ได้ใจความสมบูรณ์ หรือเป็นอกรรมกริยาที่ไม่ต้องมีกริยามารองรับ ก็จะต้องมีกรรมในประโยคเสมอ เช่น

(98) 墙上挂着一幅油画。

Qiáng shàng guàzhe yī fú yóuhuà.

บนผนังแขวนรูปภาพสีน้ำมันอยู่หนึ่งรูป

(99) 纸上写着“福”字。

Zhǐ shàng xiězhe “fú” zì.

บนกระดาษมีตัวอักษร “ฝู” เขียนอยู่

(100) 天上飞过去了一群鸟。

Tiānshàng fēi guòqùle yīqún niǎo.

บนท้องฟ้ามีนกบินผ่านไปแล้วฝูงหนึ่ง

(101) 前面走过来了一个孩子。

Qiánmiàn zǒu guòláile yīgè hái zi.

ด้านหน้ามีเด็กเดินผ่านมาแล้วหนึ่งคน

ตัวอย่างประโยคที่ (98) และ (99) นี้มีคำกริยาที่เป็นกรรมกริยา แล้วตามด้วยกรรม ซึ่งถือว่าตามหลักไวยากรณ์แล้วกรรมกริยาต้องตามหลังด้วยกรรม เพื่อให้ประโยคนั้นได้ใจความที่สมบูรณ์ ส่วนในประโยคที่ (101) และ (102) นั้น มีกริยาที่เป็นกรรมกริยา ซึ่งโดยปกติแล้วกรรมกริยาเป็นกริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับ แต่ในประโยคดังกล่าวกลับมีกรรม ซึ่งกรรมนี้ก็ไม่สามารถละออกจากประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้ เพราะกรรมในประโยคข้างต้นมีสถานะเป็นผู้กระทำในเชิงความหมาย ฉะนั้น เมื่อละกรรมออกจากประโยคแล้วจะไม่ได้ใจความที่สมบูรณ์และไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ด้วย ดังนั้น เมื่อประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนเป็นประโยคที่มีกรรมแล้วนั้น คำที่ทำหน้าที่กรรมของประโยคจึงเป็นคำนามหรือนามวลีที่สื่อความถึงคน สัตว์ หรือสิ่งของ ดังเช่นตัวอย่างในข้างต้น

Liú Yuèhuá (2001: 727) กล่าวว่า ในบางกรณีกรรมสามารถเป็นคำกริยาได้ แต่คำกริยานั้นต้องมีหน้าที่และการใช้เทียบเท่ากับคำนาม กล่าวคือ คำ ๆ นั้นสามารถทำหน้าที่ทั้งคำกริยาและคำนามได้ เช่น

(103) 这几年这里有变化。

Zhè jǐ nián zhè lǐ yǒu biànhuà.

ไม่กี่ปีมานี้ที่นี่มีการเปลี่ยนแปลง

(104) 今晚学校有一个表演。

Jīn wǎn xuéxiào yǒu yīgè biǎoyǎn.

คืนนี้ที่โรงเรียนมีการแสดงหนึ่งเรื่อง

(105) 学校的附近有施工。

Xuéxiào de fùjìn yǒu shīgōng.

ละแวกโรงเรียนมีการก่อสร้าง

จากประโยคข้างต้น คำกริยาที่อยู่ในตำแหน่งกรรมคือคำกริยาที่มีลักษณะเทียบเท่าคำนาม ซึ่งตามหลักไวยากรณ์จีน คำกริยาสามารถใช้เป็นคำนามได้โดยไม่มีการเปลี่ยนรูปของคำ แต่เนื่องด้วยตามหลังกริยา “有” จึงทำให้คำเหล่านี้มีคุณสมบัติเทียบเท่าคำนาม

จากการศึกษารูปประโยคในภาษาไทยพบว่า ประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยที่มีโครงสร้าง กริยา “มี” ขึ้นต้นประโยค และมีบุพบทวลีบอกสถานที่หรือตำแหน่งอยู่ท้ายประโยค เป็นประโยคที่ไม่มีกรรม เนื่องจากนามวลีที่ตามหลังกริยา “มี” นั้น ได้ถูกกำหนดให้เป็นประธานของประโยคประโยคไปแล้วจึงไม่สามารถทำหน้าที่กรรมได้ ส่วนบุพบทวลีที่วางอยู่ในส่วนหลังกริยาไม่นับว่าเป็นกรรม เช่น

- (106) มีแจกันอยู่บนโต๊ะหนึ่งใบ
- (107) มีพระสงฆ์อาพาธอยู่ในกุฏิ
- (108) มีรูปภาพแขวนอยู่บนผนังหนึ่งรูป

นอกจากนี้ คำชี้ ทงหล่อ (2554:371) ให้ความเห็นว่า กรรม คือ บทที่เป็นผู้ถูกทำ เช่น

- (109) พรานยิงเสือ
(เสือ เป็นนาม และเป็นกรรม)
- (110) ฉันทพบเขา
(เขาเป็นสรรพนาม และเป็นกรรม)
- (111) เขาต้องการนอน
(นอน เป็นกริยา และเป็นกรรม)
- (112) ถ้าเธอรักดี เธอต้องเชื่อฉัน
(ดี เป็นคำวิเศษณ์ และเป็นกรรม)

จะเห็นว่าคำที่ทำหน้าที่กรรมที่คำชี้ขอธิบายมานี้ไม่ปรากฏบุพบทหรือบุพบทวลีที่ทำหน้าที่กรรมเลย นอกจากนี้ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2545: 229) ก็เห็นไปในทางเดียวกันว่า กรรมคือ บทที่ทำหน้าที่ผู้ถูกของสกรรมกริยา ลักษณะของกรรม เช่น

- (113) ฉันเห็นคน
(คน เป็นนาม และเป็นกรรม)

(114) เขารักฉัน
(ฉัน เป็นสรรพนาม และเป็นกรรม)

(115) เขาชอบนอน
(นอน เป็นกริยาสภาวะมาลา และเป็นกรรม)

(16) เขาไม่รักดี
(ดี เป็นคำวิเศษณ์ และเป็นกรรม)

(117) ฉันชอบนกเขาชวา
(นกเขาชวา เป็นนามวลี และเป็นกรรม)

จากตัวอย่างข้างต้น พระยาอุปกิตศิลปสารก็ไม่ได้กำหนดให้คำบุพบทหรือบุพบทวลีทำหน้าที่กรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า บุพบทวลีไม่สามารถทำหน้าที่กรรมในประโยคได้ และบุพบทวลีที่กล่าวมานี้เป็นเพียงบทขยายกริยาเท่านั้น เพราะอยู่ในส่วนหลังของประโยค และวางอยู่หลังกริยา ซึ่งตามหลักภาษาไทยแล้ว ส่วนขยายมักจะวางอยู่หลังคำหลักเสมอ

ส่วนประโยคในภาษาไทยที่มีรูปประโยคโดยนำบุพบทวลีมาวางไว้ต้นประโยค เช่น

- (118) ในหม้อมีข้าว ในห้องน้ำมีคน
- (119) บนโต๊ะมีแก้วน้ำวางอยู่สองใบ
- (120) ใต้โต๊ะมีสุนัขนอนอยู่หนึ่งตัว

ประโยคในลักษณะข้างต้นแตกต่างไปจากรูปประโยคกริยาที่นำกริยา “มี” ขึ้นประโยคที่ทำให้นามหรือนามวลีทำหน้าที่ประธานในข้างต้น แต่ในรูปประโยคในลักษณะนี้มีการนำบุพบทวลีบอกตำแหน่งหรือสถานที่วางไว้ต้นประโยคนี้ จึงทำให้บุพบทวลีดังกล่าวเป็นประธานของประโยค ส่วนกรรมนั้นจึงตกเป็นหน้าที่ของนามหรือนามวลีที่อยู่หลังกริยา “มี”

4.3.4 คำบุพบท “ที่” และ “จาก” ในภาษาไทย

ประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ในภาษาไทยสามารถปรากฏบุพบท “ที่” หรือ “จาก” ได้ ซึ่งแตกต่างจากในภาษาจีนที่ไม่สามารถปรากฏบุพบท “在” หรือ “从” ในประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้

ประโยคที่สื่อความถึงการปรากฏขึ้นหรือหายไปภาษาไทยที่มีลักษณะของการเคลื่อนที่ มักมีคำบุพบท “จาก” เพื่อเน้นถึงจุดเริ่มต้นทิศทางของการดำรงอยู่นั้น ๆ เช่น

(121) มีนักเรียนออกไปจากในห้องเรียนหนึ่งคน

(122) มีผลไม้ร่วงลงมาจากบนต้นไม้หนึ่งลูก

(123) มีรถขับออกมาจากบ้านของเขาหนึ่งคัน

ประโยคที่สื่อความในลักษณะเดียวกันนี้ไม่สามารถละเว้นบุพบท “จาก” ออกไปจากประโยคได้ เพราะจะทำให้ทิศทางของการปรากฏขึ้นหรือการหายไปคลาดเคลื่อน และสื่อความไม่สมบูรณ์ เช่น

(124) มีนักเรียนเดินออกไปในห้องเรียนหนึ่งคน

(125) มีผลไม้ร่วงลงมาจากบนต้นไม้หนึ่งลูก

(126) มีรถขับออกมาบ้านของเขาหนึ่งคน

สังเกตได้ว่า ในประโยคที่ (124) ถึง (126) เมื่อมีการละคำบุพบท “จาก” ทำให้การสื่อความนั้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คำนามหรือนามวลีที่สื่อความถึงสถานที่หรือตำแหน่งจะไม่แสดงถึงการเป็นจุดเริ่มต้นของกริยา

ส่วนในภาษาไทย ประโยคที่สื่อความถึงการดำรงอยู่สามารถเติมคำบุพบท “ที่” ไว้หน้าประโยคหรือหน้านามที่สื่อความถึงสถานที่หรือตำแหน่งได้ เกิดเป็นบุพบทวลีที่สื่อความถึงสถานที่หรือตำแหน่งขึ้น เช่น

(127) ที่บ้านมีสุนัขสามตัว

(128) ที่โรงเรียนมีครูต่างชาติสิบห้าคน

(129) ที่สนามหญ้ามีรถยนต์สีแดงจอดอยู่หนึ่งคัน

นอกจากนี้ คำบุพบท “ที่” ยังสามารถขยายนามที่สื่อความถึงสถานที่ในตำแหน่งท้ายประโยคได้ เช่น

(130) มีคนเสียชีวิตอยู่ที่หนองน้ำ

(131) มีเด็กกำพร้าอาศัยอยู่ที่วัดหลายคน

(132) มีลิงกระดากวางอยู่บนโต๊ะสามใบ

เมื่อมองจากภาพรวมแล้ว ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางจะไม่มีคำบุพบท “在” และ “从” ปรากฏอยู่ในประโยค ซึ่งแตกต่างกับในภาษาไทยที่ประโยคที่สื่อความในลักษณะเดียวกันนี้ปรากฏคำบุพบทอยู่ในประโยคทั้งในตำแหน่งต้นประโยคและท้ายประโยค แต่ก็ยังมีสิ่งที่เหมือนกันคือ ในภาษาจีนมีรูปประโยคอื่นที่สามารถใช้สื่อความถึงการดำรงอยู่ แทนประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้ ประโยคดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกับรูปประโยคในภาษาไทยที่ต้องอาศัยคำว่า “มี” ในการสื่อความเช่นกัน

4.4 การใช้ประโยคแสดงการดำรงอยู่กับรูปประโยคที่ผ่านการสลับเปลี่ยนในภาษาจีนกลาง และการใช้ประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาไทย

จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า ประโยคที่สื่อถึงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางสามารถสื่อความได้สองรูปประโยค คือ ประโยคแสดงการดำรงอยู่ (存现句) และรูปประโยคที่ผ่านการสลับเปลี่ยน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความแตกต่างในด้านการใช้ของประโยคแสดงการดำรงอยู่และประโยคส่งต่อความสัมพันธ์ที่สื่อความถึงการดำรงอยู่

ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของประโยคแสดงการดำรงอยู่และประโยคส่งต่อความสัมพันธ์ คือ การลำดับข้อมูลในประโยคที่มีลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งการลำดับข้อมูลในประโยคที่ต่างกันนี้ทำให้รูปประโยคสองรูปนี้มีความหมายและการใช้ที่แตกต่างกันไปด้วย ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้โดยอาศัยแนวคิดของโครงสร้างของข้อมูล นั่นคือ แนวคิดข้อความมุ่งเน้น (focus) ของ John I. Saeed (2003: 199) ซึ่งได้อธิบายว่า ระบบการออกเสียงสูงต่ำ (intonation system) ในภาษาอังกฤษทำหน้าที่แบ่งแยกประโยคออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เด่น (prominent part) และส่วนที่เหลือ (the rest) โดยที่ส่วนสำคัญนี้มักจะเรียกว่า “ข้อความมุ่งเน้น (focus)” หน้าที่ของข้อความมุ่งเน้นคือแสดง “ข้อมูลใหม่ (new information)” ขึ้นมาให้โดดเด่นในประโยค

ส่วนในภาษาจีน Zhāng Chéng jìn (张成进, 2008) ได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อความมุ่งเน้นในภาษาจีนกับประโยคแสดงการดำรงอยู่ โดยอธิบายไว้ว่าในการศึกษาหาข้อความมุ่งเน้นในประโยคโดยหลักแล้วมีอยู่ด้วยกันสองสิ่ง คือ ข้อสันนิษฐานล่วงหน้า (presupposition) และข้อความมุ่งเน้น งามอธิบายว่า ข้อสันนิษฐานล่วงหน้านี้ คือ ข้อความที่ผู้พูดและผู้ฟังต่างทราบกันดีอยู่แล้วจึงนำขึ้นมากล่าวก่อน เช่นประโยคที่ว่า

(133) 昨天是小明捡到钱包并送到老师那里的。

Zuótiān shì xiǎomíng jiǎn dào qiánbāo bìng sòng dào
lǎoshī nàlǐ de.

เมื่อวานคือเสี่ยวหมิงที่เก็บกระเป๋าตังค์ได้แล้วส่งไปที่อาจารย์

(เมื่อวานเสี่ยวหมิงเป็นคนที่เก็บกระเป๋าตังค์ได้แล้วเอาไปส่งให้อาจารย์)

Zhāng Chéngjìn วิเคราะห์ว่าจากประโยคข้างต้น “小明 (เสี่ยวหมิง)” คือส่วนที่ผู้พูดต้องการที่จะเน้นย้ำ จึงมีสถานะเป็นข้อความมุ่งเน้น ส่วนข้อสันนิษฐานล่วงหน้านั้นคือสิ่งที่ผู้พูดและผู้ฟังต่างทราบสถานการณ์แล้วจึงนำขึ้นมากล่าวก่อน จะได้ว่า “昨天有人捡到钱包并送到老师那里的。(เมื่อวานนี้มีคนเก็บกระเป๋าตังค์ได้แล้วส่งไปที่อาจารย์)” ในประโยคหนึ่งข้อความมุ่งเน้นและข้อสันนิษฐานล่วงหน้ามักจะเป็นสิ่งที่ปรากฏร่วมกันในประโยค อาจกล่าวได้ว่าข้อความมุ่งเน้นเป็นสิ่งที่ผู้พูดสื่อสารกับผู้ฟังให้ทราบถึงใจความสำคัญของข้อมูล ส่วนข้อสันนิษฐานล่วงหน้าเป็นข้อมูลปมหลัง (background information) ที่ทั้งสองฝ่ายต่างทราบกันดี

Zhāng Chéngjìn กล่าวว่า ข้อความมุ่งเน้นมักจะปรากฏในส่วนท้ายประโยค จึงมีชื่อเรียกว่า “ข้อความมุ่งเน้นท้ายประโยค (end-focus)” กล่าวคือ ข้อความที่วางอยู่หลังประโยคมักจะเป็นข้อมูลใหม่ (new information) และข้อความมูลใหม่นี้เองก็คือ “ข้อความมุ่งเน้น” ดังประโยคที่ว่า

(134) 小王昨天已经修理好了那部机器。

Xiǎo wáng zuótiān yǐjīng xiūlǐ hǎole nà bù jīqì.

เสี่ยวหวางซ่อมเครื่องจักรเครื่องนั้นเสร็จแล้วเมื่อวานนี้

จากประโยคข้างต้นมี “那部机器” เป็นข้อความมุ่งเน้นท้ายประโยค ส่วนข้อสันนิษฐานล่วงหน้าคือ “小王昨天已经修理好了某东西。(เสี่ยวหวางได้ซ่อมบางสิ่งเสร็จไปแล้วเมื่อวานนี้)” นอกจากนี้เขาได้อธิบายอีกว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง เช่น

(135) 房梁上吊着一盏灯。

Fángliáng shàng diàozhe yī zhǎn dēng.

บนคานห้องมีโคมไฟห้อยอยู่หนึ่งดวง

จากการศึกษาของ Zhāng Chéngjìn (2008) กล่าวว่าเช่นเดียวกับประโยคข้างต้นว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่นี้มี ข้อความมุ่งเน้น คือ “一盏灯 (โคมไฟหนึ่งดวง)” ส่วนข้อสันนิษฐานล่วงหน้า (presubposition) คือ “房梁上存在着某个东西。(บนคานห้องมีบางสิ่ง

คำรองอยู่” ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนมีนามวลีในท้ายประโยคเป็นข้อความมุ่งเน้นที่เป็นส่วนสำคัญในประโยค

Peter Collins & Carmella Hollo (2010: 151) กล่าวว่า ข้อความมุ่งเน้น หรือที่เรียกว่า “ข้อมูลใหม่ (new information)” นี้ เป็นการเน้นน้ำเสียงให้ลงหนัก (stress) ของข้อความที่วางอยู่ส่วนหลังของประโยค

จากหนังสือ “ไวยากรณ์ไทย” ของ นววรรณ พันธุเมธา (2554: 254-257) อธิบายว่า เรื่องเก่า (given information) และ เรื่องใหม่ (new information) คือ เมื่อผู้พูดบอกเล่าแก่ผู้ฟังนั้น มักจะมีเรื่อง ที่ผู้ฟังรู้อยู่แล้ว และเป็นเรื่อง ที่ผู้ฟังยังไม่รู้ โดยปรกติผู้พูดจะกล่าวถึงเรื่อง ที่ผู้ฟังรู้แล้วเสียก่อน เพื่อ เป็นจุดเริ่มต้น ให้ผู้ฟังติดตามเรื่องราวต่อไป เรื่องที่ผู้พูดคิดว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้ฟัง ผู้ฟังยังไม่รู้ ผู้พูดจะเรียงไว้ท้ายสุด เช่น

(136) ก. ทำไมกรไม่ไปดูหนัง

ข. พรุ่งนี้เขาจะสอบ

(137) ก. กระจกสอบเมื่อไร

ข. *พรุ่งนี้เขาจะสอบ

ค. เขาจะสอบพรุ่งนี้

ง. พรุ่งนี้

ประโยค (136) ข. เป็นคำตอบของประโยค (136) ก. ได้แต่ประโยค (137) ข. ซึ่งมีเนื้อความเหมือนไม่ควรใช้ เป็นคำตอบของประโยค (137) ก. ทั้งนี้เพราะประโยค (137) ก. ผู้ถามถามถึงเวลา แสดงว่าผู้ถามยังไม่รู้เกี่ยวกับเวลา ผู้ตอบจึงไม่ควรเอาเรื่องเวลาซึ่งผู้ถามยังไม่รู้ขึ้นต้นประโยค

ฉะนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า สิ่งที่น่ามากล่าวก่อนจะเป็นเรื่องเก่าที่ทราบกันดีแล้ว ส่วนสิ่งที่ยังไม่ทราบ แล้วนำมาแจ้งให้ทราบคือเรื่องใหม่ที่จะวางไว้ท้ายประโยค

นววรรณ พันธุเมธา (2554: 257-258) อธิบายเกี่ยวกับเรื่องหลัก (topic) และเรื่องขยาย (comment) ว่า โดยทั่วไป ผู้พูดจะเริ่มต้นประโยคด้วยเรื่องที่ต้องการพูด ถือได้ว่าเป็นเรื่องหลัก แล้ว ขยายความต่อไปเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการพูดนั้น ถือได้ว่าเป็นเรื่องขยาย เช่น

(138) เด็กชนนั้นมักชอบทำของเสีย

(139) ลูกสาวบ้านนั้นนะสวยถึงลือทีเดียว

(140) การก่อพระทรายนี้มีมานานแล้ว

จะเห็นได้ว่า ประโยคที่ (138) พูดถึงเด็กชน ประโยคที่ (139) พูดถึงลูกสาวบ้านนั้น และ ประโยคที่ (140) พูดถึงการก่อพระทราย

จากตัวอย่างข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า เรื่องหลักไม่ต่างจากประธาน ในประโยคส่วนมาก ประธาน เรื่องเก่า และเรื่องหลักมักเป็นสิ่งเดียวกัน

ผู้วิจัยจึงมองว่า ในกรณีที่ผู้พูดและผู้ฟังรู้กันคืออยู่แล้วเกี่ยวกับสถานที่หรือตำแหน่งในการ สื่อความดำรงอยู่ จึงควรนำสถานที่หรือตำแหน่งนั้นขึ้นมากล่าวก่อน เพื่อแสดงการเป็นข้อมูลเก่า หรือเรื่องเก่า (given information) ส่วนนามที่สื่อความถึงคนสัตว์หรือสิ่งของเป็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการ แจ้งให้ผู้ฟังทราบ จึงนำมาวางไว้ท้ายประโยค เพื่อแสดงการเป็นข้อมูลใหม่หรือเรื่องใหม่ (new information) หรืออีกกรณีหนึ่งคือ เมื่อสถานที่หรือตำแหน่งเป็นเรื่องหลัก (topic) ในการ สื่อสาร และเรื่องขยาย (comment) คือนามวลีที่สื่อความดำรงอยู่ เพื่อเสริมความให้กับเรื่องหลักแล้ว ฉะนั้น ในการสื่อความดำรงอยู่ควรใช้ในรูปแบบประโยค ดังนี้

ภาษาจีน ใช้รูปประโยคแสดงการดำรงอยู่ คือ “คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งหรือ ตำแหน่ง (处所或空间词语)+กริยาวลี (动词组)+ นามวลี (名词组)”

ภาษาไทย ใช้รูปประโยคที่สื่อความดำรงอยู่ โดยที่นำบุพบทวลีที่แสดงสถานที่หรือ ตำแหน่งไว้หน้าประโยค คือ “บุพบทวลี+มี+นามวลี+กริยาวลี+อยู่” เช่น

(141) 门口摆着很多灯笼。

Ménkǒu bǎizhe hěnduō dēnglóng.

หน้าประตูมีโคมไฟแขวนอยู่มากมาย

(142) 这里住着一个著名的古代诗人。

Zhèlǐ zhùzhe yīgè zhùmíng de gǔdài shīrén.

ที่นี่เคยมีกวีโบราณที่มีชื่อเสียงอาศัยอยู่

ส่วนในกรณีที่ผู้พูดและผู้ฟังรู้เกี่ยวกับนามที่สื่อความถึงคน สัตว์ สิ่งของ อยู่แล้ว แต่ ต้องการรู้ถึงสถานที่หรือตำแหน่งที่นามนั้นดำรงอยู่ จึงควรกล่าวถึงนามก่อน เพื่อแสดงการเป็น ข้อมูลเก่าหรือเรื่องเก่า (given information) ส่วนสถานที่หรือตำแหน่งเป็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการแจ้งให้ ผู้ฟังทราบ จึงนำมาวางไว้ท้ายประโยค เพื่อแสดงการเป็นข้อมูลใหม่หรือเรื่องใหม่ (new information) เช่นเดียวกับ เมื่อกล่าวนามเป็นเรื่องหลัก (topic) ในการ สื่อสาร ส่วนเรื่องขยาย (comment) คือสถานที่หรือตำแหน่งที่ใช้เสริมความดำรงอยู่ให้กับนาม ในการสื่อความดำรงอยู่ ควรใช้ในรูปแบบประโยค ดังนี้

ภาษาจีน ใช้รูปประโยคส่งต่อความสัมพันธ์เพื่อแสดงการดำรงอยู่ คือ “有 (มี)+名词组 (นามวลี)+ 动词组(กริยาวลี)+处所或空间的词或词组 (คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง หรือตำแหน่ง)”

ภาษาไทย ใช้รูปประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ โดยที่นำบุพบทวลีที่แสดงสถานที่หรือตำแหน่งไว้ท้ายประโยค คือ “มี+นามวลี+กริยาวลี+บุพบทวลี” เช่น

(143) (有) 很多灯笼摆在门口。

(Yǒu) hěnduō dēnglóng bǎi zài ménkǒu.

(มี) โคมไฟแขวนอยู่หน้าประตูมากมาย

(144) (有) 一个著名的古代诗人住在这里。

(Yǒu) yīgè zhùmíng de gǔdài shīrén zhù zài zhèlǐ.

(มี) กวีโบราณที่มีชื่อเสียงอาศัยอยู่ที่นี่

กล่าวโดยสรุป ประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาไทยใช้โครงสร้าง “มี...อยู่” ในการสื่อความ ซึ่งเทียบเคียงได้กับประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ที่ใช้โครงสร้าง “有” ที่มาจากงานศึกษาของ Dǒng Chéng rú (2009) และ การสืบเปลี่ยนรูปประโยคแสดงการดำรงอยู่ของ Fáng Yù qīng (2008) โครงสร้างประโยค “有” ที่ใช้ในการสื่อความการดำรงอยู่นี้สอดคล้องกับรูปประโยคส่งต่อความสัมพันธ์ในภาษาจีนด้วย ฉะนั้น ความแตกต่างในด้านการใช้ของประโยคแสดงการดำรงอยู่ กับประโยคส่งต่อความสัมพันธ์ที่สื่อความถึงการดำรงอยู่ คือ ประโยคแสดงการดำรงอยู่มีลักษณะของข้อมูลใหม่ (new information) หรือข้อความมุ่งเน้น (focus) ที่เป็นนามวลีที่วางอยู่ท้ายประโยคเป็นใจความสำคัญของประโยค ส่วนคำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่งนั้นเป็น ข้อมูลที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารต่างทราบดีแล้ว จึงมีลักษณะเป็นข้อมูลเก่า (given information) ส่วนประโยคส่งต่อความสัมพันธ์ที่สื่อความถึงการดำรงอยู่มีข้อความมุ่งเน้น (focus) หรือ ข้อมูลใหม่ (new information) คือ คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง ส่วนนามวลี คือ ข้อมูลเก่าที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารต่างทราบดีแล้ว จึงนำมากล่าวก่อน

นอกจากนี้ ประโยคที่สื่อความการดำรงอยู่ในภาษาไทยที่ใช้โครงสร้าง “บุพบทวลี (วลีบอกตำแหน่ง+มี+นามวลี+กริยา+อยู่)” มีข้อความมุ่งเน้น (focus) หรือ ข้อมูลใหม่ (new information) คือ นามวลี ส่วนบุพบทวลีบอกตำแหน่งเป็นข้อมูลที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารทราบดีแล้วจึงนำขึ้นมากล่าวก่อน นับเป็นข้อมูลเก่า (given information) ส่วนประโยคที่ใช้โครงสร้าง “มี+นามวลี+กริยา+อยู่+บุพบทวลี (วลีบอกตำแหน่ง)” มีข้อความมุ่งเน้น (focus) หรือ ข้อมูลใหม่ (new information) คือ

บุพบทวลีบอกตำแหน่ง ส่วนนามวลีเป็นข้อมูลและผู้ส่งสารและผู้รับสารทราบดีแล้วจึงนำขึ้นมาก่อน นับเป็นข้อมูลเก่า (given information)

ฉะนั้น การสื่อความการดำรงอยู่ในกรณีที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารต่างทราบถึงสถานที่หรือตำแหน่งแล้ว และผู้พูดต้องการมุ่งเน้นไปที่นามที่แสดงการดำรงอยู่ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ในภาษาจีนควรใช้รูปประโยคแสดงการดำรงอยู่ (คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง+กริยาวลี+นามวลี) ส่วนในภาษาไทยควรใช้รูปประโยค “บุพบทวลี (วลีบอกตำแหน่ง)+มี+นามวลี+กริยา+อยู่” และในอีกหนึ่งกรณี เมื่อผู้ส่งสารและผู้รับสารต่างทราบถึงนามหรือสิ่งที่แสดงการดำรงอยู่ และผู้พูดต้องการมุ่งเน้นไปที่สถานที่หรือตำแหน่งที่นามนั้นดำรงอยู่ ผู้วิจัยเห็นว่า ในภาษาจีนควรใช้รูปประโยคที่ผ่านการสับเปลี่ยนที่ใช้กริยา “有” ขึ้นต้นประโยค (有+นามวลี+กริยาวลี+บุพบท “在/到” +คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง หรือ 有+นามวลี+ บุพบท “从” +คำหรือวลีแสดงสถานที่หรือตำแหน่ง+กริยาวลี) ส่วนในภาษาไทยควรใช้รูปประโยคกริยา “มี/เกิด/ปรากฏ+นามวลี+กริยา+อยู่+บุพบทวลี (วลีบอกตำแหน่ง)” ในการสื่อความ

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเปรียบเทียบประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับประโยคที่สื่อความลักษณะเดียวกันในภาษาไทยนี้ ทำให้เห็นลักษณะต่าง ๆ ของประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับประโยคที่สื่อความลักษณะเดียวกันในภาษาไทย ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ประโยคแสดงการดำรงอยู่ (存现句) เป็นประโยคที่สื่อความหมายแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคนหรือวัตถุกับสถานที่ กล่าวคือ เป็นการแสดงการดำรงอยู่ของสิ่งบางสิ่งที่ยังคงสภาพหรือเปลี่ยนสภาพในสถานที่หนึ่ง การสื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่แบ่งตามมุมมองออกเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะที่หนึ่ง คือ สถานที่หรือเวลาหนึ่งมีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป ลักษณะที่สอง คือ มีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป ณ สถานที่หนึ่ง ซึ่งประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่แท้จริงจะต้องแสดงความหมายได้ทั้ง 2 ลักษณะ สามารถสับเปลี่ยนรูปประโยคกันได้โดยไม่สูญเสียความหมาย การพิจารณาวิเคราะห์ประโยคแสดงการดำรงอยู่ไม่สามารถตัดสินด้วยโครงสร้างรูปประโยค ดังที่ทราบกันดีว่า รูปประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางจะประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนหน้าหรือส่วนประธานที่เป็นนามวลีที่สื่อความถึงสถานที่ ส่วนกลางหรือส่วนกริยาที่เป็นกริยาหรือกริยาวลี และส่วนท้ายหรือส่วนกรรมที่เป็นนามหรือนามวลีที่สื่อความคนหรือวัตถุ ซึ่งสอดคล้องกับการแสดงความหมายตามลักษณะที่หนึ่ง แต่ประโยคที่มีรูปประโยคดังกล่าวนี้อาจไม่ใช่ประโยคแสดงการดำรงอยู่ก็ได้ หากการสื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่ของประโยคดังกล่าวไม่สามารถสื่อออกมาในประโยคที่สื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่ตามลักษณะที่สองได้ เช่น

(1) 嘴里吃着糖果。

Zuǐ lǐ chīzhe tángguǒ.

(ในปาก) กินลูกอมอยู่

ประโยคนี้มีรูปประโยคตรงกับรูปประโยคของประโยคแสดงการดำรงอยู่ กล่าวคือ มีส่วนหน้าเป็นนามวลีที่สื่อความถึงสถานที่ มีส่วนกลางเป็นกริยาวลี และมีส่วนท้ายเป็นนามที่สื่อความถึงวัตถุ แม้การแสดงความหมายจะดูคล้ายว่า สถานที่หนึ่ง (ในปาก) มีสิ่งบางสิ่ง (ลูกอม) คงสภาพอยู่

(กินอยู่) แต่การกินไม่ถือว่าเป็นการคงสภาพที่วัตถุจะดำรงอยู่ ประโยคนี้จึงควรแปลเป็นภาษาไทยว่า “กินลูกอมอยู่ในปาก” มากกว่าที่จะเป็น “ในปากมีลูกอมกินอยู่” หรือไม่สามารถสื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่ในลักษณะที่สองว่า “มีลูกอมกินอยู่ในปาก” แต่หากเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่แท้จริง เช่น

(2a) 墙上挂着一幅画儿。

Qiáng shang guàzhe yī fú huàr.

บนผนังมีรูปภาพแขวนอยู่หนึ่งรูป

ประโยคนี้จะสื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่ตามลักษณะที่หนึ่งว่า สถานที่หนึ่ง (บนผนัง) มีสิ่งบางสิ่ง (รูปภาพ) คงสภาพอยู่ (แขวนอยู่) ซึ่งจะแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “บนผนังมีรูปภาพแขวนอยู่รูปหนึ่ง” หรือจะสื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่ในลักษณะที่สองว่า “มีรูปหนึ่งแขวนอยู่บนผนัง” ก็ได้ และประโยคนี้จะสอดคล้องกับประโยคภาษาจีนที่สื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่ตามลักษณะที่สองในภาษาจีนที่ว่า

(2b) (有) 一幅画儿挂在墙上。

(Yǒu) yī fú huàr guà zài qiáng shang.

(มี) รูปภาพแขวนอยู่บนผนังหนึ่งรูป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางสามารถสื่อความหมายในรูปประโยครูปแบบอื่นได้ และการสับเปลี่ยนรูปประโยคนี้ก็ถือเป็นวิธีการพิจารณาวิเคราะห์ตัดสินการเป็นประโยคแสดงการดำรงอยู่ที่แท้จริง

การสื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่ทั้งสองลักษณะจะมีรูปประโยครองรับและมีลำดับคำสอดคล้องการการแสดงความหมายดังกล่าวด้วย ผู้วิจัยเห็นว่าความแตกต่างในการสื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่ของทั้งสองลักษณะนี้เกิดขึ้นจากการลำดับความในการสื่อสารของมนุษย์ตามแนวคิดเรื่องข้อมูลเก่า (given information) และข้อมูลใหม่ (new information) กล่าวคือ เมื่อผู้พูดบอกเล่าแก่ผู้ฟังนั้น มักจะมีข้อมูลที่ผู้ฟังรู้อยู่แล้ว และเป็นข้อมูลที่ผู้ฟังยังไม่รู้ โดยปกติผู้พูดจะกล่าวถึงข้อมูลที่ผู้ฟังรู้อยู่แล้วเสียก่อน เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นให้ผู้ฟังติดตามข้อมูลต่อไป ข้อมูลที่ผู้พูดคิดว่าเป็นข้อมูลใหม่สำหรับผู้ฟัง ผู้ฟังยังไม่รู้ ผู้พูดจะเรียงไว้ท้ายสุด ฉะนั้น ในกรณีที่ผู้พูดและผู้ฟังรู้จักกันอยู่แล้วเกี่ยวกับสถานที่หรือเวลา จึงควรนำสถานที่ขึ้นมากล่าวก่อน เพื่อแสดงการเป็นข้อมูลเก่า ส่วนนามเป็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการแจ้งให้ผู้ฟังทราบ จึงนำมาวางไว้ท้ายประโยค ซึ่งสามารถถ่ายทอดตามการสื่อความหมายในลักษณะที่หนึ่ง คือ “สถานที่หรือเวลาหนึ่งมีสิ่งบางสิ่ง ปรากฏขึ้น หรือหายไป” หรืออยู่ในโครงสร้างของประโยคแสดงการดำรงอยู่ “สถานที่+กริยา+นาม” ในทางตรงกัน

ข้าม เมื่อผู้พูดและผู้ฟังรู้กันดีแล้วเกี่ยวกับนาม จึงควรรำนามขึ้นมากล่าวก่อน เพื่อแสดงเป็นข้อมูลเก่า ส่วนสถานที่เป็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการแจ้งให้ผู้ฟังทราบ จึงควรรำนามวางไว้ท้ายประโยค ซึ่งสามารถถ่ายทอดตามการสื่อความหมายในลักษณะที่สอง คือ “มีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป ณ สถานที่หนึ่ง” หรืออยู่ในโครงสร้าง “นาม+กริยา+สถานที่”

ประโยคที่สื่อความแสดงการดำรงอยู่ในภาษาไทยที่นำมาใช้เทียบเคียงความหมายกับประโยคแสดงการดำรงอยู่ (存现句) ในภาษาจีนกลางจะใช้โครงสร้าง “มี...อยู่” และสามารถสื่อความหมายแสดงการดำรงอยู่ได้ทั้ง 2 ลักษณะ คือ “สถานที่หรือเวลาหนึ่งมีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่” และ “มีสิ่งบางสิ่งดำรงอยู่ ณ สถานที่หนึ่ง” การเทียบเคียงประโยคในภาษาไทยโดยใช้โครงสร้าง “มี...อยู่” นั้น คำว่า “มี” เป็นกริยาหลักที่แสดงการดำรงอยู่ ส่วนคำว่า “อยู่” เป็นกริยานุเคราะห์แสดงการคงสภาพของกริยา หากเป็นการแสดงความหมายโดยตรงก็จะอยู่ในโครงสร้าง “มี+นามวลี+อยู่+สถานที่” หรือ “สถานที่+มี+นามวลี+อยู่” เช่น “มีหนังสืออยู่บนโต๊ะหนึ่งเล่ม” หรือ “บนโต๊ะมีหนังสืออยู่หนึ่งเล่ม” ซึ่งบางครั้งอาจละกริยานุเคราะห์ “อยู่” ได้ เช่น “มีหนังสือบนโต๊ะหนึ่งเล่ม” หรือ “บนโต๊ะมีหนังสือหนึ่งเล่ม” หากเป็นการแสดงความหมายแบบบอกสภาพก็จะมีกริยาอื่นปรากฏร่วมด้วยในโครงสร้าง “มี+นามวลี+กริยา+อยู่+สถานที่” หรือ “สถานที่+มี+นามวลี+กริยา+อยู่” เช่น “มีหนังสือวางอยู่บนโต๊ะหนึ่งเล่ม” หรือ “บนโต๊ะมีหนังสือวางอยู่หนึ่งเล่ม”

จากการศึกษาพบว่า ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลาง แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) ประโยคแสดงการมีอยู่ (存在) 2) ประโยคแสดงการปรากฏขึ้น (出现) 3) ประโยคแสดงการหายไป (消失) ซึ่งประโยคแสดงการมีอยู่จะสามารถสื่อความได้ในรูปแบบแสดงสภาวะ (静态) เท่านั้น ส่วนประโยคแสดงการปรากฏขึ้นและประโยคแสดงการหายไปสามารถสื่อความได้ในรูปแบบแสดงสภาวะและรูปแบบแสดงการเคลื่อนไหว (动态)

ประโยคแสดงการมีอยู่สามารถใช้โครงสร้าง “มี...อยู่” มาเทียบเคียงดังที่กล่าวมา แต่ประโยคแสดงการปรากฏขึ้น อาจใช้กริยา “เกิด” หรือ “ปรากฏ” แทนได้ เช่น “เกิดอุบัติเหตุขึ้นบนท้องถนน” หรือ “ปรากฏร่องกินน้ำขึ้นบนท้องฟ้า” เป็นต้น ดังนั้น ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางจึงไม่จำเป็นต้องใช้โครงสร้าง “มี...อยู่” มาเทียบเคียงทั้งหมด เพราะสามารถใช้กริยาเพียงตัวเดียว คือ “มี” “เกิด” หรือ “ปรากฏ” โดยไม่ต้องมีคำว่า “อยู่” ปรากฏร่วมด้วยก็ได้

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่า ยังมีการใช้คำช่วย “过” ในประโยคแสดงการดำรงอยู่ แม้ว่า “过” จะไม่ใช่คำช่วยบอกการณัลักษณะที่แสดงการณัคงสภาพ เช่น

(3) 北京故宫住过哪位皇帝?

Běijīng gùgōng zhùguò nǎ wèi huángdì?

พระราชวังโบราณที่ปักกิ่งเคยมีจักรพรรดิพระองค์ไหนประทับอยู่

ประโยคนี้ในภาษาไทยจะใช้คำกริยานุเคราะห์ “เคย” มาเทียบเคียงความหมาย คือ “พระราชวังโบราณที่ปักกิ่งเคยมีจักรพรรดิพระองค์ไหนประทับอยู่” หรือในประโยคภาษาไทยอื่นๆ เช่น “ที่นี่เคยมีโจรบุกมาปล้นแล้วหลายครั้ง” หรือ “เคยมีคนแก่อาศัยอยู่หลังบ้านหนึ่งคน” เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นว่า ประโยคลักษณะนี้ไม่ได้แสดงการมีอยู่ ปรากฏขึ้น หรือหายไป จึงไม่อาจจัดประเภทอยู่ในทั้ง 3 กลุ่มข้างต้นได้ ประโยคลักษณะเช่นนี้ปรากฏไม่มากนักในภาษาจีน แต่จะพบได้มากกว่าในภาษาไทย ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้ประโยคที่ใช้คำช่วย “过” ในภาษาจีนกลาง และประโยคที่มีกริยานุเคราะห์ “เคย” ปรากฏเพิ่มหน้ากริยา “มี” เป็น “ประโยคแสดงประสบการณ์การมีอยู่” ซึ่งเป็นการแสดงการมีอยู่รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นก่อนกาลที่กล่าวถ้อย และมีลักษณะการใช้ตามไวยากรณ์ที่ต่างกัน คือ ประโยคภาษาจีนจะเปลี่ยนคำช่วย “着” เป็น “过” ส่วนในภาษาไทยจะเติมคำว่า “เคย” หน้ากริยา “มี”

5.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเปรียบเทียบประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางกับประโยคที่สื่อความลักษณะเดียวกันในภาษาไทยนี้ ยังมีประเด็นที่สามารถศึกษาต่อไปได้ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะคำกริยาที่มีลักษณะพยางค์เดียว อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมองว่า อาจสามารถขยายขอบเขตของกริยาให้กว้างขึ้น โดยศึกษาคำกริยาสองพยางค์ที่สามารถปรากฏในประโยคแสดงการดำรงอยู่
2. กริยาที่ผู้วิจัยนำมาทดสอบใช้ใน โครงสร้าง “V 着” นั้น ผู้วิจัยพบว่ามีคำกริยาที่ไม่สามารถใช้กับประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนได้ ปัจจัยที่ส่งผลให้คำกริยาดังกล่าวที่ไม่สามารถใช้กับประโยคแสดงการดำรงอยู่ได้นั้น ยังต้องศึกษาในระดับต่อไป
3. ผู้วิจัยพบว่า การศึกษาคำกริยานั้น ยังสามารถศึกษาคำกริยาที่สามารถปรากฏใน โครงสร้าง “มี...อยู่” ในภาษาไทยต่อไปได้
4. การศึกษาเกี่ยวกับประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกับภาษาไทย ยังสามารถศึกษาต่อไปในด้านการใช้ประโยคแสดงการดำรงอยู่ในภาษาจีนกลางของผู้เรียนชาวไทยได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กำชัย ทองหล่อ. (2543). หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์.
- นววรรณ พันธุเมธา. (2554). ไวยากรณ์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี สิงห์น้อย. (2553). กลวิธีการแปลหน่วยสร้างประโยคเน้นส่วน.
วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร, 18(3), 67.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (2548). หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ภาษาจีน

- 程爱民. (2016). 对外汉语教学与研究. 南京: 南京大学出版社.
- 陈佩秋. (2015). 汉语存现句的特征及教学对策. 南京: 南京大学出版社.
- 董成如. (2009). 存现句的认知研究——基于参照点的行为模式. 苏州:
苏州大学出版社.
- 房玉清. (2008). 实用汉语语法. 北京: 北京语言大学出版社.
- 付义琴. (2013). “有”字存现句的历史来源. 西昌学院学报, 社会科学版.
- 湖裕树, 范晓. (1993). 试论语言研究的三个平面. 期刊论文, 语言教学与研究.
- 李德津, 程美珍 (2008). 外国人使用汉语语法. 北京: 北京大学语言出版社.
- 刘国辉, 许宁云, 周频. (2012). 当代语言认知理论与应用研究. 上海: 学林出版社.
- 陆俭明, 沈阳. (2003). 汉语和汉语研究十五讲. 北京: 北京大学出版社.
- 刘月华, 潘文娱, 故桦. (2001). 实用现代汉语语法. 北京: 商务印书馆.
- 马真. (1998). 简明实用汉语语法教程. 北京: 北京大学出版社.
- 彭小川, 李守纪, 王红. (2016). 对外汉语教学语法释疑 201 列. 北京: 商务印书馆.
- 宋玉柱. (2007). 现代汉语存在句. 北京: 语文出版社.
- 吴卸耀. (2006). 现代汉语存现句. 上海: 学林出版社.
- 邢福义. (1998). 汉语语法学. 长春: 东北师范大学出版社.
- 邢福义. (2002). 汉语语法三百问. 北京: 商务印书馆.

姚淑艳. (2005). 现代汉语存在句研究. 硕士论文. 内蒙古大学.

张斌. (2010). 现代汉语描写语法. 北京: 商务印书馆.

张成进. (2008). 汉语焦点理论与汉语存现句. 现代语文, 南京审计学院对外汉语系.

朱德熙. (2014). 语法讲义. 北京: 商务印书馆.

ภาษาไทยอังกฤษ

Cecilia He. (2017). Mastering Existential Sentences (存现句) in Mandarin. Retrieved October 31, 2018, from <https://www.digmandarin.com/existential-sentences- mandarin.html>

John I. Saeed. (2003). Semantics. New Jersey: Blackwell publishing.

Melissa Huntley. (2017). How can I distinguish between activity, accomplishment and achievement verbs?. Retrieved October 31, 2018, from <https://www.quora.com/How-can-I-distinguish-between-activity-accomplishment-and-achievement-verbs-1>

Peter Collins and Carmella Hollo. (2010). English grammar: an introduction. London: Palgrave Mcmillan.

Richard Nordquist. (2018). What is an Existential Sentence in English Grammar?. Retrieved October 31, 2018, from <https://www.thoughtco.com/existential-sentence-grammar-1690689>

ภาคผนวก

ในส่วนของภาคผนวก เป็นการแปลสรุปความวิทยานิพนธ์เป็นภาษาจีน

《汉语存现句与泰语对应句式的对比研究》

一、引言

1.1 选题缘由

汉语存现句是一种结构特殊的句子，结构顺序为“处所或空间的词语或词组+动词组+名词组”，所以其结构未能与泰语的句子来相比，因为泰语的句子不通行把表示施事的词语放在句尾，如：“故宫住过明、清两朝二十四个皇帝。”该句将处所词“故宫”放在句首，接着是动词组“住过”和名词或施事“二十四个皇帝”排到句尾，把整个和句子的成分翻译成泰语是“พระราชวังโบราณมีจักรพรรดิ 24 พระองค์เคยประทับอยู่（故宫有二十四个人皇帝住过。）”或者是“มีจักรพรรดิ 24 พระองค์เคยประทับอยู่ที่พระราชวังโบราณ（有二十四个皇帝住过故宫。）”这体现了泰语的和汉语的句子是不对当的。

另外，经研究中可以发现关于汉语存现句主语的存在性的争论，如李德津和程美珍（2008：496）提出汉语存现句是无主句，不过邢福义（2002：178-179）、吴卸耀（2006：12）、张斌（2010：579）建议汉语存现句是一种主谓句，其的主语为表示处所或空间的词语，这条争论应该从各个人对语法中的结构或语义方面的研究引起了不同的看法。

此研究针对汉语存现句和泰语相关的句子的句法、成分以及语义进行研究、分析和对比。

1.2 研究的目的

1. 研究汉语存现句与泰语相关的句法、成分和意义。
2. 对比汉语存现句和泰语句的不同点。

1.3 研究的假设

1. 有的汉语存现句未能运用泰语中的“มี...อยู่(mi...yu)”结构来相比。
2. 汉语中的存现义不仅表示为存现句，并且能够表示为其他的句子。

1.4 研究的范畴

1. 对于汉语词句的例子选择，笔者运用北京大学语料库中的现代汉语存现句。
2. 对于汉语存现句的动词研究，笔者运用汉语水平考试第一级到第五级的词汇表中的动词。

1.5 研究的方法

1. 观察汉语存现句和泰语相关研究的作品。
2. 搜集语料库中的汉语存现句和泰语相关句子。
3. 研究汉语存现句与泰语有关意义句子的结构。
4. 研究汉语存现句中的动词。
 - 4.1 归类表示存在、出现或消失的动词。
 - 4.2 将所有的动词试用在泰语“V着”和“V了”结构中。
5. 研究真正的汉语存现句，将汉语存现句的句子和泰语中的“มี...อยู่ (mi...yu)”结构进行对比。
6. 研究既能够也未能替换为汉语兼语句的存现句。
7. 进行研究的综述以及撰写论文书本。

1.6 研究的收益

1. 理解汉语存现句，可以将汉语存现句真正地表达出存现性。
2. 理解汉语存现句的结构与泰语对应句式的结构以及其的不同点。
3. 将此论文当作对泰汉语教育学指导的作品。

二、前人的研究

此章对汉语存现句的观念、类型、结构以及其成分进行了研究了语言学家对存现句的各个方面的看法。经研究后，笔者发现前人的研究有不同的看法，大部分说存现句的指某处存在某物，其他说某时间也可以存在某物或者说某物存在某处所，这体现了语言学家对存现句的观念获得了不同的角度。所以笔者就把前人再研究和判断。以下是语言学加研究存现句的各个方面。

2.1 存现句的定义

Richard Nordquist(2018)说存现句是指某物的存在或不存在的句子。英语中，该句采用“there”的结构，句中的动词是“be”，还包括一些表示存在或出现意义的动词，这些动词能够跟着“there”结构。

Anchalee Singhnoi(2010)解释存现句是一种动词“be”或“have”的句子，动词也许表示出现意义如：“sit”、“stand”、“come”等，这些动词总是跟着“there”结构。泰语中有的人管它叫“ประโยคปรากฏ (prayok prakot 出现句)”

Cecilia He (2017)界定了存现句是一种汉语中的特殊句子。中国人把它当作表示某人或某物的存在、出现或消失的句子。它的意义和英语中的“there is”结构句子很相近，但两者的结构不能搭配。

所以，存现句就是一种表示某人或某物的存在、出现或消失的句子。这类句子可以发现在每个语言中，但不同点就根据不同语言的语法上。

2.2 存现义的表达方式

存现句可表达出两种形式。

2.2.1 某处或某时间存在、出现或消失某物。(吴卸耀, 2006; 房玉清, 2008; 董成如, 2009; 付义琴, 2013; 张斌, 2010; 彭小船, 李守纪, 王红, 2016; 陈佩秋, 2015), 如:

- (1) 屋子里飞着一只蜜蜂。(表示存在)
- (2) 屋子里飞进来一只蜜蜂。(表示出现)
- (3) 屋子里飞出去了一只蜜蜂。(表示消失)

2.2.2 有某物存在、出现或消失在某处。(房玉清, 2008; 董成如, 2009). 如:

- (4) 有一本书在桌子上。(表示存在)
- (5) 有一轮明月从东方冉冉升起。表示出现
- (6) 有三个犯人从监狱里逃走了。(表示消失)

虽然存现义能表达出两种形式，但是大多数语言学家同意将“某处或某时间存在、出现或消失某物”的表达方式看作存现句的结构。

2.3 汉语存现句的分类法

汉语存现句的类型单纯进行句法分类很难深入，所以我们主要从语义出发对存现句进行分类。

1. 吴卸耀（2006：29）把汉语存现句分为四个分类法。如：

1) 按照情状，存现句可分为静态存现句和动态存现句。静态和动态是事物存在的两种方式，静态反映为存现情状的不变化，动态反映为存现情状的变化。这种分类法与宋玉柱（2017：14）的分类法是一致的如：

(7) 那里有重要资料，快去抢救。（静态）

(8) 民间艺人后面缓缓开来一辆“解放”牌大卡车。
（动态）

2) 按照极性，存现句可分为肯定和否定句。有的句子只有肯定式，没有否定式。形式标记主要是否定词“没有”。如：

(9) 山下是一片肥沃的良田。（肯定句）

(10) 楼内没有厕所。（否定句）

3) 按照现实性，有的存现句是现实句，有的是非现实句。存现句的现实句多于非现实句，非现实的存现句包括假设条件句、比况句和情态句等。如：

(11) 她的脸上还挂着泪痕。（现实）

(12) 这时海面可能出现了月亮。（非现实）

4) 按照时体，动态存现句有的是持续的，有的是非持续的。如：

(13) 马路上都走着军装耀眼的海军官兵。（持续）

(14) 教室里走出了—个学生。（非持续）

2. 张斌（2010：577）说了要是从语义上看，存现句可分为两种类。

1) 存在句，这类句子表示某处存在某物的语义，句子中的动词是“有”、“是”和其他表示存在意义的动词。如：

(15) 墙上有一副画。

(16) 宿舍后面是一个操场。

(17) 院子里种着一些名贵花木。

2) 隐现句，这类句子包括表示某处出现或者消失某物，句子中的动词是“发生”“出现”“丢”“死”等表示出现或消失的动词。动词后总是加上“进来”“出去”等趋向补语，反映句子隐现意义的特点。如：

(18) 星期天来了几位老战友。（出现）

(19) 村里死了一个人。（消失）

从上面的研究，语言学家们认为存现句的分类已语义而成是最合适的方法，因为存现句不仅表示存在，并且表示出现和消失。要是我们按照句法来分类，那就难以深入了，因为存现句的句法是一致的。

所以，哈与存现句可分为三种：存在句、出现句、消失句。存在句只能表达为静态；出现句和消失句既能表达为静态又能表达为动态。

2.4 汉语存现句的结构

存现句是一种特殊结构的句子。虽然其基本结构含有主语、动词和宾语，但结构上的词性与其他句子来相比是有差别的。目前，不少语言学家饮酒了存现句结构的性质，各个都有不同的看法。

1. 张斌（2010：579-582）主张了存现句的结构可分为三段：前段、中段、后段。

前段含有表示处所的词语或方位词组，如：“门口”、“广场西边”等。有时是时间词语，如：“今天”、“周末”等。

中段含有表示出现的动词或动词组，如：“有”、“停着”、“突然出现”等。

后段含有表示事物或人类的名词或名词组，如：“警察”、“一个杯子”“隐隐的雷声”等。

2. 程爱民（2015：65）里的陈佩秋解释了周芳和刘富华（2002）研究存现句的结构后，发现它的结构包括“时间词语+动词+名词”。他们把时间词语当作A段，把动词当作B段，而把名词当作C段。他还引用王智杰（2004）的研究来说，存现句的结构有两型，一是完整型，二是非完整型。完整型含有处所词语+动词+名词，而非完整型是完整型中的一段失掉去。

因此，我们认为存现句的结构分为三段。第一段是A段，表示处所词语；第二段是B段，表示动词；第三段是C段，表示名词。换句话说，A段是句子的主语，B段是动词，C段是宾语。

2.4.1 主语单位

前人的语言作品中研究个关于存现句的主语，有的人把汉语存现句看成主谓句，而有的人把它看成无主句。这是人们在不同的时期研究了存现句获得了不同的看法，存现句的主语研究造成了语言学家们有不同意见。

1. 董成如（2009：1-2）把汉语存现句研究的时代分为三个阶段：一是《马氏文通》问世至新中国建国前的萌芽阶段；二是新中国建国后到“文革”前的独立研究阶段；三是“文革”后至现在的神话创新阶段。在这三个阶段中，第一阶段和第二阶段解释了关于汉语的主语特征，所以笔者就从前两个阶段来判断汉语存现句的主语：

1) 《马氏文通》问世至新中国建国前的萌芽阶段

1.1) 马建忠(1983)在《马氏文通》中说存现句以下面的句子性质而成。如:

- (20) 今有璞玉于此。
(21) 藐姑射之山,有神人居焉。

董氏拿马氏的看法来解释了该句含有时间或处所词语为前段的词性,不过马氏不把它们当作主语,所以存现句是一种无主句。

1.2) 黎锦熙(1992)研究了下面的存现句。如:

- (22) 东面有道松树林子。
(23) 茶棚里有许多工人。

他把上面的句子的处所词语“东面”和“茶棚里”视为“似主位的副位”,即类似于主语的副词性状语。这比《马氏文通》的认识深化了一步。

1.3) 高名凯(1986)解释存现句是个绝对句。这种句子不需要含有主语,动词前段表示处所的词语是附加语,而动词后面的名词是宾语。如:

- (24) 客厅里来了一个生人。
(25) 队伍里去了一个同志。

1.4) 吕叔湘(2002: 445-480)第一次提出存现句的概念,并发现了与存现句很相似的两类句式,即后来认为是表示出现和消失意义的存现句。如:

- (26) 东隔壁店里,午后走了一帮客。
(27) 正想着,只见外面走进来一个人。

他将上面句子中的动词后的名词看成主语。值得一提是王力(1985)认为“是”字存现句是一种倒装句。

2) 新中国建国后到“文革”前的独立研究阶段

在这段时期的存现句讨论中,对存现句的前段的处所此的句法地位形成了四种意见。(陈庭珍 1957; 范方莲 1963)如:

2.1) 存现句是处所词提前而主语后置的句式,应该分析为“状语——动词——主语”。

2.2) 存现句是无主句,应该分析为“状语——动词——宾语”。

2.3) 存现句是处所词作主语的主位语句,而谓语的主语后退。整个结构应该分析为“主语——动词——主语”。

2.4) 存现句中处所词是一句话引起陈述的部分，说话人心中想要说明的成分。因此，存现句应该分析为“主语——动词——宾语”。

陈庭珍本人也支持第四种观点，但他将由介词引导的处所词语，如“在我们后面的观礼台上，站着许多外国宾客。”分析为“状语——动词——宾语”，作为存现句的一个类别。

后来，范方莲则将介词引导的存现句分析为“主语——动词——宾语”。虽然当时人们未能对存现句的语法性质取得一致意见，第四种该观点对后来的影响最大，为大部分人所接受（朱德熙 1982）。

除了董成如的研究之外，还有其他的语言学家对存现句中的主语进行了分析。如：

2. 邢福义（2014：178-179）建议存现句是主谓句，不是无主句。如：

(28) 贵宾席上坐着几位将军。

(29) 我们村出了一件新闻。

从上面的句子来看，他主张了表示处所的词语“贵宾席上”和“我们村”是句子中的主语。

3. 吴卸耀（2006：12）研究了汉语的特点后，解释了存现句的主语是表示处所的词语，这使存现句与其他的句子相义，可以分析为“表示出所或时间+动词+名词”或者是“主语——动词——宾语”。

4. 张斌（2010：579）将存现句看成主谓句，他说了目前大部分的人将汉语存现句看成主谓句，它的句法结构可分为三段：第一段为“前段”；第二段为“中段”；第三段为“后段”。前段视为“主语”，中段视为“动词”，后段视为“宾语”。

5. 李德津，程美珍等（2008：496）对汉语存现句的主语争论了，他们认为存现句仍然是无主句，这个观点与现代人的断电有了矛盾。

因此，笔者就将前人对存现句主语的所讲分析为三组。如：

第一组是将汉语存现句看成主谓句的人，主语是句子中的前段。这组的人包括陈廷珍（1957）、范方莲（1963）、朱德熙（1982）、吴卸耀（2006）、张斌（2010）和邢福义（2014）。

第二组是将汉语存现句看成主谓句的人，主语是句子中的后段。这组的人包括吕叔湘（2002）和王力（1985）。

第三组是将汉语存现句看成无主句，句子中没有主语。这组的人包括马建忠（1983）、高名凯（1986）、黎锦熙（1992）和李德津，程美珍（2008）。

从前人的研究来看，他们对汉语存现句的主语有不同的看法。笔者发现有的人对汉语主语的概念有不同的看法。由此，笔者就拿前人的主语研究来判断。如：

1. 邢福义(2014: 24-25)界定了主语的定义说,主语是表示人物、事物、处所或时间部分的谓语前部。谓语位于主语后部,表示人物或事物等的主语的描述性。主语平时是名词或名词组。如:

(30) 张老师去阅览室。(主语表示人物)

(31) 阅览室有很多报刊。(主语表示处所)

2. 马真(1998: 46)对的主语的观点解释,除了的主语表示人物或事物以外,表示处所或时间词语也能够当作主语。如:

(32) 上海有个城隍庙。(主语表示处所)

(33) 明天不会下雨。(主语表示时间)

笔者认为,第一组的人对存现句主语的看法是句子中前段的词语就是他们对谓语前段的词语是主语,不管这些词语的语义上是施事还是受事,要是在谓语前段,他们都将这些词看成主语。第二组的人对存现句的主语的看法是后段的词语,这是因为在语义上,他们把表示人物的词语看成施事,所以这些词语就视为主语。第三组的人对存现句是一种无主句,句子中没有主语的原因是句子中的谓语前段的词语表示处所或时间,这些词在语义上不表示施事,未能引起动作,所以他们就将有存现句是无主句。

胡裕树,范晓(1993: 12)分析汉语的主语后发现,施事常用来作主语,但主语不一定是施事(受事、客体、工具、处所、时间等也可以作主语),施事也不一定都做主语(也可以作宾语、定语等),把主语和施事完全对当起来显然是不对的。

我们就同意了汉语存现句是主谓句的看法。存现句的主语表示处所的词语。另外,有的人认为存现句的主语不仅是表示处所的词语,而且是表示时间的词语(马真,1998: 46)。笔者发现存现句中的前段同时能够发生表示处所和时间的词语。如:

(34) 昨天班上来了一个新同学。

该句前段的“昨天”和“班上”无法同时当作主语,虽然这种词语是名词,但是他们不是同一类的名词,表示出来的意义不一样,所以我们也未能把它们分析为偏正词组。所谓偏正词组就是同一类的两个词语以上能够使用连词“和”作为词组。如“星期一和星期二”、“图书馆和食堂”等,但不可以用“*昨天和班上”、“*上午和村里”等。这样我们就应该判断哪个词语能当作主语,哪个词语只能当作状语。

马真(1998:102)主张了能够进入状语的词语包括时间词语。李德津,程美珍等(2008: 264)说,处所词语基本上不能进入状语,要是想把它当作状语时应该在处所词前加上介词,这样它就变成状语了。但是,存现句的主语前面平时不加上介词,所以处所词就未能当作状语。另外,我们也不能把处所词和时间词都当作状语,不然存现句就变成了无主句,这就与我们前面的看法共有矛盾了。

刘月华, 潘文娱等 (2001: 728-729) 分析了存现句中的时间词语只能当作状语, 不是主语, 主语就是处所词语。由于在存现句中, 时间词时是不一定发生的成分, 哪像表示处所的词语。

有时, 存现句的前段只有时间词, 没有处所词。如:

(35) 昨天来了一个人。

从汉语主语的功能上, 虽然时间词能够当作主语, 但是在存现句中它应该当作状语, 处所词已经代表句子的主语了。要是句子中没有出现处所词, 但是我们认为在表示意义的方面上, 事情发生时候一定与处所和时间有关, 处所和时间是不能分开的。如:

(36) 昨天 (家里) 来了一个人。

另外, 有的语言学家的研究分析了存现句有时没有出现前段, 只有中段和后段。目前, 语言学家还争论这种表示存现的句子是否存现句。

陈佩秋 (2015: 67) 将周芳和刘富华 (2002) 来说, 前段卸少处所词的存现句, 大致有两种情况。

第一种是上下文或语言环境提供了背景, 可以帮助听读者理解这一情况出于何处。如:

(37) 来了三个人。

第二种是句子所说的内容是属于自然现象的, 如无特殊需要, 不必说明事情发生的处所。如:

(38) 下雨了。

2.4.2 动词单位

汉语存现句的动词基本上包括动词“有”和“是”。别外, 还包括表示存在、出现或消失意义的动词。

1) 动词“有”

1. 《现代汉语词典第七版》(2016: 1588) 解释了“有”的意义不仅表示领有, 而且还表示存在。如:

(39) 屋里有十来个人。

2. 付义琴 (2013: 1) 研究了“有”字存现句是最早产生的存在句类型, 也是使用普遍、通行时间最久的存在句, 一直到现在, 仍然是汉语中最重要的存现句类型之一。另外他将储泽祥 (1997) 的主张来说, 如果存在是事物的特殊性质的话, 那么, 所有被领有的东西也都具有存在性。也就是说“领有”含有“存在”。

3. 董成如（2006：25）分析黎锦熙（1992）的研究后，发现动词“有”可以专门表示“存在”的意义。存现句中，它并不表示“领有”或“所有”，而是表示“存在”。

笔者认为平时表示领有、估量、存在等。我们发现黎锦熙的看法是完全都对的。有的存现句，“有”既表示存在也表示领有。如：

（40）北京有一个九华山。

从上面的句子来看，“有”既表示存在也表示领有，在表示存在时，它是“北京有一个九华山。”；表示领有，它是“九华山是北京的一处所。”另外，笔者也发现有的存现句，动词“有”只能表示存在，未能表示领有。如：

（41）树下有口很深的水井。

该句的动词“有”表示存在，因为我们知道“树下有口很深的水井。”，但是它不表示领有，我们未能理解到“很深的水井是树下的。”

我们认为如果句子前段的词语表示处所，那么“有”就能够表示存在和领有，因为在我们的心目中，处所的观念就是一种物体。物体可以体现存在和领有的意义。要是句子前段表示空间（方位词或词组），“有”就只能表示存在的意义，因为空间没有物体，也未能体现领有的意义。

另外，付义琴（2013：4-5）认为“有”在通常情况下是用为静态的，是对“拥有”或“存在”这一状态的描述，但有的时候，它不强调静态的拥有，而强调从没有到有这一状态的变化。他将段玉裁（1981）的看法来说，“有”本义是出现不宜有的事物，而领属义和存在义都是由“不宜有”引申发展而来，这显然不能被大多数人所接受。

2) 动词“是”

1. 《现代汉语词典第七版》（2016：1197）解释了动词“是”能够表示存在的意义。“是”字存现句的主语总是表示空间的词语（方位词或词组）。如：

（42）树子前面是一片水田。

2. 张斌（2010：577）研究存现句的动词之后，发现除了动词“有”可以出现在存现句中，动词“是”也可以进入存现句，它表示存在的意义。如：

（43）宿舍后面是一片操场。

他将“有”字存现句与“是”字存现句作比较，后来发现这两类存现句的功能。如：

（44）山下有一片稻田。

此句的动词“有”可以代替为动词“是”。如：

(45) 山下是一片稻田。

笔者发现不是所有的“有”字存现句都可替换为“是”字句。语言学家研究了关于“有”字存现句和“是”字存现句的替换功能。

3. 吴卸耀（2006：12）主张了“有”字存现句有时可替换为“是”字存现句。如：

(46) 桌子上有一本书。

该句可替换为

(47) 桌子上是一本书。

笔者认为“有”字存现句有时不可替换为“是”字存现句。如：

(48) 香港有一个交响乐团。

该存现句句未能替换为

(49) 香港是一个交响乐团。

这体现了“有”字存现句替换为“是”字存现句之后，它就不表示存在的意义，因为句子中的主语表示处所，不表示空间。我们知道处所和空间不同的概念的。吴卸耀（2006）研究了主语是表示空间意义的“有”字存现句，那它能够替换为“是”字句了。要是主语表示处所的存现句，动词就无法是“是”字，要不然整个句子就表示界定或描述，并不表示存在的意义。

3) 表示存在状态的动词

除了动词“有”和“是”表示了存在以外，还有其他表示存在义的动态动词。以下是语言学家分析了表示存在义的动词。

1. 刘月华等（2001：722）研究了存在句的动词有两种，一种是表示人体或物体的运动变化的，如：“走”、“站”、“躺”等。例如：

(50) 路上走着一群人。

另一种是人对物体进行安放或位置的动作用的，如“挂”、“放”、“插”等。例如：

(51) 墙上挂着几幅油画。

2. 刘国辉等（2012：289-292）中的王志军主张了汉语存在句的动词蕴含了存在义，如：“坐”、“站”、“躺”等。他解释了这些动词

是表示动作。这些动作往往与处所或空间的关系比较密切。《现代汉语词典》对动词的解释为：

“坐”意思是把屁股放在物体上。

“站”意思是把两只脚或四条腿放在物体上，竖放身体。

“躺”意思是把身体斜靠在物体上。

例如：

(52) 床上躺着病人。

另外，他还研究了一未能进入存现句的动词，如：“哭”、“脱”、“叫”等。这些动词与处所或空间没有关系，所以就不能进入存现句中。例如：

(53) *门口哭着一个人。

从上面的句子我们发现动词“哭”和处所词“门口”是没有关系。任鹰（2000：37）也说了有的动词未能进入存现句中，因为它们和表示处所或空间的主语没有关系。另外，这些动词在存现句中使用的时候，它的意义和名词不一致。如：

(54) *水里游着一个人。

他提出动动词“游（游泳）”的动作并非人的常规动作，难以作为人的正常存现方式而出现在存现句中，而相反，如果存在的主体是“鱼”、“乌龟”等水生动物，他们便可以出现在存现句中。

4) 表示出现或消失的动词

1. 刘月华等（2001：728）提出这类动词是与人体或物体的移动或非移动有关的。非移动的动词如：“出现”、“发生”、“死”、等。例如：

(55) 房间里出现了人影。（表示出现）

(56) 昨天村里死了一个老人。（表示消失）

另外，表示移动的存现句是动词后面往往加上趋向补语，如：“进来”、“过去”、“上来”等。例如：

(57) 咖啡店里走进来了一群客人。（表示出现）

(58) 树上飞过去了一只鸟。（表示消失）

在动词单位中，除了表示存在、出现或消失义的动词，还包括助动词“着”、“了”或“过”一个助词。这些助词位于动词后面。

刘月华等（2001：722）提出了存现句中的动态助词用来表示不同的存现方式。“着”、“过”和“了”表示人或事物姿态、方式存在。例如：

(59) 花瓶里插着一朵玫瑰。（玫瑰插着）

- (60) 这里住过一个中国女人。(中国女人住过)
 (61) 纸面上写了他的电话号码。(电话号码写了)

另外“了”也表示人或事物出现或消失的姿态。例如:

- (62) 新华旅馆门口开来了一辆摩托。(摩托车开来了)
 (63) 东边的村子死了一头牛。(牛死了)

2.4.3 宾语单位

存现句的后段代表句子的宾语,表示人或事物的存在、出现或消失的词语。

刘月华等(2001: 724)解释为存现的宾语表示的是一个新的信息,一般不能是单个名词,前面往往有数量或其他定语。存现句不可卸少宾语。如:

- (64) 驴背上驮着一条口袋。

他还主张了存现句的宾语表示无定的,不是有定的。如:

- (65) 桌子上放着一本书。

有定的宾语未能进入存现句中。如:

- (66) 桌子上放着那本书。

2.5 汉语存现句的判断方法

虽然汉语存现句的结构是“处所+动词+名词”,但是不是所有的词语入了这个结构就能代表存现义,所以我们就应该研究到真正的存现句。笔者发现句法变换是一种能够判断真正的存现句的方法。

笔者将以下的含有(a)字当存现的句式,而将含有(b)字的句子当存现句式的句法变换。

房玉清(2008: 191)提出“有”字存现句和“是”字存现句可以互相变换句子。如:

- (67a) 窗户外面有两棵枣树。可变换为
 (67b) 窗户外面是两棵枣树。

- (68a) 山下是一片肥沃的良田。可变换为
 (68b) 山下有一片肥沃的良田。

姚淑艳(2005: 11-12)提出状态的存在句可变换为“有”字存现句。如:

- (69a) 台上摆着鲜花。可变换为
 (69b) 台上有鲜花。

陆俭明（2003：90-92）和朱德熙（2014：182-185）提出汉语存现句可变换为“名词组+动词+在+处所”的句式。如：

(70a) 黑板上写着字。可变换为

(70b) 字写在黑板上。

另外，朱德熙（2014：182）还主张存现句也能够变换为“名词组+在+处所+动词组”的句式。如：

(71a) 水面上飘着船。可变换为

(71b) 船在水上飘着。

陆俭明（2003：92-94）补充了存现句不能变换为“正在”的句式或者“名词组+正在+动词+处所”。如：

(72a) 台上坐着主席团。不能变换为

(72b) *主席团正在坐台上。

从上面的句法变换的研究，陆建明和朱德熙的存现句的句法变换与汉语存现句的表达方式“有某处存在、出现或消失在某处”是一致的。所以笔者就采用“名词组+动词+在+处所”的句式和“名词组+在+处所+动词组”的句式来判断存现句的动词。

2.6 结论

从上面所述，表达存现义的方式有两种：一是存现句表示某处存在、出现或消失了某物；二是存现句表示某物存在、出现或消失于某处。目前我们同意将第一个观念看作存现句的观点。

存现句的分类法按照语言学家的研究可分为四种，包括按照情状、极性、实性和时体。另外，有的前人将存现句分为三类：存在句、出现句、消失句。存在句表示静态的句子；出现句和消失句既表示静态也表示动态的句子。

对于存现句的句法结构，语言学家的研究提出了汉语存现句蕴含三段：一是前段；二是中段；三是后段。前段表示处所或空间的词语或词组；中段表示存在、出现或消失的动词；后段表示人或事物的词语。

古代时期的语言研究将存现句看成一种无主句，句中没有主语，只有状语动词和宾语。但经过了很长时间的研究，目前大部分的人认为韩与存现句是一种主谓句，句中的主语表示处所或空间的词语，也就是前段的词语作为主语的功能。这是因为后代的人对主语的挂念跟以前的人不同。我们认为主语就是句子第一个词语，该词语包括名词、代词等，这跟施事和受事的概念完全不同。以前的人对主语是表示施事，对宾语时表示收拾，不管它在句子中的任何位置，表示是施事的词语视为主语，而表示受事的词语视为宾语。这可不是不对的看法。如果我们说到主语或宾语的关系，我们应该从句法方面来判断，不应该从语义来判断，句法和语义是两回事。所以我们同意韩与存现句就是一种主谓句。

存现句主语表示处所或空间的词语或词组，有时它出现了时间词语，这些时间词语是句子的状语，因为我们未能同时将处所或空间词和时间词当作主语，所以我们就把时间词视为状语。存现句能够省略主语，这是因为说话者与听话者都知道事情存在，出现或消失的地点了，不必再提。另外，表示语言现象意义的句子也能够省略主语，这是人间都知道的事情。

存现句的动词基本上是动词“有”或“是”，这两个动词可表示存在义。按预压学家的研究来说，“有”字存现句是最早产生的存在句类型，也是使用普遍、通行时间最久的存在句，一直到现在，仍然是汉语中最重要的存现句类型之一。除了这两个动词，存现句的动词还包括表示存在、出现或消失的静态或动态动词。动词后常带着助动词“着”、“了”、“过”。这些助动词常在存现句中发现，它表示动词存现的不同态度。表示出现或消失的存现句有时带着趋向补语，它位于动词后，发生在表示移动性的存现句，用来说明人或事物出现或消失的方向。

其宾语是表示人或事物的词语，它是无定的。词语前面常带着数量词。宾语是存现句中不可卸少的部分。

语言学家对存现句中的介词“在”和“从”后发现，有的人将这些介词进入句子中的主语前面，用来表示处所或空间的以及方向的强调。有的人提出这些介词不许进入存现句中，进入了句子中后该句就变成无主句了，因为表示处所或空间词加上了介词它就变成了介词词组。在汉语语法规定中，说明了介词或介词词组未能当作主语，所以加上了它句子就没有主语了，这是跟我们对存现句主语的看法就有矛盾了。因此我们认为存现句不可加上介词“在”或“从”。另外，这些介词也没有强调处所或空间以及方向的意义。

句法变换是用来判断真正的存现句的方法。真正的存现句能变换为“名词组+动词+在+处所”和“名词组+在+处所+动词组”的句式。这些句式与“有某物存在、出现或消失”的表达方式是一致的，所以我们也能够运用句法变换来判断存现句的动词。

三、汉语存现句的动词

此章笔者对汉语存现句的动词进行研究，由于韩与存现句的结构虽然是“处所+动词组+名词组”，但是在语义上必须表达出存现义。因为不是所有存现句式都能够表达出存现义，所以就该研究到真正的存现句。笔者就搜集了汉语水平考试（HSK）第一级到第五级的词汇表中的单音动词，然后将这些动词进行研究。

3.1 能够出现于存现句结构的动词

从上面的研究，我们可将汉语存现句分为三个形式：

- 1) 直接表示存在的动词（“有”或“是”）
- 2) 间接表示存在的动词（状态动词）
- 3) 表示出现或消失的动词

笔者搜集了笔者就搜集了汉语水平考试（HSK）中的单音动词，发现一共有 220 个词，如下。

爱	把	摆	搬	包	抱	背	比	别	擦	猜	踩	插	拆	尝	抄	炒	吵	趁	称
乘	吃	冲	出	除	穿	闯	吹	催	存	呆	带	戴	当	挡	倒	到	等	滴	递
点	钓	掉	丢	逗	读	断	蹲	饿	发	翻	放	分	扶	干	搞	给	够	挂	关
逛	滚	过	喊	喝	恨	花	画	还	换	挥	回	会	寄	假	嫁	煎	捡	讲	教
浇	交	叫	接	借	进	救	举	捐	卷	开	砍	看	渴	克	刻	哭	夸	困	拉
来	拦	累	离	连	留	漏	抡	骂	买	卖	摸	拿	念	弄	拍	派	跑	陪	披
批	骗	飘	破	骑	牵	敲	瞧	切	请	取	娶	去	劝	却	嚷	让	绕	扔	洒
杀	晒	上	伸	升	省	剩	使	试	收	输	摔	甩	说	撕	死	送	算	碎	锁
抬	谈	躺	烫	逃	提	听	停	挺	吐	推	退	脱	完	玩	往	喂	闻	吻	问
洗	系	下	吓	响	想	向	笑	歇	斜	写	信	行	醒	修	摇	咬	要	赢	用
与	越	晕	摘	站	涨	找	睁	支	指	种	煮	住	祝	撞	走	租	坐	做	醉

笔者就将上面 220 个动词试用在“V 着”和“V 了”结构中，是为了研究蕴含持续性的动词和表示出现或消失的动词。研究后发现所有 220 个动词都能够用在“V 了”结构中，不过只能用个在“V 着”结构中只有 128 个动词，如下：

1. 爱

心里爱着她。

2. 把

我把着门不让他上厕所。

3. 摆

菜在桌子上摆着。

4. 搬

邻家的小女孩搬着凳子。

5. 包

外面包着硬壳。

6. 抱

7. 背

学生们每人背着一个大大的旅行包。

8. 比

他用手比着自己的腰部。

9. 别

腰里别着两杆枪。

10. 擦

不停地用手帕擦着脸上的汗水。

11. 猜

孩子们在猜着谜语。

12. 踩

西陶庄人脚下踩着煤。

13. 插

蛋糕上插着蜡烛。

14. 拆

她拆着桌面上的一沓信件。

15. 尝

三人一面尝着点心，一面自在地聊天。

16. 抄

金秀坐在他的对面，替他抄着方子。

17. 炒

她炒着回锅肉。

18. 吵

小女吵着要去麦当劳。

Xiǎonǚ chǎozhe yào qù Màidāngláo.

19. 乘

官兵们乘着小艇。

20. 吃

工人吃着可口的饭菜。

21. 穿

宋美龄穿着白色长裙礼服。

22. 吹

苗族女吹着芦笙迎客人。

23. 催

门外有汽车的喇叭在催着。

24. 存

库里存着两千多吨钢材。

25. 呆
让它在外面呆着吧。

26. 带
你身上带着钱吗？

27. 戴
头上戴着一顶帽子。

28. 挡
左手挡着黄先生。

29. 倒
母亲往碗里倒着水。

30. 等
车就在那儿等着呢。

31. 滴
眼里滴着泪花。

32. 点
油灯还点着呢。

33. 钓
老人钓着鱼。

34. 掉
地上掉着好多票子。

35. 逗
我们在逗着你玩。

36. 读
妈妈读着信。

37. 蹲
小王蹲着吃饭。

38. 饿
我饿着呢。

39. 放
盘中放着四只螃蟹。

40. 扶
左手扶着自己的儿子。

41. 干
现在干着临时工。

42. 挂
门上挂着两把锁。

43. 关
城堡的门关着。

44. 逛
人们逛着花市。

45. 滚
脚下滚着碎石流沙。

46. 喊
嘴里还大声喊着。

47. 喝

兄弟三人喝着酒。

48. 画

车厢上画着彩龙。

49. 煎

药在炉上煎着。

50. 讲

嘴里讲着土改的政策。

51. 教

他教着许多徒弟。

52. 浇

米饭上浇着豆腐和白菜。

53. 卷

狂风卷着黄沙。

54. 开

北屋门开着呢。

55. 看

我在看着呢！

56. 渴

他们都渴着呢。

57. 刻

上面刻着一行字。

58. 哭

她正在哭着呢。

59. 困

孩子们都困着呢。

60. 拉

高天民一手拉着一个孩子。

61. 留

他留着僧侣似的平头。

62. 漏

暖气片漏着水。

63. 抡

李自强抡着大锤。

64. 骂

大家正骂着呢。

65. 摸

有的人摸着大象的尾巴。

66. 拿

我们都拿着板儿。

67. 念

口里念着西方极乐世界的阿弥陀佛。

68. 弄

呆立的新郎弄着缎带和呢帽。

69. 拍

他拍着马脖子，失声哭了。

70. 跑

那马儿正跑着。

71. 陪

我们都陪着他。

72. 飘

雪花在窗外飘着。

73. 骑

她骑着马。

74. 牵

我牵着马。

75. 敲

外廊的拐角处有人在敲着锤子。

76. 瞧

她也正在瞧着李寻欢。

77. 切

老婆切着生日蛋糕。

78. 劝

顾咸信劝着何开荫。

79. 嚷

别人都大声嚷着。

80. 绕

头上绕着六颗星。

81. 扔

屋里到处都扔着玩具。

82. 洒

台灯洒着淡黄色的光线。

83. 晒

太阳晒着呢。

84. 伸

那乌龟伸着头。

85. 升

黑屋子里升着煤火，热得厉害。

86. 收

老爷，这套官服我收着呢。

87. 摔

小户摔着汗珠子。

88. 甩

手里甩着鞭子。

89. 说

我现在说着呢！

90. 撕

她手里撕着炸鸡。

91. 锁

存折在抽屉里锁着呢。

92. 抬

四个人抬着一口棺材。

93. 谈

我们正在谈着呢。

94. 躺

努尔哈赤在船上躺着。

95. 烫

一个个小女孩子都烫着头发。

96. 提

手里提着一个小木桶。

97. 听

我在这里听着呢。

98. 停

门口停着许多自行车。

99. 吐

嘴里还吐着鲜血。

100. 推

手里推着自行车。

101. 脱

他正脱着衣服。

102. 玩
他们在后院花园玩着呢。

103. 喂
他喂着两只猫。

104. 闻
饿虎闻着血腥。

105. 吻
他吻着我，发狂地吻着我。

106. 问
嘴里还不停地问着。

107. 洗
我们洗着餐具。

108. 想
心里正想着呢。

109. 笑
我还笑着呢！

110. 歇
他们都在那边歇着呢！

111. 斜
她正在床上斜着呢。

112. 写
预言家日报上都写着呢！

113. 醒
夫人醒着呢。

114. 修
车正修着呢。

115. 摇
李小姐摇着头。

116. 咬
她咬着牙。

117. 晕
东方闻音红晕着脸蛋。

118. 摘
果农们正在摘着黄橙橙的香梨。

119. 站
狄文瑛在摊旁站着呢。

120. 找
我还在家里找着呢。

121. 睁
她的眼睛睁着呢。

122. 种
地上种着密集的高丽草。

123. 煮
炉子上还煮着一大锅肉。

124. 住

我的隔壁住着一个共产党员的家庭。

125. 走

几个人在路上走着呢。

126. 租

房子正租着呢。

127. 坐

祁老人还在那儿坐着呢。

128. 醉

他醉着呢！

能够进入“V着”结构的动词包括动作动词，如：“躺”、“站”、“坐”等，也包括非动作动词，如：“饿”、“困”“洒”等。这些动词用在“V着”结构时表示动作的持续性，即使表示持续性，也不一定表示存在义。所以笔者就搜集了出现在存现句结构（处所+动词组+名词组）中的“V着”和“V了”结构的动词。搜集后发现共有93个动词能用在存现句的结构。如下：

1. 爱

他心里爱着别人。

2. 摆

台上摆着酒席。

3. 搬

楼里搬来了新主人。

4. 包

外面包着软壳。

5. 抱

儿子手里抱着几只鹅。

6. 背

身上背着一架机器。

7. 别

上衣上别着一束紫罗兰。

8. 擦

脸上擦着香粉。

9. 猜

嘴里猜着谜语。

10. 踩

老矿工的左脚下踩着一颗大钻石。

11. 插

蛋糕上插着蜡烛。

12. 尝

我嘴里尝着甜美的花蜜。

13. 抄

上面抄着毛泽东的一段话。

14. 炒

平底锅里炒着什么东西？

15. 乘

太空梭上乘着一名士兵。

16. 吃

嘴里吃着鸡蛋。

17. 出

小房子里出来了好几个伪军。

18. 穿

身上穿着纯棉质地的睡衣睡裤。

19. 吹

室外吹着呼呼的西北风。

20. 存

库里存着两千多吨钢材。

21. 呆

驾驶舱里呆着一个发疯了的动物。

22. 带

你身上带着钱吗？

23. 戴

头上戴着一顶帽子。

24. 到

村庄里到了一百多个刀客。

25. 倒

地上倒着口袋。

26. 等

家里等着一屋子的人。

27. 滴

钢梁上滴着锈水。

28. 点

庙里点着长明灯。

29. 掉

木梯掉着英民的一只布鞋。

30. 丢

院里丢了自行车。

31. 蹲

肩上蹲着一只小猴子。

32. 放

书桌上放着一大叠红色的贺卡。

33. 扶

手里扶着一根小树干。

34. 挂

舞台上挂着“祝你生日快乐”的横幅。

35. 关

笼子里关着一只黄雀。

36. 滚

她脸上滚下了眼泪。

37. 喝

嘴里喝着奶。

Zuǐ lǐ hēzhe nǎi.

38. 画

窗户上画着花和经文。

39. 煎

锅里煎着鸡蛋。

40. 讲

嘴里讲着土改的政策。

41. 浇

我们身上浇着沸水。

42. 进

门里进来了狗剩的老婆和她的儿子。

43. 卷

床上卷着脏兮兮的薄被。

44. 开

前边开过来了一辆车。

45. 刻

刀上刻着九个字。

46. 拉

她手里拉着胡琴。

47. 来

村里来了一些人。

48. 留

大将脸上留着黑字。

49. 骂

心里骂着自己。

50. 摸

赵三丰手里摸着刀。

51. 拿

秦松手里拿着一只柑子。

53. 拍

夫妻俩手中拍着石头。

54. 跑

羊圈里跑了一只羊。

55. 飘

河上飘着柔漫的轻纱。

56. 骑

马上骑着一个人。

57. 牵

手里牵着一个七岁左右的女孩。

58. 敲

市面上敲着锣鼓。

59. 嚷

口里嚷着纯正的湖北腔。

60. 绕

银盒旁绕着一根皮腰带。

61. 扔

地面上扔着许多烟头。

62. 洒

布衫上洒着各色墨水。

63. 晒

楼上晒着衣服。

64. 升

体育馆内升起了五星红旗。

65. 说

嘴里说着闲话。

66. 撕

她手里撕着炸鸡。

67. 死

村里死了一个人。

68. 锁

抽屉里锁着存折。

69. 谈

嘴上谈着烈女。

70. 躺

床上躺着三个人。

71. 烫

楼牌上烫着金字。

72. 逃

王子镇逃走了一个犯人。

73. 提

他手里提着一条怪样的鱼。

74. 听

耳中听着四下里的话语。

75. 停

院子里停着好几辆收割机。

76. 挺

手中挺着一柄长矛。

77. 吐

嘴里吐着泡沫。

78. 推

手里推着自行车。

79. 玩

手中玩着两根签字。

80. 问

心里问着自己。

81. 想

领导心里想着职工。

82. 歇

院子里斜着一架葡萄。

83. 斜

墙壁上斜着一支捂得发黄的火枪。

84. 写

物名牌上写着中文名。

85. 修

上面修着简单的房屋。

86. 摇

手里摇着大大的芭蕉扇。

87. 咬

嘴里咬着瓜子。

88. 站

岸上站着一个人。

89. 种

老李家门前种着葡萄。

90. 煮

锅里煮着稀菜汤。

91. 住

森林里住着勇敢的鄂伦春。

92. 走

土房子里走了一个大学生。

93. 坐

屋里坐着一位客人。

3.2 句法变换作为存现句的判断方法

对于存在句的判断方法，笔者运用陆建明（2003）、房玉清（2008）和朱德熙（2014）的存现句的句法变换。存现句的句法变换为“（有）名词组+动词+在+处所”和“（有）动词组+在+处所+动词组”。

在 220 个单音动词之中，能够表示存在的状态含有 36 个动词。如下：

动词	判断存在义的句式	
	（有）名词组+动词+在+处所	（有）名词组+在+处所+动词组
1. 摆	（有）酒席摆在台上。	（有）酒席在台上摆着。
2. 包	（有）小纸条包在香皂外。	（有）小纸条在香皂外包着。
3. 背	（有）一架机器背在身上。	（有）一架机器在身上背着。
4. 别	（有）一束紫罗兰别在上衣上。	（有）一束紫罗兰在上衣上别着。
5. 插	（有）蜡烛插在蛋糕上。	（有）蜡烛在蛋糕上插着。
6. 乘	（有）一名士兵乘在太空搜上。	（有）一名士兵在太空搜上乘着。
7. 穿	（有）纯棉质地的睡衣睡裤穿在身上。	（有）纯棉质地的睡衣睡裤在身上穿着。
8. 存	（有）两吨钢材存在库里。	（有）两吨钢材在库里存着。
9 呆	（有）一个发狂了的动物呆在驾驶舱里。	（有）一个发狂了的动物在驾驶舱里呆着。
10. 带	（有）钱带在身上。	（有）钱在身上带着。
11. 戴	（有）一顶帽子戴在头上。	（有）一顶帽子在头上戴着。
12. 等	（有）一屋子的人等在家里。	（有）一屋子的人在等着。
13. 蹲	（有）一只小猴子蹲在肩上。	（有）一只小猴子在肩上蹲着。
14. 放	（有）一大叠红色的贺卡放在书桌上。	（有）一大叠红色的贺卡在书桌上放着。
15. 挂	（有）“祝你生日快乐”的横幅在舞台上挂着。	（有）大一在墙上挂着。
16. 关	（有）一只黄雀关在笼子里。	（有）一只黄雀在笼子里关着。
17. 画	（有）花和经文画在窗户上。	（有）花和经文在窗户上画着。
18. 刻	（有）九个字刻在刀上。	（有）九个字在刀上刻着。
19. 留	（有）黑字留在大将脸上。	（有）黑字在大将脸上留着。
20. 跑	（有）一只羊跑在羊圈里。	（有）一只羊在羊圈里跑着。
21. 飘	（有）柔曼的轻纱飘在河上。	（有）树叶在水上飘着。

22. 绕	(有) 一根皮腰带绕在银盒旁。	(有) 一根皮腰带在银盒旁绕着。
23. 扔	(有) 许多烟头扔在地面上。	(有) 许多烟头在地面上扔着。
24. 晒	(有) 衣服晒在楼上。	(有) 衣服在楼上晒着。
25. 锁	(有) 存折锁在抽屉里。	(有) 存折在抽屉里锁着。
26. 躺	(有) 三个人躺在床上。	(有) 三个人在床上躺着。
27. 烫	(有) 金字烫在楼牌上。	(有) 金字在楼牌上烫着。
28. 停	(有) 好几辆收割机停在院子里。	(有) 好几辆收割机在院子里停着。
29. 歇	(有) 一架葡萄歇在院子里。	(有) 一架葡萄在院子里歇着。
30. 斜	(有) 接骨木丛斜在篱笆上。	(有) 接骨木丛在篱笆上斜着。
31. 写	(有) 中文名写在物名牌上。	(有) 中文名在物名牌上写着。
32. 站	(有) 一个人站在岸子上。	(有) 一个人在岸子上站着。
33. 种	(有) 葡萄种在老李家门前。	(有) 葡萄在老李家门前种着。
34. 住	(有) 勇敢的鄂伦春住在森林里。	(有) 勇敢的鄂伦春在森林里住着。
35. 走	(有) 一个大学生走在土房子里。	(有) 一个大学生在土房子里走着。
36. 坐	(有) 人坐在石凳上。	(有) 人在石凳上坐着。

综上所述，存在句中的动词蕴含了动作动词 (activities verbs)，如：“躺”、“站”、“坐”等，也蕴含了完结动词 (accomplishment verbs)，如：“画”、“写”、“种”等。这些动词在存在句中表示动作的持续性，不是表示动作的进行。

另外，笔者还发现出现句和消失句可以运用房玉清 (2008: 193) 的出现句或消失句的句法变换“(有) 名词组+从+处所+动词组”或“(有) 名词组+动词+到+处所”来判断。判断后发现 10 个动词表示出现和消失。如下：

动词	判断出现和消失的句式	
	(有) 名词组+“从”+处所+动词组	(有) 名词组+动词+“到”+处所
1. 搬	(有) 新主人从楼里搬来了。	(有) 新主人搬到楼里了。
2. 出	(有) 伪军从小房子里出来了。	-
3. 滚	(有) 眼泪从她脸上滚下了。	-
4. 进	(有) 狗剩的老婆和她的儿子从门里进来了。	(有) 狗剩的老婆和她的儿子进到门里了。
5. 开	(有) 一辆车从前边开过来了。	(有) 一辆车开到前边了。
6. 来	(有) 一些人从村里来了。	(有) 一些人来到村里了。

7. 跑	(有) 一只羊从羊圈里跑了。	(有) 一只羊跑到羊圈里了。
8. 升	(有) 五醒红旗从体育馆里升起了。	-
9. 逃	(有) 一个犯人从王子镇逃走了。	(有) 一个犯人逃走到王子镇了。
10. 走	(有) 一个大学生从土房子里走了。	(有) 一大学生走到土房子里了。

我们可以看到大多数表示出现或消失义的动词含有动态形式的动词，所以就使用介词“从”和“到”代表动态的方向。另外，动词“到”是直接表示出现义；动词“丢”和“死”是直接表示消失义，所以它们的意义就表示出现或消失义了，不必要判断。

在研究存在义的动词以及研究出现和消失义的动词之中，未能进入存现句就是表示人的感情或心情的动词，它也是一种静态动词 (stative verbs)。另外，朱德熙 (2014: 183) 补充了还有些动作动词，如“吃”、“看”等，不能进入存现句，因为它不表示存现，而表示事情发生的处所。如：

(1a) 在食堂里吃饭。不可用为

(1b) *饭吃在食堂里。

(2a) 在飞机上看书。不可用为

(2b) *书看在飞机上。

四、汉语存现句与泰语对应句式的对比分析

大多数的中国语言学家提出了汉语的结构是“表示存现义的词或词组+动词组+名词组”。笔者发现这个结构和泰语句的结构是不对当的，此章就将汉语存现句的结构、成分与泰语对应句式来做比较。

4.1 表示存现义的泰语句的形式

泰语中没有存现句的定义，可是只有表示存现意义的句子。Anchalee Singhnoi (2010)提出了这种表示存现义的句子叫“ประโยคปรากฏ (prayok prakot)”，经研究返现泰语中实用“มี...อยู่ (mi...yu)”结构代表存现义的句子。这句话相当于汉语“有”字句子。

泰国皇家学院网上词典（2004）解释“มี (mi 有)”为“发生、出现、存在”等。如：

(1) ในหม้อมีข้าว ในห้องน้ำมีคน

Nai mo mi khao nai hongnam mi khon.

(里锅 有饭, 里 洗手间 有人)

锅里有饭, 洗手间里有人。

除了“มี”字句以外，还可以表示为“เกิด (koet 发生)”和“ปรากฏ (prakot 出现)”字句，这种句子代表出现义的句子。如：

(2) เกิดอัคคีภัยขึ้นที่ศูนย์การค้า

Koet akkhiphai khuen thi sunkankha.

(发生 火灾 起来 在 百货公司)

百货公司发生了火灾。

(3) ปรากฏรุ้งกินน้ำขึ้นบนท้องฟ้า

Prakot rungkinam khuen bon thongfa.

(出现 彩虹 起来 上天。)

天上出现了彩虹。

泰语中“คือ (khue 是)”字句不表示存现义，所以汉语中的“是”字存现句不能实用“คือ”字来代表，只能使用“มี”字来代表。泰国皇家学院词典（1999：252）解释“คือ”为“เป็น (pen 一种的“是”)”，泰语中“คือ”表示叙述性，不表示存现性。如：

(4) งูคือสัตว์เลื้อยคลานชนิดหนึ่ง

Ngu khue sat lueaikhlan chanit nueng.

(蛇 是 爬行动物 一种)

蛇是一种爬行动物。

4.2 汉语存现句与泰语对应句子的句式

汉语:

汉语存现句的结构只有一个结构为:

“处所或空间词语或词组+动词组+名词组”, 如:

(5) 桌子上是套茶具。

(6) 墙上挂着一幅油画。

泰语:

1. 表示存在义。这类句子结构有四个结构, 如:

1.1 “มี (有) + นามวลี (nam wali 名词组) + อยู่ (yu 动词

“在”) + บุพบทวลี (bupphabot wali 介词短语)” :

(7) มีเด็กอยู่ในห้องสามคน

Mi dek yu nai hong sam khon.

(有 孩子 在 里屋子 三个)

屋子里有三个孩子。

1.2 “มี (有) + นามวลี (名词组) + กริยาวลี (kriya wali 动词

组) + อยู่ (着) + บุพบทวลี (介词短语)” :

(8) มีปฏิทินแขวนอยู่ที่ผนัง

Mi patithin khwaen yu thi phanang.

(有 日历 挂着 在墙)

墙上挂着日历。

1.3 “บุพบทวลี (介词短语) + มี (有) + นามวลี (名词组) + อยู่

(动词“在”)” :

(9) บนโต๊ะมีหนังสืออยู่หนึ่งเล่ม

Bon to mi nangsue yu nueng lem.

(上桌子 有 书 在 一本)

桌子上有一本书。

1.4 “บุพบทวลี (介词短语) + มี (有) + นามวลี (名词组) + กริยาวลี (动词组) + อยู่ (着)” :

(10) หน้าประตูมีรถจอดอยู่หนึ่งคัน

Na pratu mi rot chot yu nueng khan.

(前门口 有车 停着 一辆)

门口前停着一辆车。

2. 表示出现或消失义。这类句子结构有两个结构，如：

2.1 “มี (有) + นามวลี (名词组) + กริยาวลี (动词组) + จาก (chak 从) + บุพบทวลี (介词短语)” :

(11) มีนกบินออกไปจากในห้องสองตัว

Mi nok bin ok pai chak nai hong song tua.

(有 鸟 飞 出去 从 里屋子 两只)

屋子里飞出去了 two 只鸟。

2.2 “กริยา “เกิด/ปรากฏ” (动词 “发生/出现”) + นามวลี (名词组) + ขึ้น (khuen 起来) + บุพบทวลี (介词短语)” :

(12) เกิดอุบัติเหตุขึ้นบนท้องถนน

Koet ubattihet khuen bon thongthanon.

(发生 事故 起来 上路)

路上发生了事故。

(13) ปรากฏเงาของผู้ชายขึ้นที่หน้าต่าง

Prakot ngao khong phuchai khuen thi natang.

(出现 男人的影子 起来 在窗户)

窗户上发生了男人的影子。

4.3 汉语存现句与泰语对应句式的结构

汉语：

汉语存现句的主语表示处所或空间的词语或词组，如：

(14) 图书馆由中国历史书。(主语表示处所)

(15) 窗边是一把椅子。(主语表示空间)

有的汉语存现句的句首为时间词语，如：

(16) 上午来了一位客人。

上面句子的时间词“上午”不是句子的主语，而是状语。虽然该句无处所或空间词或词组当作主语，但是在语义上，它仍然表示处所或空间。这样的句子省略了处所或空间词，因为说话者和听着都在同一个处所或空间，或是他们都理解存在、发生或消失的处所或空间了，不必提到。该句来自于下面的句子：

(17) 上午（家里）来了一位客人。

存现句的宾语既表示施事者也受事者，当作存现句的宾语的动词是表示人或事物的名词。如：

(18) 前面走过来了一个孩子。

(19) 纸上写着“福”字。

泰语：

表示存现义的泰语句的句首大部分使用动词“มี（有）”、“เกิด（发生）”、“ปรากฏ（出现）”。如：

(20) มีสุนัขอยู่ในบ้านสามตัว

Mi sunak yu nai ban sam tua.

（有 狗 在 里家 三条）

家里有三条狗。

(21) เกิดการปฏิวัติขึ้นที่ประเทศไทย

Koet kan patiwat khuen thi prathet thai.

（发生 革命 起来 在 泰国）

泰国发生了革命。

(22) ปรากฏเมฆขึ้นบนท้องฟ้า

Prakot mek khuen bon thongfa.

（出现 云 起来 上天）

天上出现了云。

泰语中将这种句子当作“ประโยคกริยา（动词句）”，因为句子中的前头都是动词。按照泰语规则，句首的动词后面就是主语（Kamchai-Thonglor, 2011: 368）。

另外，表示存现义的泰语句还可以将介词短语放在句首。这个介词短语也表示空间。如：

(23) บนโต๊ะมีแจกันวางอยู่หนึ่งใบ

Bon to mi chaekan wang yu nueng bai.

（上桌子 有 花瓶 放着 一个）

桌子上放着一个花瓶。

虽然泰语中表示空间的短语是一种介词短语，不过在这种句子中它放在动词“มี（有）”的前面，所以它的功能就像名词或代词一样（Nawawan Pantumeta, 2010: 181）。

泰语中的时间词语也能够进入存现义的句子前段。Nawawan Pantumeta (2010: 7-8) 提出时间词语也是一种名词，所以它能够代表句子的主语。如：

(24) คืนนี้มีการแสดงที่โรงละคร

Khuen ni mi kan sadaeng thi ronglakhon.

（今夜 有 表演 在 剧院）

今夜剧院有表演。

汉语中，表示空间的词组是一种名词组，它与泰语表示空间的词组是不同的观念。汉语方位词组是将方位词放在名词之后，如“家里”、“路上”、“树下”等；泰语中表示空间或方位词组是一种介词短语，因为泰语将方位词放在名词之前，它的功能就像介词一样，如“ในบ้าน（nai ban 里家）”、“บนถนน（bon thanon 上路）”、“ใต้ต้นไม้（tai tonmai 下树）”等。汉语存现句的助动词表示动词的持续性、完成性或过去义。“着”代表持续性，出现于存在句，“了”代表完成性，出现于存在句和隐现句，“过”表示过去义，出现于存在句。如

(25) 墙上贴着一条通知。（表示持续性）

(26) 前面开过来了一辆汽车。（表示完成性）

(27) 大王宫住过泰国的国王。（表示过去义）

泰语中把这些词语当作动词的修饰语，如“อยู่（着）”、“แล้ว（laeo 了）”、“เคย（过）”。它们的功能跟汉语中的助动词“着”、“了”、“过”的功能是一样的。如：

(28) ในห้องมีโซฟาวางอยู่หนึ่งตัว

Nai hong mi sofa wang yu nueng tua.

（里屋子 有 沙发 放着 一个）

屋子里放着一个沙发。

（表示持续性）

(29) มีคนเดินออกมาจากในห้องแล้วหนึ่งคน

Mi khon doen okma chak nai hong laeo nueng khon.

(有人 走出来 从 里屋子 了 一个)
屋子里走出来了一个人。
(表示完成性)

(30) มีครูชาวจีนเคยมาที่โรงเรียน

Mi khru chao chin khoei ma thi rongrian.

(有 中国老师 过 来 学校)
学校来过中国老师。
(表示过去义)

泰语“มี/เกิด/ปรากฏ (有/发生/出现) + นามวลี (名词组) + กริยาวลี (动词组) + อยู่ (着) + บุพบทวลี (介词短语)”结构的句子之中不出现宾语, 这个句子叫“ประโยคกริยา (动词句)”这个结构的名词组当作句子的主语, 所以它未能当作宾语。另外, 介词短语就是动词的修饰语, 不是宾语, 它表示存现的空间。如:

(31) มีแจกันวางอยู่บนโต๊ะหนึ่งใบ

Mi chaekan wang yu bon to nueng bai.

(有 花瓶 放着 上桌子 一个)
桌子上放着一个花瓶。
(句子没有宾语。)

“(介词短语) + (有) + (名词组) + (动词组) + อยู่ (着)”结构的句子中的宾语为名词组, 因为它是动词“有”的宾语。如:

(32) ในหม้อมีข้าวในห้องน้ำมีคน

Nai mo mi khao nai hongnam mi khon.

(里锅 有 饭, 里厕所有 人)
锅里有饭, 厕所里有人。
(句介词短语“里锅、里厕所(锅里、厕所里)”
当作主语。)

4.3 存现句与表示存现义句的用法

对于存现句和“有”字兼语句的语用, 笔者认为信息结构 (information structure) 的理论中的焦点 (focus) 或旧信息 (given information) 和新信息 (new information) 有关。

张成进（2008）提出焦点总是出现在句尾的信息，我们把它叫做“句尾焦点（end-focus）”也就是说位于句尾的信息经常是新信息，这新信息就是焦点。它相对于假定（presupposition），人们经常先提到假定，然后才提到焦点，假定是交流双方都已经知道的信息，他就是旧信息。如：

（33）小王昨天已经修好了那部机器。

句尾的“那部机器”是句子的焦点或新信息；而“小王”当作旧信息或假定。

Nawawan Pantumeta（2010：254-257）解释了新信息是说话者想让听者知道新的东西，而听者没有提前知道那个新的东西，所以在表达语言上应该将新信息放在句尾。相对而言就是旧信息，它是互相交流的双方人都已经知道的东西，所以在表达语言上人们就先提到，它经常位于句首。

另外 Nawawan Pantumeta（2010：257-258）提到主题（topic）与评论。主题是说话者开始表达出来的信息，经常位于句首；评论是主题的修饰语，表示描写或叙述了主题。

笔者认为汉语存现句和泰语“บุพบทวลี（介词短语）+มี（有）+นามวลี（名词组）+กริยาวลี（动词组）+อยู่（着）”结构的句子是描写某处所或空间存现某物，所以人们将“处所或空间的词语或词组”当作主题，是为了描写某处或某空间，存现动词和句尾的名词是处所或空间的评论，用来表示存现性。另外笔者发现存现句是由处所或空间为旧信息或假定，说话者和听者都已经知道处所或空间，所以就把处所或空间放在句首，然后才描绘到表示存现性的名词。这个名词或者名词组是存现句的新信息或焦点，说话者想给听着知道表示存现性的某物。

表示存现义的“有”字兼语句和泰语“มี（有）+นามวลี（名词组）+（动词组）+อยู่（着）+บุพบทวลี（介词短语）”结构的句子是描写名词的存现处所或空间。这类句子中的名词是主体，评论是存现义的动词和处所或空间的词语。也就是说名词组代表旧信息或假定，而处所或空间代表新信息或焦点，所以说说话者就先提到名词，然后才提到处所或空间。

因此，汉语中当我们需要描写处所或空间存现某物应该使用存现句，如果需要描写到物体存在某处或某空间应该使用表示存现义的“有”字兼语句。泰语中也是这样，当我们需要描写处所或空间存现某物应该使用“บุพบทวลี（介词短语）+มี（有）+นามวลี（名词组）+กริยาวลี（动词组）+อยู่（着）”句，要是需要描写到物体存在某处或某空间应该使用“มี（有）+นามวลี（名词组）+（动词组）+อยู่（着）+บุพบทวลี（介词短语）”句。

五、结语

5.1 研究的结语

存现义的表达方式可分为两种：第一种是表示某处或某时间或空间存现某物；第二是有某物存在、出现或消失在某处。汉语存现句初次发现在马建忠的《马氏文通》中。存现句有三类：一是存在句，表示某处存在某事物，如：“天上有一架飞机。”、“屋子里作者几位主席团。”等；二是出现句，表示某处出现或消失某物，如：“路上发生了事故。”；三是消失句，如：“树上飞走了两只鸟。”等。

句法变换是用来判断真正的存现句的方法。真正的存现句能变换为“名词组+动词+在+处所”和“名词组+在+处所+动词组”的句式。这些句式与“有某物存在、出现或消失”的表达方式是一致的，所以我们也能够运用句法变换来判断存现句的动词。

存现句的句法可分为三段：前段、中段和后段，前端为表示处所或空间的词语或词组；中段为表示存现性的动词；后段为名词。在表达功能上前端为主语；中段为动词；而后端为宾语。如：“桌子上放着一本书。”句子中的“桌子上”是主语，“放着”是动词组，“一本书”是宾语。有的存现句句首为时间词语如：“昨天家里来了个人。”中的“昨天”虽然在句子的句首，但我们不把它当作主语，而把它当作状语。主语仍然是处所或空间的词语“家里”。存现句的动词除了表示存在义的“有”和“是”，大多数是表示动作的动词，另外完结动词和成就动词也能进入句子中，不过静态动词未能出现在存现句中。存在句的动词后经常带上助动词“着”用来表示动词的持续性、“了”用来表示动词的完成性、“过”用来表示动词已经过去；隐现句的动词后常带趋向补语“上来”、“下去”等，表示动词移动的趋向。汉语存现句的宾语代表施事者或受事者，一般表示人或事物的名词，当作存现句的宾语一般是无定的。

存现义不仅能表示为存现句，并且能表示为“有”字兼语句，如“有人站在门前。”、“有一辆车从外面开过来了。”等，这类句子与泰语表示存现义的句子有相同点。

表示存现性的泰语句运用“มี (mi 有) … อยู่ (yu 着/在)”结构句，这个结构能表达出四个句法：一是“มี (有) + นามวลี (nam wali 名词组) + กริยา (kriya wali 动词) + อยู่ (着) + บุพบทวลี (bupphabot wali 介词短语)”，如：“มีรูปภาพแขวนอยู่ที่ผนังหนึ่งรูป (Mi rupphap khwaen yu thi phanang nueng rup. 有一幅画挂在墙上。)", 这个结构的主语是名词组，没有宾语，泰语中把这类句子叫做“ประโยคกริยา (prayok kriya 动词句)”，因为句首为动词。这一类结构可发展为第二结构是“มี (有) + นามวลี (名词组) + อยู่ (动词“在”) + บุพบทวลี (介词短语)”，三是“บุพบทวลี (介词短语) + มี (有) + นามวลี (名词组) + กริยา (动词) + อยู่ (着)”，如：“บนผนังมีรูปภาพแขวนอยู่หนึ่ง

รูป (Bon phanang mi rupphap khwaen yu nueng rup. 墙上有一幅画挂着。)", 这个结构的主语就是表示处所或空间的介词短语, 宾语是名词组。这一类结构可发展为第四结构为 “บุพบทวลี (介词短语) + มี (有) + นามวลี (名词组) + อยู่ (动词“在”)”。表示存现性的泰语动词除了动词“มี (有)”, 还包括动态动词、完结动词和成就动词, 静态动词未能用在表示存现性的泰语句。但是, 有些泰语的动态动词和完结动词未能进入存现义的句子, 如: “ผัด (phat 炒)”、“ถือ (thue 提)”、“กิน (kin 吃)”等。

语用方面上, 我们将信息结构 (information structure) 理论来解释存现句与其他表示存现义的句子用法。这个理论提出到焦点 (focus), 所谓焦点就是说话人将想让听者知道的信息放在句尾。焦点与假定 (presupposition) 相对, 假定是说话人和听者都已经知道了的信息, 所以在表达语言上人们就先提到假定, 然后才提到焦点。焦点就是新信息 (new information), 而假定就是旧信息 (given information)。另外有人提出到主题 (topic) 和评论 (comment), 主题是一种旧信息, 评论是主题后面的描写信息。

所以, 按照信息结构来解释韩与存现句, 汉语存现句和泰语 “บุพบทวลี (介词短语) + มี (有) + นามวลี (名词组) + กริยาวลี (动词组) + อยู่ (着)” 结构的句子是描写某处所或空间存现某物, 所以人们将“处所或空间的词语或词组”当作主题, 是为了描写某处或某空间, 存现动词和句尾的名词是处所或空间的评论, 用来表示存现性。另外笔者发现存现句是由处所或空间为旧信息或假定, 说话者和听者都已经知道处所或空间, 所以就把处所或空间放在句首, 然后才描绘到表示存现性的名词。这个名词或者名词组是存现句的新信息或焦点, 说话者想给听者知道表示存现性的某物。

表示存现义的“有”字兼语句和泰语 “มี (有) + นามวลี (名词组) + (动词组) + อยู่ (着) + บุพบทวลี (介词短语)” 结构的句子是描写名词的存现处所或空间。这类句子中的名词是主体, 评论是存现义的动词和处所或空间的词语。也就是说名词组代表旧信息或假定, 而处所或空间代表新信息或焦点, 所以说话者就先提到名词, 然后才提到处所或空间。

因此, 汉语中当我们需要描写处所或空间存现某物应该使用存现句, 如果需要描写到物体存在某处或某空间应该使用表示存现义的“有”字兼语句。泰语中也是这样, 当我们需要描写处所或空间存现某物应该使用 “บุพบทวลี (介词短语) + มี (有) + นามวลี (名词组) + กริยาวลี (动词组) + อยู่ (着)” 句, 要是需要描写到物体存在某处或某空间应该使用 “มี (有) + นามวลี (名词组) + (动词组) + อยู่ (着) + บุพบทวลี (介词短语)” 句。

5.2 研究的建议:

1. 对于进行研究的动词, 笔者只是运用了单音词进行研究。笔者认为在这一点可以扩大动词的范围, 如研究多音的动词, 将多音的动词运用在存现句中。

2. 对于运用在“V 着”的汉语动词, 笔者发现还有一些动词未能进入存现句中, 这些未能出现在存现句的动词的理由还要继续深刻地研究。

3. 对于泰语的动词, 笔者发现还有一些动词未能进入“มี...อยู่”结构中, 这些未能出现在泰语句的动词的理由也要继续深刻地研究。

4. 对于泰国人使用汉语表达存现性的情况, 笔者认为还可以在语用上或在调查问卷的研究上进行研究, 观测泰国人使用存现句, 判断泰国人使用汉语存现句的误用等各个方面。

ประวัติผู้เขียน

นายสุรกฤตย์ ใจบุญ เกิดเมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2535 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จาก ภาควิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2556 จากนั้นเข้า ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2558 ปัจจุบัน ประกอบอาชีพอิสระ